

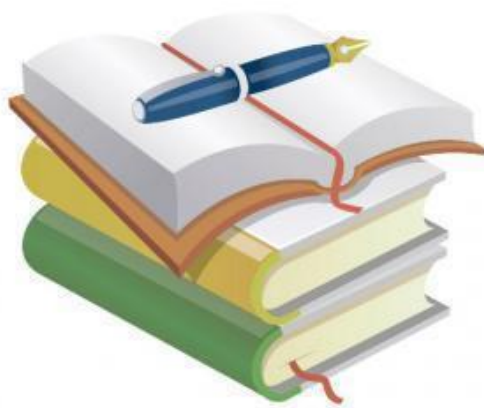
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра мовної підготовки

Я. М. Зуєнко, Л. М. Корбут, А. К. Репетун

УКРАЇНСЬКА МОВА ЯК ІНОЗЕМНА Вступний фонетично-комунікативний курс

МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК
ДЛЯ ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ПРОВОДЯТЬ ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ ДЛЯ
СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН І-ІІ КУРСІВ МЕДИЧНИХ
ФАКУЛЬТЕТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 222 «МЕДИЦИНА»

Запоріжжя 2020

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра мовної підготовки

Я. М. Зуєнко, Л. М. Корбут, А. К. Репетун

УКРАЇНСЬКА МОВА ЯК ІНОЗЕМНА
Вступний фонетично-комунікативний курс

МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК
ДЛЯ ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ПРОВОДЯТЬ ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ ДЛЯ
СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН І-ІІ КУРСІВ МЕДИЧНИХ
ФАКУЛЬТЕТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 222 «МЕДИЦИНА»

Запоріжжя

2020

УДК 811.161.2'243(075.8)

З-93

*Затверджено на засіданні Центральної методичної ради ЗДМУ
та рекомендовано для використання в освітньому процесі
протокол № 3 від «23» лютого 2021 р.)*

Рецензенти:

О. В. Соловійова – доцент Центру підготовки іноземних громадян ЗДМУ;

В. М. Ніколаєнко – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури ЗНУ.

Автори:

Я. М. Зуєнко, Л. М. Корбут, А. К. Репетун

Зуєнко Я. М.
З-93 Українська мова як іноземна. Вступний фонетично-комунікативний курс. Методичний посібник для викладачів, які проводять практичні заняття для студентів-іноземних громадян I-II курсів медичних факультетів спеціальності 222 «Медицина»/ Я. М. Зуєнко, Л. М. Корбут, А. К. Репетун. – Запоріжжя: ЗДМУ, 2020. - 204 с.

Методичний посібник для викладачів до практичних занять зі «Вступного фонетико-комунікативного курсу» призначено для викладачів української мови як іноземної. Він містить як загальні, так і поурочні методичні рекомендації і коментарі до практичних занять вступний фонетико-комунікативного курсу (змістові блоки-уроки 1-6).

УДК 811.161.2'243(075.8)

©Зуєнко Я.М., Корбут Л.М., Репетун А.К., 2020.
©Запорізький державний медичний університет, 2020.

ЗМІСТ

1. Передмова.....	6
2. Змістовий блок 1.....	11
3. Змістовий блок 2.....	47
4. Змістовий блок 3.....	79
5. Змістовий блок 4.....	119
6. Змістовий блок 5.....	151
7. Змістовий блок 6.....	183
8. Рекомендована література.....	204

ПЕРЕДМОВА

Посібник з української мови для іноземців «Вступний фонетико-комунікативний курс» є частиною I навчального комплексу «Україна від А до Я» з дисципліни «Українська мова як іноземна» для студентів I-II курсів медичного факультету англomовної форми навчання, спеціальності 222 «Медицина».

Ми вважаємо за потрібне супроводити першу частину навчального комплексу «Україна від А до Я» методичними рекомендаціями і методичними коментарями для викладачів, що, на нашу думку, буде сприяти досягненню якісного та ефективного навчання української мови під час аудиторних практичних занять.

Загальний зміст методичного посібника для викладачів

Методичний посібник Методичний посібник для викладачів, які проводять практичні заняття для студентів-іноземних громадян I-II курсів медичних факультетів спеціальності 222 «Медицина» містить 6 уроків (змістових блоків), розрахованих на 130 годин практичних занять. В цей курс закладений провідний принцип активної та цілеспрямованої комунікативності.

Увесь мовний матеріал було відібрано з урахуванням його функціонування у тих сферах, що мають практичну спрямованість навчання – навчальній, побутовій, соціокультурній. Були визначені типові ситуації спілкування у цих сферах, виявлені головні комунікативні наміри і потреби студентів-іноземних громадян. На цій основі і був здійснений відбір відповідного мовного лексико-граматичного матеріалу.

Вступний фонетичний курс передбачає послідовне практичне ознайомлення іноземних студентів з українською абеткою, її буквами і звуками та їхнім співвідношенням, з головними закономірностями вимови та правилами читання на рівні складів, слів, словосполучень і речень, а також роботу по засвоєнню основних інтонаційних моделей (змістові блоки 1-3). На наступних уроках практична фонетика починає виступати у якості супровідного аспекту навчання.

Треба відзначити, що навчання вимовляння здійснюється паралельно з навчанням орфографії, техніці читання та письма. Фонетичний і лексико-граматичний матеріал взаємопов'язані і презентуються комплексно на кожному уроці – змістовому блоці. Навчання фонетиці спрямоване на формування фонетичних навичок від артикуляційного усвідомлення та спрямованої уваги до реалізації їх у мові.

Вступний курс також закладає системну уяву про українську мову і передбачає знайомство з мінімальним обсягом мовного матеріалу, а саме: з частинами мови і їхнім функціонуванням з узгодженням у роді, числі, відмінюваних частин мови; з дієслівним мінімумом і вживанням дієслів I та II дієвідміни та трьома видами часу – теперішнім, минулим, простим і складним майбутнім, з поняттям про називний та знахідний відмінок прямого об'єкту як складовими частинами відмінкової системи. Значну увагу приділено синтаксису простого та складного речення, визначенню S і P мовленнєвої дії. Слід зауважити, що увесь граматичний матеріал презентовано на синтаксичній основі, що наочно демонструє його функціонування у мові.

Лексика вступного фонетико-комунікативного курсу налічує до 500 лексичних одиниць як для активного, так і пасивного володіння. Таким чином, значна увага приділена формуванню у студентів потенційного словника. У посібнику використані різноманітні засоби схематизації нової лексики: переклад за допомогою Україно-англійського словника-довідника до кожного уроку, або електронного словника, наочність у вигляді малюнків і фотографій, різноманітні таблиці і схеми.

Уся система завдань спрямована не тільки на вироблення навичок фонетичного і граматичного оформлення висловлювань українською, але й на розвиток навичок і вмінь у чотирьох видах мовленнєвої діяльності – аудіюванні, письмі, читанні та говорінні. Тому значна увага приділена розвитку вмінь у діалогічному та монологічному мовленні. Іноземні студенти мають навчитися повідомленню та запиту інформації, її уточненню або перезапиту,

розпочинати, продовжувати і закінчувати діалог, відтворенню мовних зразків у ситуаціях аналогічних раніше вивченим.

Навчання аудіюванню спрямоване на розвиток слухової уваги, пам'яті, усвідомлення прослуханої інформації. Після закінчення початкового елементарного навчання мови іноземні студенти повинні зрозуміти зміст реплік співрозмовника під час діалогу або невелике за обсягом повідомлення, або текст, побудовані на знайомому лексично-граматичному матеріалі.

Головною метою формування навичок і вмінь у читання є зняття труднощів техніки читання і розвиток механізмів читання (пам'яті, уваги, мовної здогадки). Тому головними вимогами до становлення навичок і вмінь читання вважаються вміння прочитати про себе і вголос текст, який побудований на знайомому лексико-граматичному матеріалі, а також, безумовно, додержання правил читання та інтонації. Тому у посібнику значна кількість тренувальних вправ сформульована: «Слухайте, повторюйте, читайте!»

Також у посібнику показана значна кількість тренувальних вправ письмового характеру для відпрацювання навичок і вмінь техніки письма як зі слуху, так і з паперового носія.

Таким чином, вступний фонетико-комунікативний курс навчального комплексу «Україна від А до Я» відповідає всім умовам вивчення української мови як засобу спілкування у мовному середовищі в умовах білінгвізму і закладає базовий рівень для подальшого навчання.

Структура методичного посібника для викладачів

З метою покращення методичного забезпечення навчання української мови як іноземної та підвищення ефективності проведення практичних занять ми зосередили увагу на послідовному опису методики викладання української мови як іноземної на кожному занятті. Така форма роботи необхідна як викладачам, що мають значний досвід у методиці викладання нерідної мови, так і молодим викладачам. Всі фонетичні та лексико-граматичні матеріали подаються у відповідності до порядку, який передбачено на уроці.

До уваги викладачів надані цільові установки кожного уроку, що базуються на виробленні певних вмінь і навичок та формуванні мовної компетенції.

Одиницею навчання є мовні зразки, що уявляють собою єдність фонетико-інтонаційних і лексико-граматичних засобів мови і надають змогу студентам-іноземним громадянам реалізувати за їх допомогою будь-яку інтенцію у визначеній ситуації спілкування. Тому методичні рекомендації для кожного уроку розпочинаються певною кількістю мовних зразків у вигляді різноманітних структур простого і складного речення, а також тематичних діалогів.

Структурно-логічні схеми кожного заняття допомагають викладачеві зосередити увагу на всьому обсязі фонетичного, лексико-граматичного і комунікативного матеріалу, передбачити їхню послідовність і взаємозв'язок.

Слід зауважити, що структурно-логічна схема є графічним відображенням основних змістовних елементів блоку (уроку) і логічних зв'язків між ними. Кожна схема побудована від загального до часткового. Її методичне призначення – це виконання функції скороченого, інформаційно-логічного, насиченого графічного відображення змісту блоку (уроку).

Методичні рекомендації побудовані послідовно у відповідності до змісту уроку та його насиченості. Тут є вказання на головні методичні засоби ставлення та корегування вимови, звертається увага на особливості звукової

системи української мови, на відхилення у вимові іноземних студентів різних національностей та регіонів.

До уваги викладачів надані рекомендації по презентації лексико-граматичного матеріалу, використанню тренувальних вправ, видів групової та індивідуальної роботи, розподілу матеріалу на усну та письмову форму роботи.

Визначені форми і методи роботи з текстовим матеріалом, що завершує кожний урок і є моделлю для підготовки монологічного висловлювання.

Кожний урок завершується рекомендаціями по проведенню поточних контролів знань, вмінь та навичок, що містять багатоваріантні завдання лексико-граматичного характеру, а також критерії оцінювання всіх видів роботи.

Вступний фонетико-комунікативний курс

Змістовий блок I

Урок №1

I Структурно-логічна схема змістового блоку 1 (урок 1)

II Метою (блоку) уроку № 1 є розвиток мовленнєвих навичок та вмінь на основі наступних зразків:

1. Позначення особи або предмета.

Це мати.
Це ми.
То тато.
То кіт.

Це дім.
Це кімната.
То дата.
То будинок.

2. Зазначення місцезнаходження особи або предмета.

Дитина тут.
Ти там.

Мама тут.
Лампа там.

3. Запит інформації про особу або предмет.

То мама?
Це лікар?
То сестра?
Це родина?

То сік?
Це літера?
То око?
Це зупинка?

4. Запит інформації про місцезнаходження предмета або особи.

Студенти тут?
Декан там?

Клас тут ?
Абетка там?

5. Запит інформації про статус особи.

Брат студент?
Пані лікар?

Оксана студентка?
Тарас спортсмен?

6. Підтвердження інформації.

Це пан декан?

- Так, це пан
декан.

Там брат?

- Так, там брат

Це аптека?

- Так, це
аптека.

Тут урок?

- Так, тут урок.

7. Заперечення інформації

Це студент?

- Ні, це спортсмен

Тато тут?

- Ні, тато там.

Це кава?

- Ні, це какао.

Тут банк?

- Ні, тут аптека.

Банк там.

8. Запит інформації про місцезнаходження особи або предмета з питальним словом де?

Де пан декан?

- Пан декан там.

Де син?

- Син тут.

Де клас?

- Клас там.

Де абетка?

- Абетка тут.

III Фонетичний матеріал. Практична фонетика.

1. Голосні звуки і букви:

А а [а], О о [о], У у [у], Е е [е], И и [и], І і [і].

2. Розпізнавання голосних [а-о], [у-о], [и-і].

3. Приголосні звуки і букви:

М м (ем) [м] К к (ка) [к] Р р (ер) [р]

Т т (те) [т] П п (пе) [п] С с (ес) [с]

Д д (де) [д] Б б (бе) [б] З з (зе) [з]

Н н (ен) [н] Л л (ел) [л] Ц ц (це) [ц]

4. Розпізнавання приголосних [т-д], [б-п], [з-с], [с-ц], [м-т].

5. Звуко-буквенна відповідність, техніка читання і вимови.

6. Поняття про ритміку слова, склади, наголос на прикладі одно-, двох-, трьохскладових слів (__', __ __', __ __', __ __ __', __ __ __', __ __ __').

7. Поняття про інтонацію та інтонаційне оформлення коротких розповідних та питальних фраз. Типи інтонаційних конструкцій: ІК-1 – завершене висловлювання, ІК-3 – загальне питання, незакінчена синтагма.

8. Графіка письма. Друковані та рукописні літери. Вживання великої та прописної літери. Розділові знаки.

IV Лексично-граматичний матеріал

1. Загальні поняття про іменники у називному відмінку, особові займенники **ми**, **ти**, сполучники **і** = **та**, **а**, прислівники місця **тут** ≠ **там**.
2. Загальні поняття про розповідні й питальні речення.
3. Вказівні конструкції зі словами **то**, **це**.
4. Тематичні лексичні групи: Тематичні лексичні групи: «Місто», «Родина», «Продукти», «Кімната», «Університет», «Органи людини».

V. Комунікативна спрямованість навчання мови

Становлення і розвиток вмінь та навичок спілкування українською:

1. Позначення особи або предмета.
2. Зазначення місцезнаходження особи або предмета.
3. Запити інформації:
 - про особу або предмет;
 - про місцезнаходження особи або предмета;
 - про статус суб'єкта мовленнєвої дії.
4. Засоби підтвердження або спростування (заперечення) інформації.

VI. Вказівки та рекомендації щодо вивчення змістовного блоку I

(урок №1)

1. Ознайомлення студентів-іноземців з українською абеткою.

Презентувати дві назви: алфавіт (від букв грецької писемності **альфа** і **віта**); абетка (від назви перших літер **а**, **бе**).

2. Запис на дошці голосних букв із вказанням транскрипції: А а [а], О о [о], У у [у], Е е [е], И и [и], І і [і].

2.1. **Звернути увагу:** на графіку письма, на запис фонетичної транскрипції у квадратних дужках і **тільки** з малої літери;

- кожна літера позначає на письмі лише один звук, а кожний звук завжди передається тією ж літерою;
- основою голосних є голос;
- за участю губ утворюють лабіалізовані **о**, **у** і не лабіалізовані **а**, **е**, **и**, **і**.

2.2. **Алгоритм навчання:** запис літер і транскрипції, демонстрація роботи мовних органів, спостереження та прослуховування їхньої артикуляції, повторення хором та індивідуальне.

2.3. **Виконання завдання 1** «Слухайте. Повторюйте. Читайте» (виконується хором та індивідуально). Корекція викладача обов'язкова з наступним повторенням.

Особливу увагу необхідно звернути на вимову голосних і, и, е:

!	Голосний <u>і</u> вимовляється м'яко або пом'якшено; Голосний <u>и</u> – голосний переднього ряду, не пом'якшує приголосні, що передують; Перед буквою <u>е</u> приголосні вимовляються твердо.
---	---

Можлива інтерференція голосних українського та англійського алфавіту (а, е, і), що також потребує уваги і своєчасної корекції.

Завдання спрямоване на засвоєння звуко-буквенних відповідностей: переходу від голосної букви до відповідного звуку при читанні.

2.4. **Завдання 2** Рекомендується для домашнього завдання.

3. Презентація приголосних букв і звуків.

Звернути увагу на запис назви букви у круглих дужках і її транскрипції у квадратних лапках, а також на їхнє читання.

3.1. Запис на дошці літери М м: М м (em) [m].

Звернути увагу на те, що губи змикаються й розмикаються під тиском видихуваного повітря.

3.2. Надати поняття про тверді (hard) і м'які (soft) приголосні.

м + а, о, е, и, у = hard [m]

м + і = soft [m']

3.3. Виконання завдання 3 «Слухайте. Повторюйте. Читайте.»

(виконується хором та індивідуально). Обов'язкова корекція читання з наступним повторенням.

Звернути увагу на те, що українській літері М м відповідає англійська M m.

3.4. Лексична робота: запис слів мама, ми.

Словникова робота: навчання роботі зі словником.

Звернути увагу: мама – іменник (noun)

ми – займенник (pronoun)

3.5. Завдання 4 рекомендується для самостійної роботи вдома.

4. Запис на дошці літери Т т: Т т (те) [т].

Звернути увагу на:

- артикуляцію при вимові: це передньоязиковий приголосний, утворюється як англійський [t] за допомогою кінчика язика та нижніх зубів;
- На вимову твердого і м'якого приголосного:

Т + а, о, е, и, у = hard [т]

Т + і = soft [т']

- 4.1. **Виконання завдання 5** «Слухайте. Повторюйте. Читайте.» (виконується хором та індивідуально). Обов'язкова корекція читання з наступним повторенням.

Звернути увагу на те, що українській літері Т т відповідає англійська Т t.

- 4.2. Лексична робота: запис слів: мати = мама, тато, ти, то, там ≠ тут, Том.

Словникова робота з перекладу лексичних одиниць.

Звернути увагу: прислівники там ≠ тут – антоніми, що позначають місце, де знаходиться особа або предмет.

Мама **тут.**

Тато **там.**

- 4.3. **Завдання 6** рекомендується для самостійної роботи вдома.

5. Запровадження поняття про ритмічні моделі (склад і наголос).

Склади.

5.1. Пояснення:

- слова поділяються на склади;
- складом може бути слово при наявності одного голосного: **ти**, **там**;
- склад – це частина мови, що містить тільки один голосний, до якого можуть долучатися один або кілька приголосних: **у**, **а**, **та-то**;
- склад може бути сполученням з одним або кількома приголосними: **іт**, **ит**, **тут**, **там**;
- відкритий склад закінчується голосним: **ма-ма**, **ма-ти**;
- закритий склад закінчується приголосним: **там**, **тут**,

Том.

- слово поділяється на склади за кількістю голосних:

ми – один склад

тут – один склад

ма-ти – два склади

та-то – два склади

5.2. Наголос

Пояснення:

- словесний склад – це звукове виділення складу у слові (силовий наголос);
- наголос в українській мові є динамічним: наголошений голосний відзначається більшою тривалістю порівняно з ненаголошеним;
- українська мова має вільний наголос, який може стояти на будь-якому складі слова;
- при зміні граматичної форми слова може змінюватися і місце складу.

5.3. Позначення ритмічних моделей.

— – склад

´ – наголос

Ті́ – ´, Ма́ма – ´ _ _

Ту́т – ´ Та́то – ´ _ _

6. Запровадження поняття про інтонаційні моделі і розділові

знаки

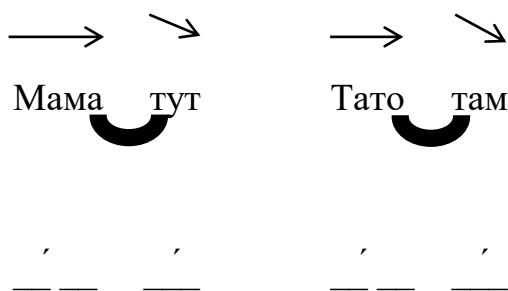
(., ?).

Постановку інтонації рекомендується починати за слухового сприйняття мовленнєвих зразків та створення слухового образу інтонаційної моделі.

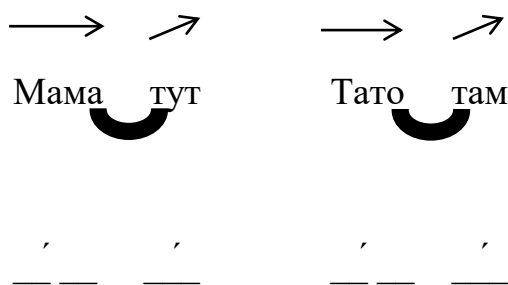
Треба надати студентам-іноземцям змогу прослухати 2–3 рази мовленнєвий зразок, акцентувати увагу на пониженні або підвищенні тону в ІК-1 й ІК-3.

Зразки інтонаційних моделей надані у підручнику:

- ІК-1 – інтонаційна конструкція простого розповідного речення:

- ІК-1 – інтонаційна конструкція простого питального речення:

Звернути увагу на необхідності злитної вимови слів у фразі.

7. Пояснення функціонування у мові сполучників і = та, а.

7.1. Звернути увагу на те, що:

- сполучник є незмінним службовим словом;
- сполучник виражає синтаксичні зв'язки речень або слів;
- сполучники-синоніми **і** = **та**, а також **а** належать до непохідних, не співвідносяться з іншими словами і не членуються на морфемі: тато **і** мама, ти **та** мати, тут **і** там;
- сполучники **і** = **та** – сурядні, що служать для з'єднання однорідних членів речення або рівноправних речень;
- сполучник **а** – протиставний (опозитна функція).

Звернути увагу на те, що вимова сполучень з прийменником **і** є злитною: Тато **і** мама. Мати **і** ми.

7.2. Відпрацювання і порівняння моделей ІК-1 та ІК-3:

Мама тут? → Мама тут.
Тато там? → Тато там.
Том тут? → Том тут.
Ми тут? → Ми тут.
Ти там? → Ти там.

7.3. Відпрацювання і порівняння моделей з прийменниками **і**, **та**, **а**:

Мати **і** тато тут. – Мати **і** тато тут, **а** ти там.

Мама тут, **а** тато там.

Ти там, **а** ми тут.

7.4. Звернути увагу на те, що мовленнєві зразки мають свої аспекти вживання:

- моделі «Мама тут.», «Тато там.», «А» тут.», «О» там.» вживаються для позначення місцезнаходження особи або предмета;
- моделі «Мама тут?», «Тато там?» вживають у разі запиту інформації про місцезнаходження особи або предмета.

8. Запис на дощці літери Д д: Д д (де) [д].

8.1. Звернути увагу на:

- артикуляцію при вимові (передньоязиковий приголосний, що утворюється за допомогою кінчика язика та нижніх зубів);
- відповідність української Д д англійській D d;
- парність приголосних Д д – Т т за ознакою дзвінкості та глухості;
- вимову твердого [д] та м'якого [д'].

8.2. Виконання завдання 7 «Слухайте. Повторюйте. Читайте.»

(виконується хором та індивідуально). Обов'язкова корекція читання з наступним повторенням.

8.3. Лексична робота: запис і техніка читання нових слів.

Словникова робота: удосконалення навичок роботи з українсько-англійським словником.

8.4. Завдання 9 спрямоване на відпрацювання вимови складів з літерами д і т з метою їхньої диференціації.

8.5. Завдання 10 рекомендується для самостійної роботи вдома.

9. Запис на дошці літери Н н: Н н (ен) [н].

9.1. Звернути увагу на:

- артикуляцію при вимові (передньоязиковий приголосний, що утворюється за допомогою язика та нижніх зубів);
- відповідність української Н н і англійської N n;
- вимову твердого [н] і м'якого [н'].

9.2. Виконання завдання 10 «Слухайте. Повторюйте. Читайте.» (виконується хором та індивідуально).

Звертати увагу на точність вимови приголосного Н н у відкритих та закритих складах.

9.3. Лексична робота: запис і техніка читання нових слів.

Словникова робота: удосконалення навичок роботи з українсько-англійським словником.

9.4. Становлення вмінь читання діалогів, завдання 10.

Звернути увагу на вживання слів «Так», «Ні» з метою підтвердження або спростування інформації. Рекомендується прослухування діалогів з голосу викладача, а потім робота у парах.

9.5. Практична фонетика: вдосконалення вмінь поділяти слова на склади і ставити наголос. Завдання «Увага! Склад» і завдання 12.

9.6. Техніка читання з додержанням орфоепічних норм і інтонаційних конструкцій ІК-1, ІК-3.

За вибором викладача: хорове або індивідуальне читання, робота у парах.

9.7. Завдання 11 рекомендується для домашнього завдання.

10. Запис на дошці літери К к: К к (ка) [к]

10.1. Звернути увагу на:

- артикуляцію при вимові: приголосний [к] язиковий за місцем творення (язик відтягнутий назад так, що кінчик язика не торкається нижніх зубів) ; за участю голосу й шуму; належить до шумних; має характеристику глухого та може бути твердим [к] та пом'якшеним з [і] - [к'];
- відповідність української К к англійській К к.

10.2. Виконання завдання 14 «Слухайте. Повторюйте. Читайте» (хорове та індивідуальне). Особлива увага до читання й вимови закритих та відкритих складів.

10.3. Лексична робота: запис і техніка читання нових слів, постановка наголосу та розподіл на склади за ритмічними моделями:

___ т'а́к, кі́т

___ о́ко

___ кіно́, дека́н

___ кака́ю, кімна́та

Словникова робота: переклад нових слів.

10.4. Розвиток вмінь читати діалоги, інтонувати їх (робота в парах, але спочатку зразок читання з голосу викладача).

10.5. Завдання 15 рекомендується для самостійної роботи вдома.

11. Запис на дошці літери П п: П п (пе) [п].

11.1. Звернути увагу на артикуляцію:

- губи щільно стиснуті, а потім розімкнені під натиском видихуваного повітря;
- приголосний [п] шумний за участю шуму та глухий за розподілом шумних приголосних;
- вимовляється твердо, але може пом'якшуватися з [і] - [п'].

Українська П п відповідає англійській Р р.

11.2. Виконання завдання 16 «Слухайте. Повторюйте. Читайте» (хорове та індивідуальне).

Звернути увагу на читання закритих та відкритих складів, особливо складів типу ап, оп, уп (взривний характер вимови шумного приголосного).

11.3. Лексична робота: запис нових слів, розподіл на склади, постановка наголосу:

___ п'а́н

___ п'а́ні, ма́па

___ ап'те́ка

Словникова робота: переклад з української на англійську за допомогою словника уроку.

11.4. Завдання 17 рекомендується для самостійної роботи вдома.

12. Запис на дошці літери Б б: Б б (бе) [б].

12.1. Звернути увагу на:

- артикуляційні особливості: щільну стисненість і подальшу розімкненість губ під натиском видихуваного повітря;
- шумність;
- дзвінкість у парі приголосних [б]-[п];
- твердість і пом'якшеність з [і]: [б], [б']

Українська Б б співвідноситься з англійською B b.

12.2. Виконання завдань 18, 21.

Завдання 18 «Слухайте. Повторюйте. Читайте» (хорове й індивідуальне)

Завдання 19 «Слухайте. Читайте» (на інтерференцію п-б)

12.3. Лексична робота: запис нових слів, розподіл на склади, постановка наголосу:

___ бік, банк

___ банан, батон

___ будинок

Словникова робота: переклад з української на англійську.

Звернути увагу на синонімічну пару будинок=дім.

12.4. Завдання 19, 20 рекомендується для самостійної роботи вдома.

13. Запис на дошці літери Л л: Л л (ел) [л]

13.1. Звернути увагу на:

- артикуляцію: передня частина язика утворює змикання з верхніми зубами, а середня частина спущена і усунута від твердого піднебіння (язик в цілому приймає форму ложки), тому приголосний має низький тембр, тобто за місцем творення приголосний [л] язиковий;
- за участю голосу належить до сонорних;
- може бути твердим і м'яким: [л], [л'];
- відсутність розподілу на дзвінки і глухі, бо сонорні на них не розподіляються;
- відповідність української Л л англійській L l.

13.2. Виконання завдання 22 «Слухайте. Повторюйте. Читайте» (хорове й індивідуальне).

13.3. Лексична робота: запис нових слів (увага на появу питального слова коли? та прислівників мало, тепло).

Запис ритмічних моделей слів з постановкою наголосу.

Переклад за допомогою словника.

___ м'а́ло ___ ко́ли? ___ мо́локо́
___ м'і́ло ___ лимо́н ___ бібліотéка
___ ла́мпа ___ те́пло (що?)
___ лі́ки
___ лі́то
___ те́пло (як?)

13.4. Виконання завдання 22. Читання розповідних речень та діалогів.

13.5. Лексична робота. Виконання вправи 24 (підпис малюнків, ідентифікація слів та малюнків).

13.6. Практикум-тренінг: побудова відповідей на питання про позначення особи або предмета, про місцезнаходження особи чи предмета (за вибором викладача).

Моделювання власних запитань і відповідей на них (робота у парах).

13.7. Завдання 23 рекомендується для самостійної роботи вдома.

14. Запис на дошці літери Р р: Р р (ер) [р]

14.1. Звернути увагу на артикуляцію:

- за місцем творення належить до язикових (піднятий та вібруючий під натиском видихуваного повітря кінчик язика);
- сонорний за участю голосу;
- не розподіляється на дзвінки і глухі;
- може бути твердим [р] і пом'якшеним [р'] з [і].

Українська Р р співвідноситься з англійською R r.

14.2. Виконання завдання 26 «Слухайте. Повторюйте. Читайте» (хорове й індивідуальне).

14.3. Запис, переклад нових слів. Звернути увагу на:

- вживання власних (з великої літери) і загальних (з маленької літери) назв іменників;
- синонімічність слів мапа = карта;
- вживання числівників 1 (один), 2 (два), 3 (три) у словосполученнях зі словом номер: номер 1, номер 2, номер 3.

14.4. Виконання завдання на ідентифікацію нових слів з малюнками і фото (завдання 26, 28).

14.5. Завдання для самостійної роботи на розподіл нових слів завдання №26 на ритмічні моделі з постановкою наголосу: вибір слова у відповідності з ритмічними моделями (зразок на дошці).

—	— —	— —	— — —	— — —
---	-----	-----	-------	-------

14.6. Завдання 27 рекомендується для самостійної роботи вдома.

15. Запис на дошці літер С с (ес) [с] і З з (зе) [з].

15.1. Звернути увагу на артикуляцію язовикових [с] та [з]:

- і при вимові приголосного [с], і при вимові приголосного [з] кінчик язика спущений і торкається краю нижніх зубів, а краї язика притиснуті до верхніх бокових зубів;
- повітряний струмінь сильніший при вимові [с], ніж при вимові [з] і спрямований через вузьку щілину на край нижніх зубів.

Приголосні [с] і [з] - свистячі, розрізняються за дзвінкістю [з] та глухістю [с], можуть бути твердими і м'якими.

Співвідношення українських літер З з і С с з англійськими Z z і S s.

15.2. Виконання завдань 31, 34, 36 «Слухайте. Повторюйте. Читайте» (хорове й індивідуальне).

15.3. Лексична робота: запис і переклад нових слів, їхнє співвідношення малюнками завдань 31, 33, 34.

15.4. Звернути увагу на вживання сполучників і = та (завдання «Запам'ятайте!»).

Тренувальні вправи: з голосу викладача модель зі сполучником **та** трансформується у словосполучення зі сполучником **і** та навпаки:

Кіт і собака	Спортсмен та спортсменка
Зима і літо	Брат і сестра
Масло і сир	Мама та дитина
Декан і студент	Вода і сік
Лимон і банан	Музика і спорт
Мати і тато	Тарас та Оксана
Молоко і какао	Родина та дитина
Рот і око	Лікар та син
Риба і курка	Запинка та аптека

15.5. а. **Завдання 32 і 38** рекомендуються до виконання вдома.

б. Завдання на вибір лексичних одиниць до тематичних груп «Продукти», «Місто», «Органи людини», «Мова», «Родина» (за вибором викладача).

Місто: будинок, банк, аптека, зупинка, спортзал, ринок, університет, бібліотека, міст, парк...

Продукти: масло, сир, торт, вода, какао, банан, лимон...

Органи людини: рука, ніс, рот, око..

Мова: літера, буква, склад...

Родина: тато, мати, брат, сестра, син...

!	Викладач дає зразок виконання на дошці. <u>Наприклад:</u> Місто: будинок, парк... Продукти: молоко, сир...
---	---

16. Запис на дошці літери Ц ц: Ц ц (це) [ц].

16.1. Звернути увагу на графіку письма літери.

16.2. Звернути увагу на артикуляцію:

- змикається передня частина язика з верхніми зубами, як при вимові [т];
- потім під натиском повітряного струменю здійснюється перехід до короткого щілинного елемента [с], що спрямований на край нижніх зубів, як при вимові [с].

При постановці приголосного [ц] треба відштовхуватися від знайомих приголосних звуків [т] і [с], коректувати вимову:

[т] - [с] - [ц]

[тс] - [ц]

Приголосний [ц] належить до язикових, шумних, глухих т твердих звуків, може пом'якшуватися у поєднанні з [і] у формах іменників множини (олівці, хлопці, стільці).

16.3. **Виконання завдання 37** «Слухайте. Повторюйте. Читайте» (хорове й індивідуальне).

16.4. Лексична робота: запис нових слів з літерою **Ц ц**, їхній переклад, робота за малюнками та тематичними лексичними групами «Місто», «Продукти», «Органи людини»:

Місто: центр, цирк, місце

Органи людини: лице, серце

Продукти: цукор

16.5. Робота з ІК-1 при назві особи або предмета зі словом **це**. Викладач називає іменник, а студент говорить модель зі словом **це**:

а. **Вказівка на особу**:

Тато	– Це тато.	Студент	– Це студент.
Мама	– Це мама.	Студентка	– Це студентка.
Брат	– Це брат.	Спортсмен	– Це спортсмен.
Сестра	– Це сестра.	Спортсменка	– Це спортсменка.
Син	– Це син.	Родина	– Це родина.
Пан	– Це пан.	Дитина	– Це дитина.
Пані	– Це пані.	Собака	– Це собака.
Декан	– Це декан.	Кіт	– Це кіт.
Лікар	– Це лікар.		

б. **Вказівка на предмет:**

Місто	– Це місто.	Мапа	– Це мапа.
Університет	– Це університет.	Ріка Дніпро	– Це ріка Дніпро.
Деканат	– Це деканат.	Лице	– Це лице.
Банк	– Це банк.	Сумка	– Це сумка.
Аптека	– Це аптека.	Цукор	– Це цукор.
Зупинка	– Це зупинка.	Будинок	– Це будинок.
Кімната	– Це кімната.	Літера	– Це літера.
Клас	– Це клас.	Звук	– Це звук.
Цирк	– Це цирк.	Молоко	– Це молоко.
Стіл	– Це стіл.	Банк	– Це банк.

!	Дати аналог слова <u>особа</u> = <u>персона</u> .
---	---

!	Дати модель конструкції (запис на дошці) а. <u>Це</u> аптека, <u>а то</u> банк. <u>Це</u> око, <u>а то</u> ніс. <u>Це</u> молоко, <u>а то</u> какао. б. Студенти моделюють речення за мовленнєвим зразком.
---	--

16.6. Робота з текстом 43 «Кімната». Вдосконалення техніки читання з додержанням інтонаційних правил:

- викладач читає текст, а студенти **тільки** слухають;
- викладач читає текст, а студенти повторюють;

Домашнє завдання – текст-опис «Клас» або «Місто» (за вибором викладача).

16.7. Робота з комунікативним мінімумом говоріння: підтвердження або спростування інформації:

а. Підтвердження інформації

- запис стверджувальних моделей говоріння на дошці:

Це клас? – Так, це клас.

Це тато? – Так, це тато.

- читання (індивідуальне або у парах) завдання 45.
- відновлення стверджувальних відповідей за зразком завдання 46;
- відновлення відповідей на запитання із словом **це** під малюнком завдання 47;
- робота у парах: запит інформації і стверджувальна відповідь, завдання 48.

б. Спростування інформації

- запис заперечних моделей говоріння на дошці:

Це сік? – Ні, це не сік.

– Ні, це не сік. Це молоко.

– Ні, це не сік, а молоко.

- читання мікродіалогів завдання 50, моделювання за зразком;
- читання мікродіалогів у парах, завдання 51;

!	Домашнє завдання: записати 5 власних моделей діалогу із запереченням інформації за мовленнєвим зразком завдання 51.
---	---

бота з підписом – відповідями «Ні» під малюнками завдання 52.

17. Робота з розділом підручника «Виконай сам!»

Рекомендується:

- а) виконання роботи під наглядом викладача, завдання 1, 2, 3, 4, 7.
- б) виконання самостійної роботи вдома, завдання 4, 5, 6.
- в) мовленнєвий практикум: фронтальне опитування з використанням ІК-1, ІК-3.

– Це ...?	– То... ?
– Це мапа?	– Так, це мапа.
– Це лікар?	– Ні, це не лікар. Ні, це не лікар. Це студент. Ні, це не лікар, а студент.

VII. Методичні рекомендації до проведення поточної контрольної роботи №1.

1. Методичні вимоги до проведення ПКР №1.

1.1. Всі завдання (крім завдання №4) виконуються зі слуху з попереднім поясненням їхнього виконання.

Завдання №1. Буквенний диктант: голосні та приголосні української абетки.

- як зразок виконання викладач повинен записати на дошці літери А а, Б б і звернути увагу на **обов'язкове** написання великої і строчної букви, постановку коми, запис у певній послідовності у строку, а не у колонку;
- спочатку презентуються для прослуховування **усі** 18 голосних і приголосних;
- потім дворазово читається кожна літера з паузою для осмислення звуко-буквенного співвідношення і запису;
- після запису усіх літер **обов'язково** повторюється весь набір літер з метою перевірки запису студентами.

Завдання №2. Складовий диктант.

- як зразок виконання на дошці записується декілька складових пар:
Ато – амо, бит – піт...
- звертається увага на **обов'язкове** написання великої літери на початку диктанту, постановку тире між частинами складової пари і коми між ними;
- послідовність виконання завдання:

- а) кожна пара складів прочитається двічі з паузою для запису;
- б) після запису всіх 15 складових пар **обов'язково** повторюється весь набір з метою перевірки запису студентами.

Завдання №3. Словниковий диктант.

- як зразок виконання на дошці записуються слова:
Мама, тато...
- звертається увага на **обов'язкове** написання великої літери на початку диктанту, постановку коми між словами, написання строчної літери після коми;
- піз час запису слів студентам **необхідно** проставляти знак наголосу;
- послідовність виконання завдання:
 - а) спочатку прочитується для прослуховування весь набір слів диктанту;
 - б) потім кожне слово презентується для прослуховування увесь набір слів диктанту;
 - в) після запису всіх 20 слів **обов'язково** повторюються всі слова диктанту з метою перевірки запису студентами.

Завдання №4. Підбір слів за ритмічними моделями.

- на дошці записують ритмічні моделі для зразку:

—	— —	— — —	— — — —	— — — — —
сін	ма́ма	дека́н	лі́тера	зупі́нка

- **обов'язково** звертається увага студентів на те, що **не можна** використовувати слова із завдання №3, що до кожної моделі треба підібрати два слова;
- термін часу для виконання завдання 10 хвилин.

Завдання №5. Збільшення об'єму пам'яті: фразовий диктант.

- акцентувати увагу на тому, що записується після повторення фраз зі зростаючим об'ємом слів **ТІЛЬКИ** **остання фраза**, а попередні **ТІЛЬКИ** **прослуховуються і повторюються**;
- як зразок виконання проводиться «репетиція»: викладач читає фрази, а студенти повторюють їх одноразово, лише одна фраза повторюється двічі і записується студентами:
 - Мама.
 - Мама і тато.
 - Мама, тато і син.
 - Мама, тато і син тут.

2. Критерії оцінювання ПКР №1:

<u>Завдання №1.</u>	«5» – 1 помилка «4» – 2-4 помилки «3» – 5-7 помилок «2» > 7 помилок
<u>Помилки:</u>	– неправильне написання літери (друкована замість прописної, англійська замість української, написання тільки однієї літери); – порушення послідовності запису літер; – пропуск літер.
<u>Завдання №2.</u>	«5» – 1 помилка «4» – 2-4 помилки «3» – 4-5 помилок «2» > 5 помилок
<u>Помилки:</u>	– заміна або пропуск літери у слові;

	<ul style="list-style-type: none"> – вплив англійського алфавіту; – порушення послідовності запису складових пар; – пропуск пари при запису.
<u>Завдання №3.</u>	<p>«5» – 0-1 помилки у записі слів; 0-1 помилка у визначенні місця наголосу;</p> <p>«4» – 2-3 помилки у запису слів; 2-3 помилки у визначенні місця наголосу;</p> <p>«3» – 4-7 помилок у запису слів; 4-5 помилок у визначенні місця наголосу;</p> <p>«2» > 7 помилок у запису слів; > 5 помилок у визначенні місця наголосу.</p>
<u>Помилки:</u>	<ul style="list-style-type: none"> – неправильний запису слова (пропуск літер або їхня заміна, вживання літер англійського алфавіту); – пропуск слова, порушення послідовності запису; – порушення норм (відсутність великої літери на початку слова або велика літера після коми, відсутність крапки в кінці диктанту) підкреслюється, але лише у першій контрольній роботі не знижує оцінки.
<u>Завдання №4</u>	<p>«5» – 0 помилок у виборі слів до ритмічних моделей;</p> <p>«4» – 1 помилка у виборі слів до ритмічних моделей;</p> <p>«3» – 2-3 помилки у виборі слів до ритмічних моделей;</p> <p>«2» > 3 помилок у виборі слів до ритмічних моделей.</p>

<u>Помилки:</u>	<ul style="list-style-type: none"> – неправильний запис слова; – використання літер англійського алфавіту; – невірне визначення місця наголосу; – невірний розподіл слова на склади; – неповне виконання завдання.
<u>Завдання №5.</u>	<p>«5» – 1 помилка</p> <p>«4» – 2-4 помилки</p> <p>«3» – 4-5 помилок</p> <p>«2» > 5 помилок</p>
<u>Помилки:</u>	<ul style="list-style-type: none"> – порушення послідовності слів у фразі; – пропуск слів; – неправильне написання слів.
<u>Оцінювання всієї ПКР №1.</u>	<p>загальна оцінка – середній бал виконання завдань:</p> <p>«5» – «4,6» – «5,0»</p> <p>«4» – «3,6» – «4,5»</p> <p>«3» – «3,0» – «3,5»</p> <p>«2» < «3,0»</p>

3. Зміст поточної контрольної роботи №1

<u>Завдання №1</u>	<p>Буквенний диктант: голосні і приголосні української абетки.</p> <p>Слухайте і повторюйте, пишiть:</p> <p>Аа, Бб, Дд, Ее, Зз, Ии, Іі, Кк, Лл, Мм, Нн, Оо, Пп, Рр, Сс, Тт, Уу, Цц</p>
<u>Завдання №2</u>	<p>Складовий диктант</p> <p>Слухайте, повторюйте, пишiть:</p> <p>Му-то, ім-им, ду-то, не-ні, ок-тук, ик-кіт, обу-опу,</p>

	би-пі, пу-ро, ли-лі, ісі-иси, зон-сун, зім-цим, оца-аса, ци-ті.	
<u>Завдання №3</u>	Словниковий диктант. Слухайте, повторюйте, пишть слова! Ставте наголос! Та́м, ту́т, ма́ти, оди́н, кінó, ма́па, лі́ки, це́нтр, мі́сто, мі́сце, лі́кар, апте́ка, роди́на, студéнт, сестра́, молоко́, зразо́к, студéнтка, зупі́нка, бібліоте́ка.	
<u>Завдання №4</u>	Підбір слів за ритмічними моделями —́, —́ —́, —́ —́, —́ —́ —́, —́ —́ —́	
<u>Завдання №5</u>	Збільшення об'єму пам'яті: фразовий диктант Варіант за вибором викладача. Слухайте, повторюйте фрази! Пишть останню фразу!	
	<u>Варіант 1</u>	Урок. Тут урок. Зараз тут урок. <u>Зараз тут урок номер два.</u>
	<u>Варіант 2</u>	Цифра. Це цифра. Ні, це цифра. <u>Ні, це не цифра, а літера.</u>
	<u>Варіант 3</u>	Клас. Це клас. Це клас номер один. <u>Так, це клас номер один.</u>

Вступний фонетико-комунікативний курс

Змістовий блок 2

Урок №2

I Структурно-логічна схема змістового блоку 2 (урок 2)

Аспекти занять:
практична фонетика, лексико-граматичний й комунікативний

Практична фонетика (фонетичний аспект заняття)

Лексико-граматичний аспект заняття

Комунікативний аспект заняття

Приголосні звуки і букви:
Ф ф (еф) [ф]
В в (ве) [в]
Х х (ха) [х]
Г г (ге) [г]
Ґ ґ (ге) [г]
Й й (йот) [й]

Голосні звуки:
Я я [ја]
Ю ю [ју]
Є є [је]
Ї ї [їі]

1. Ритміка слів: склади, наголос.
2. Орфографія.
3. Орфоепічні норми.
4. Вживання апострофу.
5. Звуко-буквенна відповідність при письмі
6. Інтонація: ІК-2, ІК-3, ІК-4

ієхніка читання. і рафка письма. Орфоепія. Орфографія. Інтонавання. Артикуляція.

Загальні поняття морфології й синтаксису

Лексика

1. Вживання особових займенників він, вона, воно.
2. Іменник. Називний відмінок. Позначення особи, предмета, процесу за родом.
3. Співвідношення особових займенників він, вона, воно з іменниками за родом.
4. Прислівники місця тут≠там, вдома (де?).
5. Прислівники способу дії: голосно≠тихо, холодно≠тепло, мало≠багато, погано≠добре (як?).
6. Кличний відмінок. Засоби звертання до особи.
7. Присвійні займенники: мій, моя, мого, їх узгодження у роді з іменниками.

Розповідні й питальні речення,

Речення, ускладнені звертанням

Тематичні лексичні групи:
• «Продукти»
• «Родина»
• «Місто»
• «Їжа»
• «Університет»
• «Органи, частини тіла»
Загальні орфоепічні та орфографічні норми. Артикуляція, інтонавання, наголос.

Становлення і розвиток мовленнєвих умінь і навичок

1. Позначення особи, предмета, процесу.
2. Підтвердження достовірності інформації.
3. Запит про місцезнаходження особи/предмета.
4. Запит про особу.
5. Звертання до особи.
6. Привітання. Мовний етикет.
7. Складання діалогів та текстів за зразком (про студентів групи, про себе).

II. Метою уроку №2 є розвиток мовленнєвих навичок та вмій на основі наступних зразків:

1. Підтвердження достовірності інформації:

- Це Роман.	- Це Роман?
- Це він.	- Так, це Роман.
- Це декан.	- Це декан?
- Це він.	- Так це він.

- Це сестра.	- Це сестра?
- Це вона.	- Так, це сестра.
- Це мати.	- Це мати?
- Це вона.	- Так, це вона.

- Це стіл.	- Це клас?
- Це кімната.	- Так, це клас.
- Це фото.	- Це мапа?
- Це вікно.	- Так, це мапа.

2. Запит та надання інформації про місцезнаходження особи/предмета:

- Де тато?	- Він вдома.
- Тато вдома.	- Родина вдома.
- Мати вдома?	- Сестра вдома.
- Так, вона вдома.	- Ми вдома.

- Клас тут?	- Тут магазин.
- Так, тут.	- Банк там.
- Де клас?	- Музей тут.
- Клас там.	- Тут бібліотека.

3. Запит та надання інформації про особу:

- Хто це?
- Це мама.
- Хто це?
- Це Марія.

- Хто це?
- Це студент.
- Хто це?
- Це Антон.

4. Звертання до особи:

- Олено!
- Маріє!

- Брате!
- Хасане!

- Мамо!
- Пані!

- Пане!
- Декане!

5. Привітання:

- Здрастуй!
- Привіт!
- Привіт, Тарасе!
- Привіт, Олено!

- Здрастуйте!
- Добрий день!
- Здрастуйте, студенти!
- Добрий день, Ірино Іванівно!

- Привіт, друже!
- Привіт, Ахмеде!
- Привіт, Маріє.

6. Подвійний запит інформації про особу/предмет та її підтвердження:

- Це Тарас?
- Так, це він.
- А це?
- Це Олена.

- Це університет?
- Так, це університет.
- А це?
- А це бібліотека.

7. Засоби запиту та підтвердження інформації:

- Це Ганна?
- Так, це вона.
- А це Надія?
- Так, це Надія.

- Це Том?
- Так, це він.
- А це Олег?
- Так, це Олег.

- Це клас?
- Так, це клас. (Це він).
- Це деканат?
- Так, це деканат. (Це він).

8. Засоби запиту та заперечення інформації:

- Це мати?
- Ні, це не вона.
- Це тато?
- Ні це не тато, а мати.

- Це університет?
- Ні, це будинок.
- Це аптека?
- Ні, це не вона, це банк.

9. Запит інформації про належність чогось комусь:

- Чий це зошит?
- Чия це ручка?
- Чиє це фото?
- Чії це книги?

- Це мій зошит.
- Це моя ручка.
- Це моє фото.
- Це мої книги.

III. Фонетичний матеріал. Практична фонетика.

1. Приголосні звуки і букви:

Ф ф (еф) [ф] [ф']

В в (ве) [в] [в']

Х х (ха) [х] [х']

Г г (ге) [г] [г']

Г г (ге) [г]

Й й (йот) [й]

2. Голосні звуки і букви:

Я я [йа]

Ю ю [йу]

Є є [йе]

Ї ї [йі]

3. Розрізнення приголосних: [в]-[б], [ф]-[ф'], [х]-[г]-[г'].

4. Розрізнення приголосних за твердістю/м'якістю: [ф]-[ф'], [в]-[в'], [х]-[х'], [г]-[г'].

5. Літери я, ю, є, ї. Усвідомлення вимови їх як одного (['а], ['у], ['е], ['і]) або двох звуків ([йа], [йу], [йе], [йі]) в залежності від позиції у слові.

6. Пом'якшення приголосного, що стоїть в препозиції до літер я, ю, є, ї.

7. Техніка читання. Артикуляція звуків, буквосполук, слів, словосполучень, речень.

8. Поняття про ритміку слова, склади, наголос та інтонацію на прикладі одно-, дво-, трьох-, чотирьох-, п'ятискладових слів (__, __ __, __ __, __ __ __, __ __ __ __, __ __ __ __ __)

9. Поняття про інтонацію та інтонаційне оформлення коротких розповідних та питальних фраз. Тип інтонаційної конструкції: ІК-4 – загальне питання

10. Графіка письма. Друковані та рукописні літери. Пунктуація у реченні, яке ускладнене звертанням.

11. Вживання апострофу.

12. Транскрипція.

IV. Лексично-граматичний матеріал

1. Вживання особових займенників *він, вона, воно*.
2. Позначення особи, предмета, процесу за допомогою іменників за родом.
3. Співвідношення особових займенників з іменниками за родом.
4. Прислівники місця: *тут≠там, вдома/удома*.
5. Прислівники способу дії: *тихо, холодно≠тепло, мало≠багато, погано≠добре*.
6. Клична форма іменника. Звертання до особи.
7. Присвійні займенники: *мій, моя, моє*. Узгодження присвійних займенників з іменниками у роді.
8. Лексичні групи за темами: «Продукти», «Родина», «Місто», «Їжа», «Університет», «Органи, частини тіла».

V. Комуникативна спрямованість навчання мови

Становлення і розвиток комуникативних компетенцій у студента-іноземного громадянина:

1. Позначення особи, предмета, процесу.
2. Підтвердження достовірності інформації.
3. Запит про місцезнаходження особи/предмета.
4. Запит про особу.
5. Звертання до особи.
6. Мовний етикет. Привітання.
7. Складання діалогів та текстів за зразком.

VI. Вказівки та рекомендації щодо вивчення змістового блоку 2 (урок №2)

Практична фонетика

1. Приголосні звуки [в], [ф].

1.1. Запис на дошці літер разом з вказанням фонетичної транскрипції: В в [в], Ф ф [ф].

1.2. Звернути увагу:

- Щілинні звуки [в], [ф] відрізняються місцем утворення. Звук ф вимовляється шляхом зближення нижньої губи з верхніми зубами, саме тому він називається губно-зубним. Звук [в] вимовляється лише за допомогою губ і називається губно-губним.

- Літери позначають на письмі один звук, а звук передається тією ж літерою.

- Тверді звуки [в], [ф] мають відповідні напівпом'якшені варіанти в залежності від їх позиції у лексемі [в'], [ф'].

- Українські Вв, Фф співвідносяться з англійськими Vv, Ff.

1.3. Лексична робота: запис і техніка читання нових слів. Словникова робота.

1.4. Алгоритм навчання: запис літер і транскрипції, демонстрація роботи мовний органів при вимовлянні звуків, спостереження і корекція артикуляції студентів. Хорове читання звуків, звукосполучень, слів.

1.5. Виконання завдання 1. «Слухайте. Повторюйте. Читайте» (виконується хором та індивідуально). Корекція викладача обов'язкова з наступним повторенням.

Особливу увагу треба звернути на різницю між приголосними [в], [ф]:

!	Приголосний [в] – вимовляється твердо за допомогою губ, існує варіант [в'] – пом'якшений приголосний. Приголосний [ф] – вимовляється твердо за допомогою губ та зубів, існує варіант [ф'] – пом'якшений приголосний. Твердість/м'якість залежить від позиції приголосного
---	---

	у слові.
--	----------

1.6. Завдання 2. Рекомендується для домашнього завдання.

1.7. Завдання 3. Спрямоване на закріплення знань нової лексики.

1.8. Завдання 4. Спрямоване на розвиток умінь і навичок читання. Корекція артикуляції викладачем. Читання хорове й індивідуальне.

1.9. Завдання 5. «Слухайте. Повторюйте. Читайте» (виконується хором та індивідуально). Корекція викладача обов'язкова з наступним повторенням.

1.10. Завдання 6. Рекомендується для самостійної роботи вдома.

2. Ритмічні моделі (склад і наголос). Склади.

2.1. Повторення і закріплення знань про ритмічні моделі (склад і наголос).

Звернути увагу:

- **Склад** — це частина слова, що складається з одного чи кількох звуків і вимовляється одним поштовхом видихуваного повітря.
 - У кожному складі може бути лише один голосний звук. Він організовує склад. Тому голосні звуки називають складотворчими.
 - У слові стільки складів, скільки голосних звуків.
 - **Наголос** — це посилення голосу на одному зі складів. Коли в слові є два або більше складів, то один з них вимовляється з більшою силою й довготою, ніж інші.
 - Звук і склад, на які падає наголос, називаються наголошеними, а всі інші голосні звуки й склади в слові — ненаголошеними.
 - Наголос в українській мові *вільний*, бо він не закріплений за якимось постійним місцем у словах. В одних словах він падає на перший склад, в інших — на другий, третій або четвертий: *ка́ва*, *сестра́*, *молоко́*.
- 2.2. Завдання 7, 8. Рекомендоване для роботи в аудиторії з подальшим обговоренням.
- 2.3. Завдання 9 (техніка читання) спрямоване на відпрацювання вимови складів з літерами в-б, ф-в.
- 2.4. Завдання 10 «Слухайте. Повторюйте. Читайте» спрямоване на удосконалення навичок читання.

Лексико-граматичний практикум

3. Іменник. Називний відмінок.

3.1. Пояснення терміну «іменник».

- Іменник – самостійна частина мови, що позначає особу, предмет, процес.

Загальне граматичне значення – це значення предмета, тобто всього того, про що можна сказати: це хто? або це що? Це єдина частина мови, яка може позначати все, що завгодно, а саме:

- 1) назви конкретних речей і предметів (будинок, дерево, зошит, книга)
- 2) назви живих істот (чоловік, інженер);
- 3) назви різних речовин (кисень)
- 4) назви різних явищ природи і суспільного життя (дощ, свято);
- 5) назви абстрактних властивостей і ознак (холод);
- 6) назви абстрактних дій і станів.

3.2. Введення поняття про категорію роду іменника.

- Рід іменника – граматична категорія, що виражається в трьох значеннях: чоловічого, жіночого та середнього роду (для однини).

- Рід притаманний кожному іменнику в однині. Іменники відносяться до:

- чоловічого роду (на приголосний: синь, стіл)
- жіночого (на –а: мама, родина)
- середнього роду (на -о, -е, -я: фото, кафе, питання)

- Пояснення слів-винятків (тато, собака, мати).

Іменники чоловічого роду співвідносяться зі займенником він, жіночого – вона, середнього – воно.

3.2. Завдання 11, 12, 13, 14. Рекомендовані для роботи в аудиторії (разом або самостійно) з подальшим обговоренням. Спрямовані на закріплення знань про іменник та рід, розвиток навички співвідносити особові займенники він, вона, воно з іменниками відповідного роду.

3.3. Завдання 15. Виконується у парах. Спрямоване на удосконалення та закріплення знань.

Практична фонетика

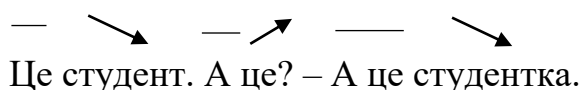
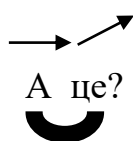
4. Повторення інтонаційних моделей ІК-1, ІК-3. Вивчення інтонаційної моделі ІК-4. Порівняння інтонаційних моделей.

4.1. Постановку інтонації рекомендується починати зі слухового сприйняття мовленнєвих зразків та створення слухового образу інтонаційної моделі.

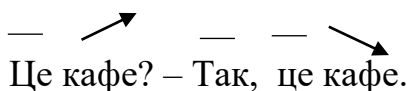
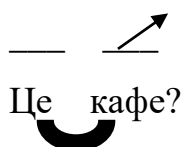
Треба надати студентам-іноземцям змогу прослухати 2–3 рази мовленнєвий зразок, акцентувати увагу на пониженні або підвищенні тону в ІК-1, ІК-3 й ІК-4

Зразки інтонаційних моделей надані у підручнику:

- ІК-4 – інтонаційна конструкція простого питального речення. Уточнюючі питання, спрямовані на з'ясування істинності чи хибності інформації.

- ІК-3 – інтонаційна конструкція простого питального речення.

Звернути увагу на необхідності злитної вимови слів у фразі.

4.3. Завдання 16. Відпрацювання і порівняння моделей та інтонації у них.

Удосконалення умінь читання з додержанням інтонаційних моделей.

Лексико-граматичний практикум

5. Відкрите питання: де?

5.1. Питальне речення з прислівником «де?» – запит про місцезнаходження особи/предмета.

- 5.2. Власне питальне речення містить питання, що вимагає обов'язкової відповіді.
- 5.3. Прислівники місця: тут≠там, вдома/удома. Варіанти відповідей на запит про місцезнаходження особи/предмета: Де клас? – Там. Де родина? – Вдома. Де група? – Тут.
- 5.4. Завдання 17. «Читайте». Спрямоване на закріплення 1) вмінь й навичок читання; 2) знань про власне питальне речення; 3) лексичного матеріалу.
- 5.5. Завдання 18. «Працюйте у парах». Студенти самостійно складають діалоги за аналогією, подальше корегування викладачем відповідей обов'язкове.
- 5.6. Завдання 19. «Читайте». Спрямоване на удосконалення навичок читання. Закріплення лексичного матеріалу. Корегування викладачем є обов'язковим.
- 5.7. Завдання 21. Рекомендоване для домашнього виконання.
- 5.8. Завдання 22. Рекомендоване для виконання в аудиторії письмово з подальшим обговоренням і корекцією викладачем та з залученням студентів..

Практична фонетика

6. Приголосний X x. Запис на дошці X x (xa) [x].

6.1. Звернути увагу:

- артикуляцію при вимові (вимовляється при зближенні задньої частини спинки язика з заднім краєм твердого піднебіння і суміжною з ним частиною м'якого піднебіння, внаслідок чого утворюється щілина, шуми виникають внаслідок тертя повітря об краї цієї щілини, за положенням голосових зв'язок це глухий звук);

- відповідність української X x англійській H h;

- парність приголосних [x]-[ɣ] за ознакою дзвінкості та глухості;

- парність [x]-[x'] за ознакою твердості/пом'якшення перед **i**.

6.2. Лексична робота: запис і техніка читання нових слів. Словникова робота.

6.3. Завдання 23. «Слухайте. Повторюйте. Читайте» (виконується хором та індивідуально), спрямоване на удосконалення навичок читання звуків та звукосполук. Обов'язкова корекція читання з наступним повторенням.

6.4. Завдання 24. Рекомендується для виконання вдома.

Лексико-граматичний практикум

7. Прислівники способу дії: голосно≠тихо, холодно≠тепло (як?).

7.1. Актуалізація знань про прислівник. Слід згадати вже відомі прислівники.

Прислівник — це повнозначна, самостійна частина мови, що виражає ознаку дії, стан предмета або ознаку якості і відповідає на питання як? де? звідки? наскільки? якою мірою?

Словоформа прислівників є незмінною.

7.2. Прислівники способу дії, міри й ступеню – розряд прислівників, що відповідають на питання як? яким способом? наскільки?

7.3. Звернути увагу:

- прислівники голосно≠тихо, холодно≠тепло позначають стан природи, людини тощо.

7.4. Лексична робота: техніка читання нових слів, робота зі словником, переклад нових слів.

Практична фонетика

8. ІК-2. Постановку інтонації рекомендується починати за слухового сприйняття мовленнєвих зразків та створення слухового образу інтонаційної моделі.

Треба надати студентам-іноземцям змогу прослухати 2–3 рази мовленнєвий зразок, акцентувати увагу на пониженні або підвищенні тону.

Зразки інтонаційних моделей надані у підручнику.

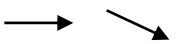
- ІК-2 – питальна ритмічна модель. Запит про особу.

Хто це?

- ІК-1 – інтонаційна конструкція простого розповідного речення:

Це Тарас.

Звернути увагу на необхідності злитної вимови слів у фразі.

8.1. Завдання 25. Мовленнєвий практикум. Відпрацювання техніки читання.

Удосконалення навичок мовлення.

8.2. Завдання 26. Прослуховування діалогів, що презентуються студентами, викладачем. Корекція обов'язкова. Потім робота в парах. Складання діалогів за зразком.

8.3. Завдання 30. «Розподіліть фрази за зразками». Вдосконалення техніки читання з додержанням орфоепічних норм і інтонаційних конструкцій. Відпрацювання і порівняння інтонаційних моделей. Розподілення конструкцій.

Лексико-граматичний практикум

9. Кличний відмінок. Звертання до особи.

9.1. Звернути увагу:

- потрібно використовувати кличний відмінок **під час звертання** до будь-якої особи або навіть неживої істоти (Школо! Світе!)

-в кличному відмінку вживаються не тільки імена, прізвища та по батькові, при звертанні також можна вказувати на посаду, особистий статус чи наукове звання людини, також допускається використання загальних звертань, залежно від ситуації: *жінко, чоловіче, хлопче, студенте* та інші.

- всі іменники кличного відмінка незалежно від їхнього лексичного значення можуть закінчуватися всього на **5 різних літер: е, є, о, у, ю**. (іменники чоловічого на приголосний в кличному відмінку мають закінчення –е, окрім слів син та тато, які мають закінчення –у, іменники жіночого роду на –а в кличному відмінку мають закінчення –о, окрім слів «пані, Мері», що не змінюються).

9.2. Вправа 29. «Напишіть за зразком». Завдання рекомендується виконувати в аудиторії, письмово з подальшою корекцією викладачем. Завдання спрямоване на удосконалення знань про кличний відмінок іменників.

Практична фонетика

10. Запис на дошці літери Г г: Г г (ге) [г].

10.1. Звернути увагу:

- артикуляція при вимові (артикуляція відбувається при зближенні задньої стінки глотки з коренем язика, корінь язика відтягається назад, а м'яке піднебіння займає положення)

- відповідність українського звука [г] англійському [g]

- парність приголосних [г]-[х] за дзвінкістю/глухістю

- парність приголосних [г]-[г'] за твердістю/м'якістю

10.2. Завдання 31. «Слухайте. Повторюйте. Читайте» (виконується хором та індивідуально) спрямоване на удосконалення навичок читання звуків та звукосполук. Обов'язкова корекція читання з наступним повторенням.

10.3. Лексична робота: запис і техніка читання нових слів. Словникова робота.

10.4. Завдання 33. Тренувальна вправа на написання пропущеної літери. Вдосконалення і закріплення лексичного матеріалу. Розвиток умінь і навичок розрізняти приголосні за дзвінкістю/м'якістю, глухістю/дзвінкістю.

11. Запис на дошці літери Г г: Г г (ге) [г].

11.1. Звернути увагу:

- артикуляція при вимові (задня частина спинки язика змикається з м'яким піднебінням і шум утворюється внаслідок раптового розмикання мовних органів, цей шум у супроводі голосу утворює дзвінкий [г])
- парність приголосних [г]-[к] за дзвінкістю/глухістю
- парність приголосних [г]- [г'] за твердістю/м'якістю
- обмеженість використання літери [г] (в українських та в давно запозичених і зукраїнізованих словах): *га́нок, гу́дзик.*

11.2. Завдання 31. «Слухайте. Повторюйте. Читайте» (виконується хором та індивідуально) спрямоване на удосконалення навичок читання звуків та звукосполук. Обов'язкова корекція читання з наступним повторенням.

11.3. Лексична робота: запис і техніка читання нових слів. Словникова робота.

11.4. Завдання 35. Особлива увага приділяється читанню відкритих складів. Вправа спрямована на відпрацювання вимови складів з літерами х- г, г- г з метою їхньої диференціації.

12. Запис на дошці літери Й й: Й й (йот) [й].

12.1. Звернути увагу:

- артикуляція при вимові (середня частина язикової спинки піднімається до твердого піднебіння боковими краями, утворюючи посередині досить вузьку щілину, крізь яку проходить звучний струмінь повітря, кінчик язика впирається в ясна біля нижніх зубів, з боковими нижніми різцями язик зближується повністю краєм передньої спинки язика.

- звук [й] – м'який

- вимовляється по-різному в залежності від позиції: 1) на початку складу, а також у середині після приголосного вимовляється чітко; 2) на кінці складу або на початку слова перед приголосним звук реалізується в нескладовому [й̆] (відрізняється від [i] деяким ослабленням напруженості)

- літера Іі має відповідник в англійській мові Іi.

12.2. Завдання 36. «Слухайте. Повторюйте. Читайте» (виконується хором та індивідуально) спрямоване на удосконалення навичок читання звуків та звукосполук. Обов'язкова корекція читання з наступним повторенням. Особлива увага приділяється читанню закритих складів. Спрямоване на відпрацювання вимови.

12.3. Лексична робота: запис і техніка читання нових слів. Словникова робота.

12.4. Завдання 37. Рекомендується для домашнього виконання.

13. Актуалізація знань про ритмічні моделі (склад і наголос).

13.1. Повторення і закріплення знань про ритмічні моделі (склад і наголос).

Звернути увагу:

- **Склад** — це частина слова, складена з одного чи кількох звуків і вимовлена одним поштовхом видихуваного повітря.

Зверніть увагу! У кожному складі може бути лише один голосний звук. Він організовує склад. Тому голосні звуки називають складотворчими.

У слові стільки складів, скільки голосних звуків.

- **Наголос** — це посилення голосу на одному зі складів. Коли в слові є два або більше складів, то один з них вимовляємо з більшою силою й довготою, ніж інші.

Зверніть увагу! Звук і склад, на які падає наголос, називаємо наголошеними, а всі інші голосні звуки й склади в слові — ненаголошеними.

Наголос в українській мові *вільний*, бо він не закріплений за якимось постійним місцем у словах. В одних словах він падає на перший склад, в інших — на другий, третій або четвертий.

13.2. Виконання завдання 38. Розподілення слів за ритмічними моделями.

Обов'язкове пояснення студентами: кількості складів, на якому складі наголос, які склади є відкритими, які є закритими.

Комунікативний аспект навчання

14. Мовний етикет: вітання.

14.1. Звернути увагу:

- Мовний етикет – це сукупність мовних засобів, які регулюють нашу поведінку в процесі мовлення (під час особистого спілкування з іншою персоною).

- Спілкування можливе за наявності мовця, адресата, до якого звернена мова, а також мети й теми мовленнєвої діяльності.

- Перший етап спілкування – це привітання.

- Є три види привітання:

1) Офіційне (Здрастуйте! Добрий день!);

2) Дружнє (Здрастуй!);

3) Фамільярне, допустиме тільки серед найближчих друзів (Привіт!).

14.2. Завдання 39. Читання діалогів, рекомендоване читання у парах.

Складання діалогів також у парах. Відпрацювання навичок і вмінь комунікації. Актуалізація лексичного матеріалу.

14.3. Завдання 40. Спрямоване на становлення умінь і навичок вітатися у різних ситуаціях (офіційне, дружнє, фамільярне вітання).

14.4. Завдання 41. Ідентифікація і співвідношення вітальних слів з малюнками.

Практична фонетика

15. Запис на дошці літер разом з вказанням фонетичної транскрипції: Я я [йа], Ю ю [йу], Є є [йе], Ї ї [йї]. Хорове та індивідуальне читання звуків, звукосполучень, слів.

15.1. Звернути увагу:

- Букви я, ю, є можуть позначати як один, так і два звуки. Букви я, ю, є позначають два звуки лише у трьох випадках:

- а) Коли вони стоять на початку слова: слово «яблуко» транскрибується наступним чином: [йяблуко].
- б) Букви я, ю, є позначають два звуки всередині слова після голосного: маяк – [май'ак].
- в) Після апострофа і м'якого знака букви я, ю, є також позначають два звуки: здоров'я – [здор'о́в'я].

- В усіх інших випадках букви я, ю, є, ї позначають м'якість попереднього приголосного і транскрибуються наступним чином [ʲa][ʲy][ʲe] [ʲi] ([св'а́то], [л'ю́дина]).

15.2. Завдання 42. «Слухайте. Повторюйте. Читайте». Читання індивідуальне та хорове.

15.3. Лексична робота: запис і техніка читання нових слів. Словникова робота. Переклад.

15.4. Завдання 43. Рекомендоване для самостійного виконання вдома.

15.5. Завдання 44. Рекомендоване для письмового виконання з подальшим обговоренням в аудиторії й корекцією викладача. Читання у парах.

16. Апостроф.

16.1. Введення поняття «апостроф».

Апостроф – це знак, перед яким приголосний вимовляється твердо.

16.2. Звернути увагу!

- Апостроф пишемо після б, п, м, в, ф, р перед я, ю, є, ї

- Після апострофа голосні позначають два звуки Я я [’йа], Ю ю [’йу], Є є [’йе], Ї ї [’йі]: м’ясо [мйасо], комп’ютер [компйутер].

- У словах, де літери я, ю, є позначають м’якість попереднього приголосного, апостроф не ставлять (свято, столиця, вулиця, скоялка).

16.2. Завдання 45. «Слухайте. Повторюйте. Читайте». Індивідуальне і хорове читання буквосполучень і лексем з апострофом. Відпрацювання артикуляції.

Корекція викладача обов’язкова.

16.3. Завдання 46. Розподілити слова за моделями. Актуалізація знань про ритмічні конструкції (склад і наголос). Рекомендована вправа для виконання в аудиторії з обговоренням.

16.4. Завдання 47. Техніка читання з додержанням орфоепічних норм і інтонації, корегування викладачем.

16.5. Завдання 48. Рекомендоване для самостійного виконання вдома.

17. Лексико-граматична тема «Займенники»

17.1 Особові займенники (узагальнення поняття):

- Введення загального поняття про займенник.

Займенник – самостійна частина мови, що вказує на предмети, ознаку предмета, кількість, але не називає їх. Відповідає на питання *хто?*, *що?*, *який?*, *котрий?* *скільки?*

- Введення поняття про особові займенники.

Особові займенники – розряд займенників, що вказують на особу або осіб і відповідають на ті самі питання, що й іменники: *хто?* *що?*

Звернути увагу:

* особові займенники, як й іменники, можуть бути в однині й множині

* особа: 1-а (я, ми), 2-а (ти, ви, Ви), 3-я (він, вона, воно, вони)

- Завдання 49, 50. Спрямоване на відпрацювання техніки читання, на закріплення знань особових займенників. Рекомендовано читання індивідуальне, хорове, читання діалогів у парах.

- Завдання 51. Рекомендована робота у парах. Актуалізація знань про інтонаційні моделі. Моделювання діалогів за зразком.

17.2 Присвійні займенники.

- Повторення вивченого про займенник. Актуалізація знань.
- Введення поняття «присвійний займенник».

Присвійні займенники – розряд займенників, що вказують на належність чогось певній особі.

Я	мій (чол. рід)
	моя (жін. рід)
	моє (сер. рід)

- Завдання 52, 54, 55, 58. Вправа спрямована на співвідношення іменника-присвійного займенника-особового займенника. Відпрацювання техніки читання з дотриманням орфоепічних норм. Актуалізація лексики попередніх занять.
- Завдання 53. Виконується студентами зі слуху. Відпрацювання навичок запам'ятовування.
- Завдання 57. Техніка читання з дотриманням орфоепічних норм. Корегування обов'язкове не тільки викладачем, а й з залученням студентів.
- Завдання 59, 61. Становлення навичок складання монологів та діалогів за зразком. Читання з дотриманням орфоепічних норм. Розвиток комунікативних умінь: розповідь про себе, друзів у групі, місце навчання.
- Завдання 60. Рекомендоване для домашнього виконання.

Актуалізація фонетичного, лексико-граматичного матеріалу з елементами комунікативних завдань.

12. Робота з розділом підручника «Виконай сам!»

Рекомендується:

а) виконання роботи під наглядом викладача, завдання 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 19, 20.

б) виконання самостійної роботи вдома, завдання 13, 16, 17, 18.

в) фронтальне опитування, завдання 9, 11.

г) мовленнєвий практикум з використанням ІК-3, ІК-1.

Це пес?	Так, це він.
Це дитина?	Так, це вона.
Це зима?	Так, це вона.

VII. Методичні рекомендації до проведення поточної контрольної роботи

№ 2.

1. Методичні вимоги до проведення поточного контролю №2.

Всі завдання виконуються зі слуху з попереднім поясненням їхнього виконання.

1.1. Зміст ПКР №2 і рекомендації до проведення:

Завдання №1 «Буквений диктант: голосні та приголосні української абетки»

- викладач повинен нагадати форму запису літер: у послідовності, велику і строчну літеру, через кому, у строку, а не в колонку (Аа, Бб, ...)
- послідовність виконання завдання (запис голосних, запис приголосних);
- кожна літера прочитується викладачем двічі з паузою для запису;
- після пред'явлення усіх 28 літер (спочатку голосних, а потім приголосних) обов'язково повторюється повний набір літер з метою перевірки запису студентами.

Завдання №2 «Словниковий диктант з розподілом іменників за родом».

- на дошці записуються особові займенники «*він, вона, воно*», розподілені на три колонки;
- як зразок виконання викладач прочитує слово-іменник і робить запис у відповідній колонці: *тато-він, сестра-вона, місто-воно*;
- кожне слово-іменник прочитується двічі з паузою для запису;
- після пред'явлення усіх слів обов'язково повторюється їхній повний набір з метою перевірки запису студентами.

Завдання №3 «Словниковий диктант-переклад з української мови на англійську мову».

– усі слова нумеруються від 1 до 10 та записуються у колонку, тому викладач обов'язково робить запис на дошці:

- 1.
- 2.
- 3.
- ...
- 10.

– приклад записується на дошці: *стіл- table*

– кожне слово для запису прочитується двічі.

Завдання №4 «Фразовий диктант: відповіді на питання зі словом «так», «ні».

– як зразок викладач обов'язково дає модель виконання завдання:

Це- клас? –Так, це клас.

Це вікно? – Ні, це стіл.

– при постановці питання застосовуються вербальні засоби: вказується на предмет або особу мовленнєвої дії;

– питання прослуховується, а записується тільки відповідь;

– кожне питання пред'являється одноразово;

– після завершення роботи питання не повторюються.

Завдання №5 «Текстовий диктант»:

– обов'язкове пояснення викладача про запис тексту: первинне прослуховування усього речення, а запис після другого прослуховування, вживання великої літери у слові на початку речення в імені власному, постановка крапки в кінці речення;

– послідовність виконання завдання: спочатку прослуховується увесь обсяг тексту; дворазове пред'явлення кожного речення з паузою для

запису; після запису мікротексту текст повторюється з метою перевірки запису студентами.

Темп мови- повільний!

2. Критерії оцінювання завдань ПКР №2.

1.Завдання № 1.	<p>«5» – 0-1 помилка</p> <p>«4» – 2-5 помилки</p> <p>«3» – 6-12 помилок</p> <p>«2» > 12 помилок</p>
Помилки:	<p>перекручення напису, написання друкованої літери, вплив англійського алфавіту, порушення послідовності запису літер, пропуск літери, написання тільки однієї літери – великої або строчної.</p>
2.Завдання № 2.	<p>«5» – 0–1 помилка у запису слів 0 помилок при розподілі за родом</p> <p>«4» – 2–4 помилки у запису слів 1-2 при розподілі за родом</p> <p>«3» –5-8 помилок помилки у запису слів 3-4 при розподілі за родом</p> <p>«2» > 8 помилок помилки у запису слів > 4 помилок при розподілі за родом</p>
Помилки:	<p>перекручування, пропуск літер у словах та їх закінченнях, помилкове співвідношення іменників з особовими займенниками, незнання родових закінчень іменників</p>
3. Завдання № 3.	<p>«5» – 0 помилок у запису і перекладі</p> <p>«4» – 1-2 помилки у запису і перекладі</p> <p>«3» – 3-4 помилки у запису і перекладі</p>

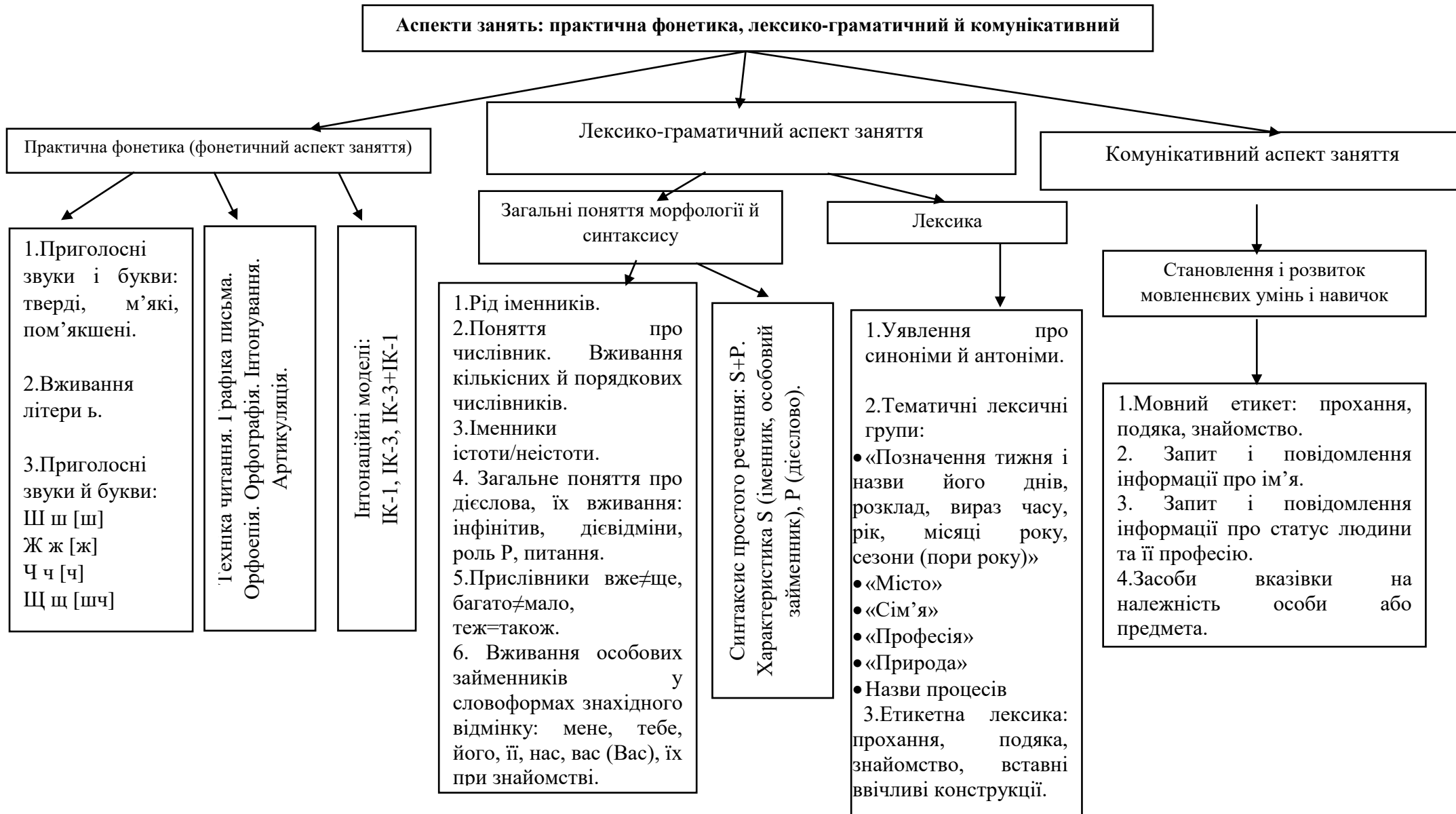
	«2» > 4 помилок у запису і перекладі
Помилки:	-перекручування, пропуск літер, вживання літер англійського алфавіту, неправильний переклад.
4. Завдання № 4.	«5» – 0 помилок у запису відповіді на питання «4» – 1 помилка у запису відповіді на питання «3» – 2 помилки у запису відповіді на питання «2» > 2 помилок у запису відповіді на питання
Помилки:	неадекватність відповіді питанню, неправильний запис слів, порушення порядку слів, відсутність коми, крапки, великої букви
5.Завдання № 5.	«5» – 0 помилок у запису мікротексту «4» – 1-2 помилки у запису мікротексту «3» – 3-4 помилки у запису мікротексту «2» > 4 помилок у запису мікротексту
Помилки:	вживання строчної літери у слові на початку речення і власному іменнику, орфографічні помилки при написанні слів, написання англійських літер, відсутність крапки в кінці речення.
Оцінювання всієї ПКР №2	Загальна оцінка – середній бал виконання всіх завдань: «5» - «4,5» - «5,0» «4» - «3,6» - «4,5» «3» - «3,0» - «3,5» «2» < «3,0»

Вступний фонетико-комунікативний курс

Змістовий блок 3

Урок №3

I Структурно-логічна схема змістового блоку 3 (урок 3)

II. Метою уроку №3 є розвиток мовленнєвих навичок та вмінь на основі наступних зразків:

1. Запит та надання інформації про кількість чогось:

Скільки машин?	Одна машина.
Скільки ручок?	Дві ручки.
Скільки книг?	Три книги.
Скільки лимонів?	Чотири лимони.
Скільки місяців у році?	У році дванадцять місяців.

2. Запит та надання інформації про порядок чого-небудь:

Який це гуртожиток?	Перший гуртожиток.
Яка це аудиторія?	Друга аудиторія.
Яка це буква?	Третя буква.
Який це урок?	Четвертий урок.
Який перший місяць року?	Перший місяць року – січень.

3. Запит та надання інформації про номер чогось:

Яка це група?	Це група №3.
Який це поверх?	Це поверх №2.
Яке це завдання?	Це завдання №6.
Яка це сторінка?	Це сторінка №5.

4. Запит та надання інформації про істоту/неістоту:

Хто це?	Це студент.
Що це?	Це зошит.

5. Запит інформації з використанням вставних ввічливих конструкцій:

Скажіть, будь ласка, що це?	Це книга.
Скажіть, будь ласка, хто це?	Це Ганна.
Скажіть, будь ласка, де викладач?	Викладач тут.
Скажіть, будь ласка, чий це зошит?	Це мій зошит.
Скажіть, будь ласка, який це поверх?	Це перший поверх.
Скажіть, будь ласка, коли урок?	Зараз урок.
Скажіть, будь ласка, що тут?	Тут заняття.

6. Запит та надання інформації про належність особи/предмета:

Чия це мама?	Це твоя мама.
Чий це дім?	Це твій дім.
Чий це гуртожиток?	Це мій гуртожиток.
Чия це сестра?	Це моя сестра.

7. Засоби запиту та підтвердження інформації:

- Це група №10?	- Ти читаєш?	- Це студент?
-Так, це група №10.	- Так, я читаю.	- Так, це студент. (Так, це він).

8. Заперечення приналежності особи/предмета:

Це твоя мама?	Ні, не моя.
Це твої книжки?	Ні, це не мої книжки.
Це твоє какао?	Ні, не моє.
Це твоя ручка?	Ні, це не моя ручка.

9. Запит та повідомлення інформації про ім'я особи:

Як твоє ім'я?	Моє ім'я Олена.
Як Ваше ім'я?	Моє ім'я Ірина Володимирівна.
Як тебе звуть?	Мене звуть Юрко.
Як його звати?	Його звати Юрій Михайлович.

10. Запит та повідомлення інформації про професію особи:

Хто він?	Він лікар.
Хто вона?	Вона студентка.
Хто ти?	Я фармацевт.
Хто ви?	Ми спортсмени.

11. Запит та надання інформації про дію:

Що ви робите?	Ми читаємо.
Що ти робиш?	Я думаю.
Що вони роблять?	Вони слухають.
Хто читає?	Вона читає.

12. Запит та повідомлення інформації з використанням вставних речень:

Як Ви думаєте, що це?	Я думаю, що це гуртожиток.
Як ти думаєш хто це?	Я думаю, це декан.
Ти знаєш, коли урок?	Так, знаю. Урок зараз.
Ви знаєте, де викладач?	Ні, я не знаю, де викладач.

III. Фонетичний матеріал. Практична фонетика

1. Приголосні звуки і букви:

Ш ш [ш], Ж ж [ж], Ч ч [ч], Щ щ [шч], Ъ.

2. Розрізнення шиплячих приголосних: [ш], [ж], [ч].

3. Позначення двох звуків [шч] за допомогою букви щ.

4. Розрізнення твердих, м'яких і пом'якшених звуків.

5. Типи інтонаційних конструкцій: ІК-1, ІК-3, ІК-1+ІК-3.

IV. Лексико-граматичний матеріал

1. Узагальнення поняття про іменник. Категорія роду іменника.
2. Іменники істоти/неістоти (хто? що?).
3. Поняття про числівник. Вживання кількісних й порядкових числівників.
4. Поняття про дієслово. Вживання дієслів: інфінітив, дієвідміни, роль Р.
5. Особові займенники. Вживання словоформи займенників у знахідному відмінку при знайомстві.
6. Прислівники: вже≠ще, багато≠мало, теж=також.
7. Тематичні лексичні групи: «Рік, сезон, місяць, тиждень, дні тижня», «Місто», «Професії», «Сім'я», «Природа», «Процеси», «Етикетні вирази».
8. Етикетна лексика: знайомство, подяка, вставні ввічливі конструкції.

V. Комунікативна спрямованість навчання мови

Становлення і розвиток комунікативних вмінь і навичок:

1. Запит інформації про:

- кількість предметів/осіб
- номер предмета/особи
- істоту/неістоту
- належність особи/предмета
- ім'я особи
- професію особи
- дію суб'єктів мовних актів

2. Мовний етикет: прохання, подяка, знайомство, вставні ввічливі конструкції.

3. Засоби підтвердження або спростування інформації.

VI. Вказівки та рекомендації щодо вивчення змістовного блоку 3 (урок №3)

1. Актуалізація знань про приголосні й голосні звуки української мови.

2. Удосконалення навичок читання й письма.

2.1. Завдання 1, 2, 3. Виконуються в аудиторії. Повторення вивченого, техніка читання й письма з додержанням орфоепічних й орфографічних норм. Корекція викладача обов'язкова.

3. Введення поняття про синоніми й антоніми:

Синоніми — це слова, що звучать по-різному, але мають спільне основне лексичне значення.

Антоніми – слова з протилежними значеннями.

Наведення прикладів обов'язкове! Синоніми: будинок=дім, собака=пес, антоніми вон≠вона, тепло≠холодно. Більше прикладів у підручнику.

3.1. Виконання завдання 4, спрямоване на відпрацювання техніки читання й ознайомлення з новою лексикою, зі значенням нових слів, з синонімічними й антонімічними парами.

Практична фонетика

4. Пригадування приголосних звуків української мови. Диференціювання приголосних за твердістю/м'якістю/пом'якшенню.

4.1. Звернути увагу:

Приголосні звуки розрізняються за *твердістю* й *м'якістю*.

В українській мові 10 *м'яких приголосних*: [д', т', з', ц', с', дз', л', н', р', й].

Їх *м'якість на письмі* позначається:

— м'яким знаком: *злазь, льон, тедзь, пам'ять*;

— буквами *я, ю, є*: *наллю, поля, синє, неволя*;

— буквою *і*: *діти, цілий, обігріти, дієвість*.

Всі інші тверді приголосні можуть пом'якшуватися перед *і*: *бій, фільм, гірко*.

4.2. Виконання завдання 5.

Лексична й словникова робота: запис нових слів у словник разом з перекладом.

Вправа спрямована на відпрацювання й удосконалення техніки читання й артикуляції м'яких й твердих приголосних.

5. М'який знак.

5.1. Введення поняття про м'який знак.

М'який знак (Ь) – це тільки буква, яка пом'якшує попередній приголосний.

5.2. Звернути увагу на правила вживання м'якого знака:

В українських словах м'який знак вживається:

1. Після букв **д, т, з, с, ц, л, н**, які позначають м'які приголосні (олівець).
2. Після м'яких приголосних перед «о» (сьогодні).

Лексична робота: введення нової лексики.

Словникова робота: пошук нових лексем, уявлення про їх значення.

5.3. Завдання 6. «Слухайте. Повторюйте. Читайте» (виконується хором та індивідуально). Корекція викладача обов'язкова з наступним повторенням.

Особливу увагу необхідно звернути на вимову м'яких приголосних.

5.4. Завдання 7, 8. «Прочитайте, порівняйте», «Читайте» виконується хором та індивідуально. Спрямоване на удосконалення навичок артикуляції під час читання твердих/м'яких звуків. Техніка читання.

5.5. Завдання 9. Відпрацювання навичок розрізнення твердих і м'яких звуків.

Вміння пояснити правило вживання того чи іншого звука.

5.6. Завдання 10. «Читайте». Відпрацювання техніки читання. Рекомендується для виконання у парах.

Лексико-граматичний практикум

6. Категорія роду іменника.

6.1. Спершу слід актуалізувати знання про іменник.

Іменник – це частина мови, яка означає особу або предмет і відповідає на питання **хто? що?**

6.2. Закріплення знань умінь й навичок про категорію роду. Повторення.

Рід – це граматична категорія іменника, яка виражається в трьох значеннях: чоловічого, жіночого і середнього роду.

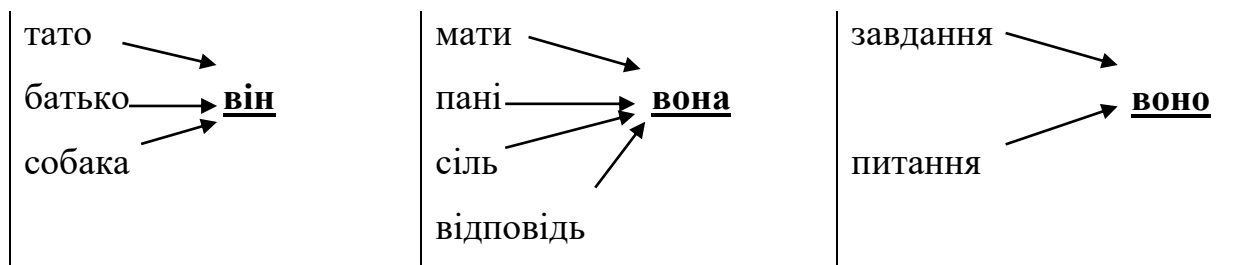
Рід називають класифікаційною категорією, за якою іменники розподіляються на три групи. Наприклад:

- Іван, музей – чоловічого роду;
- Оксана, мати – жіночого роду;
- море, вікно – середнього.

6.3. Засвоєння нових знань про категорію роду іменника:

- іменники чоловічого роду закінчуються на твердий приголосний (брат), на м'який приголосний (музей), на –ь (день)
- іменники жіночого роду мають закінчення –а, -я, -'я, -ь, -ія (сестра, сім'я, пісня, аудиторія, сіль)
- іменники середнього роду мають закінчення –о, -е, -я, -'я (фото, кафе, ім'я, питання)

Слід звернути увагу на винятки:

6.4. Виконання завдання 11. Вправа спрямована на використання знань про ритмічні моделі (склади і наголос), умінь й навичок використовувати їх при засвоєнні навої лексики. Перевірка та корегування викладача обов'язкова.

Практична фонетика

7. Приголосні букви й звуки. Запис на дошці Ш ш [ш], Ж ж [ж], Ч ч [ч].

7.1. Звернути увагу:

- звуки [ш] [ж] – шумні щілинні передньоязикові, при їх вимові утворюються одночасно дві щілини, повітряний струмінь проходячи крізь ці щілини, утворює характерні шуми, що нагадують шипіння.

- розрізняють ці звуки лише тим, що глухий [ш] утворюється без участі голосу, а дзвінкий [ж] – з участю голосу.

- в українській мові ці звуки можуть бути напівпом'якшеними.

7.2. Виконання завдань 12, 15, 17, 21. «Слухайте. Повторюйте. Читайте». (виконуються хором та індивідуально) спрямовані на удосконалення навичок читання звуків та звукосполук. Обов'язкова корекція читання з наступним повторенням.

7.3. Лексична робота: ознайомлення з новою лексикою, її запис, вимова.

Робота зі словником: пошук значення нових лексем у словнику.

7.4. Завдання 13, 16, 22. Рекомендується для виконання самостійно вдома.

7.5. Завдання 14, 18, 20, 23. Застосування умінь й навичок. Графіка письма. Визначення роду іменника. Узгодження особових й присвійних займенників з іменниками у роді. Перевірка і корекція викладача обов'язкова.

7.6. Завдання 19. Спрямоване на відпрацювання техніки читання. Розвиток мовленнєвих умінь й навичок. Виконується індивідуально з корекцією викладача.

Практична граматики

8. Поняття про числівник. Кількісні й порядкові числівники.

8.1. Формування й засвоєння нових знань. Введення нових термінів:

Числівник – це частина мови, що позначає кількість предметів або їх порядок при лічбі і відповідає на питання *скільки? котрий?*

За значенням і граматичними ознаками числівники поділяються на кількісні і порядкові.

Кількісними називаються числівники, котрі позначають кількість предметів і відповідають на питання *скільки? 5 – п'ять, 10 – десять, 12 – дванадцять.*

Звернути увагу! Кількісні числівники змінюються за відмінками, але не мають граматичних ознак роду і числа. Виняток становлять числівники *один – ч.р, одна – ж.р, одне, -о – с.р, одні – мнж.; два – ж.р. , дві – ж.р.)*

8.2. Виконання завдань 24, 25, 26, 27, 29, 30. Спрямоване на відпрацювання й застосування знань, умінь й навичок. Техніка читання з додержанням орфоепічних норм. Формування мовленнєвої активності, наведення прикладів, складання речень.

Звернути увагу! Буквосполучення ДЦ в числівниках вимовляється як один звук [ц':].

8.3. Виконання завдання 28. Застосування умінь й навичок письма. Орфографія числівників.

9. Порядковими називаються числівники, які позначають порядок предметів при лічбі і відповідають на питання котрий? котра? котре? котрі?

Звернути увагу! Порядкові числівники відмінюються за числами, родами, відмінками й узгоджуються з іменниками, тобто стоять в одному роді, числі й відмінку, що й іменник, до якого вони відносяться.

Приклад: перша група, другий поверх, третє завдання.

9.1. Порівняльна таблиця. Звернути увагу на закінчення порядкових числівників.

**Прості порядкові числівники у ролі означення
(який? яка? яке? які?)**

Кількісні числівники Скільки?	Порядкові числівники			
	Який (-а, -е, -і)			
	він	вона	воно	вони
1 – один	перший	-а	-е	-і
2 – два	другий	-а	-е	-і
3 – три	третій	-я	-є	-і
4 – чотири	четвертий	-а	-е	-і
5 – п'ять	п'ятий	-а	-е	-і
6 – шість	шостий	-а	-е	-і
7 – сім	сьомий	-а	-е	-і
8 – вісім	восьмий	-а	-е	-і
9 – дев'ять	дев'ятий	-а	-е	-і
10 – десять	десятий	-а	-е	-і

9.2. Завдання 31, 32, 33. Техніка читання з додержанням орфоепічних норм. Систематизація знань про числівники. Порівняння синонімічних конструкцій з кількісними й порядковими числівниками (Це група №3 – Це третя група).

9.3. Завдання 34, 35, 36. Застосування знань про кількісні й порядкові числівники у практичному мовленні. Графіка письма. Складання простих речень. Формування відповідей на запитання. Можна запропонувати завдання для самостійного виконання вдома.

9.4. Завдання 37. Формування умінь й навичок складання діалогів за аналогією з використанням кількісних й порядкових числівників.

10. Дні тижня, місяці, пори року. Позначення часу (ранок, день, вечір).

10.1. Засвоєння нових знань. Робота з новою лексикою. Введення лексем на позначення днів тижня. Доречне використання наочних засобів (малюнків, таблиць).

Лексична й словникова робота з новими лексемами.

10.2. Звернути увагу: а) день → тиждень → місяць → рік

б) можна запропонувати зробити усний переклад на англійську або рідну мову

в)

Тиждень – 7 днів!

Порядок днів тижня:

Перший день – понеділок.

Другий день – вівторок.

Третій день – середа.

Четвертий день – четвер.

П'ятий день – п'ятниця.

Шостий день – субота.

Сьомий день – неділя.

попрацювати із
запитаннями: який день
(...)?

10.3. Звернути увагу на число іменників. Запам'ятати як змінюються іменники (чергування голосних, випадіння приголосних):

тиждень (він) – тижні (вони)

день (він) – дні (вони)

місяць (він) – місяці (вони)

рік (він) – роки (вони)

10.4. Завдання 40, 41. Перевірка знань, умінь й навичок при назві днів тижня. Розвиток пам'яті.

10.5. Завдання 42. Застосування на практиці знань про дні тижня та їх позначення за допомогою порядкових числівників.

10.6. Виконання завдання 43. Техніка читання. Поняття про розклад. Формування відповідей на запитання про порядок занять і їхній розклад.

10.7. Позначення часу. Формування нових знань, умінь й навичок роботи з годинником при позначенні часу. Ввести поняття: доба – 24 години (ранок, день, вечір, ніч).

а) Лексична й словникова робота з новими лексемами.

б) Звернути увагу, які години (порядкові числівники) позначають *ранок, день, вечір*.

в) Виконання завдання 44. Позначення часу. Техніка читання. Розвиток пам'яті.

	ранок	Шоста година = 6 ⁰⁰ Сьома година = 7 ⁰⁰ Восьма година = 8 ⁰⁰ Дев'ята година = 9 ⁰⁰ Десята година = 10 ⁰⁰ Одинадцята година = 11 ⁰⁰ Дванадцята година = 12 ⁰⁰	
день	Перша година = 13 ⁰⁰ Друга година = 14 ⁰⁰ Третя година = 15 ⁰⁰ Четверта година = 16 ⁰⁰ П'ята година = 17 ⁰⁰	вечір	Шоста година = 18 ⁰⁰ Сьома година = 19 ⁰⁰ Восьма година = 20 ⁰⁰ Дев'ята година = 21 ⁰⁰ Десята година = 22 ⁰⁰ Одинадцята година = 23 ⁰⁰ Дванадцята година = 24 ⁰⁰

Звернути увагу!

Іменник «година» - жіночого роду, тому порядкові числівники теж мають флексію жіночого роду –а.

10.8. Позначення місяців, сезонів. Засвоєння нових знань.

а) Лексична й словникова робота з новими лексемами.

б) Звернути увагу! Позначення порядку місяців відбувається за допомогою порядкових числівників.

в) Виконання завдання 45, 46. «Читайте». Техніка читання. Ознайомлення з новою лексикою. Актуалізація знань про порядкові числівники. Повторення вивченого.

перший місяць = 01 = січень
другий місяць = 02 = лютий
третій місяць = 03 = березень
четвертий місяць = 04 = квітень
п'ятий місяць = 05 = травень
шостий місяць = 06 = червень
сьомий місяць = 07 = липень
восьмий місяць = 08 = серпень
дев'ятий місяць = 09 = вересень
десятий місяць = 10 = жовтень
одинадцятий місяць = 11 = листопад
дванадцятий місяць = 12 = грудень

Закріплення вивченого лексико-граматичного матеріалу

10.9. а) Виконання завдань 47, 49. Розвиток навичок формування відповідей на запитання. Застосування набутих знань про кількісні й порядкові числівники, місяці, сезони.

б) Виконання завдання 48. «Читайте». Техніка читання. Обов'язкове корегування викладачем артикуляції. Узагальнення й систематизації знань про кількісні й порядкові числівники, місяці, сезони.

в) Виконання завдання 50. Спрямоване на розвиток мовленнєвої діяльності. Застосування у мовленнєвому акті нових лексем (числівників, назв, сезонів, місяці). Рекомендується для виконання індивідуально в аудиторії з обов'язковою корекцією викладача.

Ситуативні завдання за аналогією.

11. Вживання кількісних числівників від 11-20.

11.1. Актуалізація знань про числівник, кількісні й порядкові числівники.

Повторення набутих знань, умінь й навичок.

11.2. Введення нового матеріалу:

Кількісні числівники Скільки?	Порядкові числівники Який? Яка? Яке? Які?			
	він	вона	воно	вони
11 – одина́дцять	одинадцятий	-а	-е	-і
12 – двана́дцять	дванадцятий	-а	-е	-і
13 – трина́дцять	тринадцятий	-а	-е	-і
14 – чотирна́дцять	чотирнадцятий	-а	-е	-і
15 – п'ятна́дцять	п'ятнадцятий	-а	-е	-і
16 – шістна́дцять	шінадцятий	-а	-е	-і
17 – сімна́дцять	сімнадцятий	-а	-е	-і
18 – вісімна́дцять	вісімнадцятий	-а	-е	-і
19 – дев'ятна́дцять	дев'ятнадцятий	-а	-е	-і
20 – два́дцять	двадцятий	-а	-е	-і

Звернути увагу на вимову буквосполучення дц [ц':].

Закріплення вивченого лексико-граматичного матеріалу

11.3. а) Виконання вправи 51, 55. «Читайте». Відпрацювання техніки читання.

Закріплення знань про числівники.

б) Виконання завдання 52. Застосування знань, умінь й навичок на практиці. Підбір синонімічних моделей (трансформація кількісних числівників у порядкові). Відпрацювання графіки письма.

в) Виконання завдання 53. Формування відповідей на запитання. Складання простих речень з числівниками.

г) Виконання завдання 54. Рекомендовано для виконання вдома.

Практична фонетика

12. Приголосний щ. Запис на дошці літери й звуку Щ щ [шч].

12.1. Звернути увагу!

В українській мові позначає сполучення шумного глухого фрикативного передньоязикового приголосного «ш» та глухого передньоязикового африката «ч» [шч]

12.2. Виконання завдання 56. «Слухайте. Повторюйте. Чигайте». Читання індивідуальне й хорове з обов'язковою корекцією викладача.

Лексична робота: засвоєння нової лексики.

Словникова робота: пошук нових слів і їхнього перекладу в словнику.

12.3. Завдання 57. Рекомендовано для самостійного виконання вдома.

12.4. Завдання 58. Техніка читання. Розрізнення звуків ч-щ. Обов'язкова корекція викладача.

12.5. Завдання 59. Розподілення слів за ритмічними моделями. Актуалізація знань про ритмічні моделі (склад і наголос). Застосування вмій й навичок.

Лексико-граматичний практикум

13. Іменники істоти/неістоти.

Введення поняття про лексико-граматичний розряд іменника: істота/неістота.

13.1. Іменники, що відповідають на питання хто?, об'єднуються у семантичну групу назв істот:

До назв істот належать іменники, що називають:	Приклади:
людей	студент, декан, викладач
тварин, птахів, комах	пес, собака, кіт (кішка)
нереальну істоту	Дід Мороз, Санта Клаус

13.2. Решта іменників відповідає на питання що? і складає групу назв неістот

До назв неістот також належать іменники, що називають:	Приклади:
сукупності осіб	група
предмет	олівець, кава
природу	дощ, сонце
процес або абстрактну назву	погода

13.3. Граматичне поняття істоти/неістоти не збігається з поняттям живого/неживого в природі.

13.4. Назви істот і неістот розмежовуються за допомогою запитань:

- для істот-хто?
- для неістот-що?

13.5. Виконання завдання 61. Застосування й закріплення знань про іменники істоти/неістоти. Відпрацювання графіки письма. Окрім письма, слід аби студенти ще й прочитали (відпрацювання умінь читання).

13.6. Виконання завдань 62, 63. Узагальнення й систематизація знань про іменники істоти/неістоти. Розвиток письма, складання простих речень, мнідіалогів. Рекомендована робота в парах (запит інформації й вказівка істоту/неістоту).

13.7. Виконання завдань 64, 65. «Прочитайте. Вкажіть іменники істоти/неістоти». Розвиток вмінь читання. Застосування знань про іменники істоти/неістоти: ситуативні завдання. Перевірка й корекція викладача обов'язкова.

Комунікативний аспект занять

14. Етикет

14.1. Звернути увагу на форму ввічливого питання зі вставною конструкцією. Формування в студентів умінь ввічливо спілкуватися.

Як запитати:

	що це?
Скажіть, будь ласка,	хто це?
Скажи, будь ласка,	де.....?
	чий це...?
	який...?
	коли?
	що тут?
	хто тут?

Закріплення вивченого матеріалу на практичному мовленні

14.2. а) Виконання завдання 66. «Слухайте, повторюйте, читайте». Вправа виконується імітативно (тобто студенти повторюють почуте за викладачем). Формування вмій шанобливого звертання, запиту інформації.

б) Виконання завдання 67. Закріплення знань й вмій використовувати ввічливі вставні конструкції під час ведення діалогу. Техніка читання.

в) Виконання завдання 68. «Складіть подібні діалоги». Формування мовленнєвої діяльності, складання діалогів за подібністю. Рекомендована робота у парах, групах.

г) Виконання завдання 69. Закріплення й актуалізація знань про розряд іменників істот/неістот. Наведення прикладів. Письмове виконання, відпрацювання орфографії письма. Обов'язкова перевірка викладача.

Лексико-граматичний практикум

15. Прислівники вже≠ще

15.1. Пригадаймо!

Прислівник — це незмінна частина мови, яка виражає ознаку, дії, стану, ознаку іншої ознаки.

15.2. Пояснення значення прислівників.

Лексична й словникова робота.

ЩЕ, *присл.* 1. Додатково, знову, заново, повторно.

2. Указує на тривалість дії; до цих пір, до цього часу.

3. Указує на відносно давній або попередній час, пору, на далеке, віддалене місце.

4. Указує на наявність достатніх умов, можливості для здійснення якоїсь дії, досягнення чого-небудь.

УЖЕ (ВЖЕ), *присл.*

1.

Указує на остаточне здійснення чи настання дії, явища, ознаки, стану. 2. Уживається для підкреслення тривалості відрізка часу.

15.3. Засвоєння нових знань про прислівник. Виконання вправи 70.

Відпрацювання техніки читання. Рекомендовано читання у парах з подальшою корекцією артикуляції викладачем.

Комунікативний аспект анять

16. Етикет: висловлення подяки.

16.1. Виявом етикетної культури, ввічливості є висловлення подяки. Слова вдячності допомагають створити комфортну атмосферу, мотивують.

Слід звернути увагу на синонімічні форми подяки й відповіді на подяку:

Спасибі=Дякую

Будь ласка=Прошу

Закріплення знань про форми подяки й відповіді на неї. Використання ввічливих етикетних форм у діалозі.

16.2. а) Виконання вправи 72. «Читайте». Розвиток навичок читання.

б) Виконання вправи 73. Формування мовленнєвої діяльності, складання діалогів за подібністю. Рекомендована робота у парах, групах.

17. Лексична тема: «Місто».

17.1. Робота з текстом «Місто»:

а) Словникова робота: пошук нових лексем у словнику.

б) Робота з ілюстративним матеріалом до тексту.

в) Читання з додержанням орфоепічних норм. Корекція викладача обов'язкова.

17.2. Формування мовленнєвої діяльності. Складання підписів до малюнків тексту «Місто». Виконується індивідуально. Презентується кожним студентом окремо. Потрібна допомога і коментар викладача. Можна провести онлайн-екскурсію містом.

Лексико-граматичний практикум

18. Присвійні займенники. Поширення знань про присвійні займенники та їхнє функціонування у мові.

18.1. Повторення. Актуалізація знань про займенник, присвійні займенники.

Займенник – самостійна частина мови.

Приклади: Я – студент. Ти – школяр. Він – лікар. Вона – студентка. Заняття – воно. Ми – це група. Ви – студенти. Ви – викладач. Вони – брати.

Присвійні займенники – розряд займенників, що вказують на належність чогось певній особі.

а) Звернути увагу на те, що студенти знають!

я	→	мій брат	Чий брат? – Мій.
	→	моя сестра	Чия сестра? – Моя.
	→	моє питання	Чие питання? – Моє.

б) Введення нового займенника і його форм.

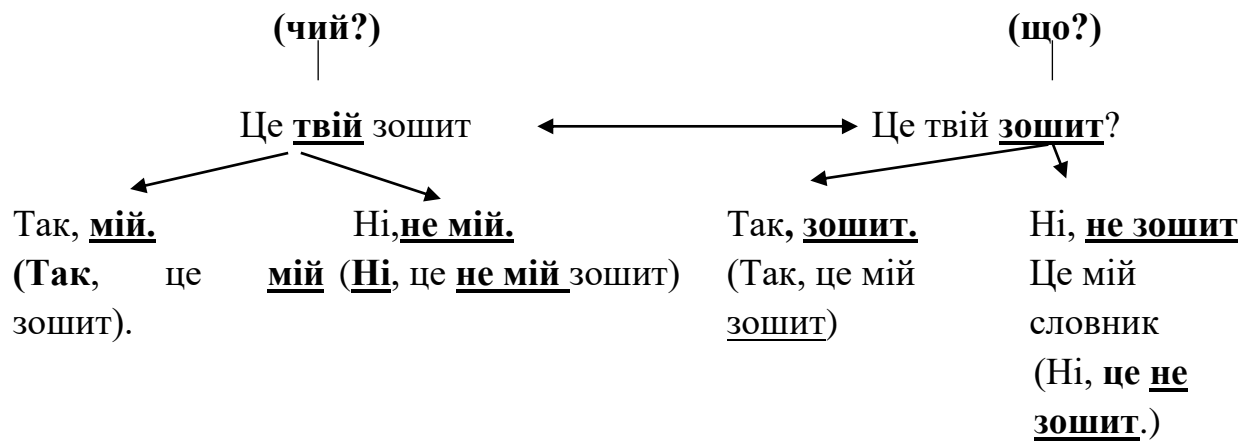
ти	→	твій батько	Чий батько? – Твій.
	→	твоя мати	Чия мати? – Твоя.
	→	твоє місто	Чие місто? – Твоє.

18.3. Розвиток мовленнєвої діяльності. Підтвердження або заперечення належності. Групова робота: питання викладача – відповідь студентів.

Звернути увагу на:

- зміну займенників: мій→твій, твій→мій, моя→твоя, твоя→моя, моє→твоє, твоє→моє.

- можливість використання синонімічних синтаксичних конструкцій й варіанти питань і відповідей. Виконання завдання 77.

18.4. Виконання завдання 78. Вправа спрямована на розвиток мовленнєвої діяльності (вміння складати діалоги), розвиток техніки читання. Рекомендується виконувати у парах.

18.5 Завдання 80» Відновить запитання». Застосування знань, вмінь й навичок. Постановки запитань. Звернути увагу на тип складеного питання.

18.6. Завдання 81. Повторення вивченого про ІК. ІК-1. Актуалізація знань. Засвоєння нових знань про ІК-3 (+ІК-1). Складне речення. Читання інтонаційних конструкцій.

Комунікативний аспект занять

19. Як запитати ім'я та познайомитись з особою, норми мовленнєвого етикету.

19.1. Форми запиту імені, наголосити на варіантності уживання синонімічних конструкцій:

Як твоє ім'я?
Як тебе звати (звуть)?

19.2. Форма відповіді на запит про знайомство:

Приємно познайомитись.
Дуже приємно.

19.3. Знахідний відмінок особових займенників у конструкції запиту й повідомлення імені. Виконання вправи 82. «Слухайте. Повторюйте. Читайте». Формування знань, умінь й навичок.

<i>Я – мене</i>
<i>ти - тебе</i>
<i>він - його</i>
<i>вона - її</i>
<i>ми - нас</i>
<i>ви (Ви) - вас (Вас)</i>
<i>вони - їх</i>

19.4. Виконання завдань 83, 84, 90. Рекомендоване виконання у парах. Техніка читання з дотриманням орфоепічних норм. Складання діалогів за подібністю. Розвиток комунікативної діяльності.

19.5. Виконання завдання 85. Актуалізація знань про етикет: вітання. Синонімічні форми запиту й повідомлення імені. (*Як тебе звати (звуть)? Як твоє ім'я?*)

19.6. Виконання завдання 86. Замість крапок треба вставити відповідний особовий займенник. Застосування вмінь й навичок на практиці.

19.7. Виконання завдань 87, 88. Формування питань про ім'я з використанням правильної форми особового займенника (робота у парах).

19.8. Виконання завдань 89, 91. Застосування умінь, знань й навичок. Подальше формування мовленнєвої діяльності (комунікативний аспект): знайомство з незнайомими людьми.

19.9. Виконання завдання 92. «Читайте». Техніка читання з додержанням орфоепічних норм. Корекція викладача обов'язкова.

19.10. Виконання завдання 93. Вправа спрямована на застосування вмінь, знань й навичок при розповіді про родину. Рекомендована для самостійного виконання вдома.

20. Запит про професію особи.

20.1. Форма запиту та повідомлення інформації про професію:

<i>Хто він (вона)?</i>
<i>Він (вона) лікар.</i>

20.2. Виконання завдань 94, 95. Словникова робота: пошук нових лексем, усвідомлення значення нових слів. Лексична робота: вивчення й запам'ятовування нових слів. Техніка читання. Читання діалогів у парах.

20.3. Звернути увагу на рід професій іменників, що означають професії

а)		він (ч.р.)	вона (ж.р.)
		бібліотекар	бібліотекарка
		співак	співачка
		вчитель	вчителька
я, ти, він		медбрат	медсестра
☐	→	студент	студентка
		артист	артистка
б)		він (ч.р.)	вона (ж.р.)
		школяр	школярка
		спортсмен	спортсменка
☐	→	музикант	фермерка
		фермер	господарка
			домогосподиня
		художник	художниця

господар	Слова	домогосподарка
фармацевт	подвійного (чоловічого і жіночого) роду <div style="display: flex; align-items: center; margin: 5px 0;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px 5px;">—</div> → </div> <div style="display: flex; align-items: center; margin: 5px 0;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px 5px;">а</div> </div> <div style="display: flex; align-items: center; margin: 5px 0;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px 5px;">иня</div> </div>	фармацевт - фармацевтка
лікар		лікар - лікарка
ректор		ректор - ректорка
учений		учений - учена
біолог		біолог - біологиня
бізнесмен		бізнесмен - бізнесвумен
викладач		викладач - викладачка
інженер		інженер - інженериня
стоматолог		стоматолог - стоматологиня
програміст		програміст - програмістка
економіст		економіст - економістка
банкiр		банкiр - банкiрка
професор		професор - професорка
секретар		секретар - секретарка

20.4. Виконання вправи 96. Застосування знань про знахідний відмінок особових займенників студентами, перевірка й корекція викладачем.

20.5. Мовленнєвий практикум: надання інформації про професії батьків та інших членів родини тощо.

Model: Це мій батько. Його звати Юсуф. Він програміст.

Це моя мати. Її звати Софі. Вона домогосподарка.

21. Лексична тема «Моя сім'я».

Робота з текстом «Моя сім'я».

21.1. Виконання вправи 98: позначення членів родини.

Лексична робота: пошук нових лексем у словнику, знайомство з новою лексикою та ситуаціями говоріння.

21.2. Читання з додержанням орфоепічних норм. Корекція викладача обов'язкова.

21.3. Складання тексту за подібністю. Обов'язкове залучення нової лексики. Розвиток комунікативної складової. Можна використати у якості домашнього завдання.

21.4. Закріплення вивченого

а) Виконання завдання 99, 100. Формування запиту про ім'я особи, застосування знань, умінь й навичок про особові займенники, їхні форми. Розвиток мовленнєвої діяльності (знайомство).

б) Виконання завдання 101. Рекомендовано виконання у парах. Техніка читання за ролями. Формування комунікативної компетенції: складання діалогів за подібністю (знайомство).

Лексико-граматичний практикум

22. Дієслово.

22.1. Засвоєння нових знань. Введення терміну «дієслово», «інфінітив» «перша дієвідміна». Звернути увагу на суфікси інфінітива й флексії дієслів I дієвідмини:

а) Дієслово – це самостійна змінна частина мови, слова якої називають дію або стан предмета як процес і відповідають на питання *що робити? що зробити?* (у початковій формі).

б) Початкова форма дієслова має назви: інфінітив, неозначена форма дієслова. Інфінітив має специфічний суфікс –ти.

Словникова робота: пошук нових лексем і усвідомлення їхнього значення.

Лексична робота: знайомство з новою лексикою: *читати, слухати, знати, думати, робити, зробити.*

в) Закінчення дієслів I (першої) дієвідмини

Хто? (однина)	після з, с, ж, ч, ш, щ, дж	після м'якого приголосного, голосного
я	-у	-ю
ти	-еш	-єш
він, вона	-є	-є

Хто? (множина)	після з, с, ж, ч, ш, щ, дж	після м'якого приголосного, голосного
ми	-емо	-ємо
ви, Ви	-ете	-єте
вони	-уть	-ють

22.2. Вживання дієслів для запити й повідомлення інформації про процес або дію, що виконується суб'єктом:

– Що він (вона) робить? – Він (вона) читає.
--

– Що ви робите?
– Я думаю.

Звернути увагу на те, що:

- є 2 дієвідміни: дієслова думати, читати – I дієвідміна, дієслово робити – II дієвідміна

а) дати словоформи I дієвідміни

б) Дати словоформи дієслова робити для використання при запиті інформації про дії суб'єкту мовленнєвого акту

я роблю	ми робимо
ти робиш	ви робите
він, вона робить	вони роблять

в) Дати форми запитань:

Що я роблю? – Ти читаєш.
Що ти робиш? – Я читаю.
Що він (вона) робить? – Він (вона) читає.
Що ми робимо? – Ми читаєте.
Що Ви робите? – Я читаю.
Що ви робите? – Ми читаємо.
Що вони роблять? – Вони читають.

2. Закріпити у формі питально-відповідних завдань (за вибором викладача).

22.3. Розвиток мовленнєвої діяльності

а) Виконання завдань 102, 103, 107. Формування знань про дієслово й дієвідміни, їхні закінчення. Спершу читає викладач, а студенти повторюють. Розвиток мовленнєвої діяльності.

б) Завдання 104. Застосування знань, формування повідомлення про дію S.

в) Завдання 105, 106. Доповнення діалогу дієсловами. Використання нових лексем. Виконується письмово.

Зверніть увагу! Лексична

робота: нові прислівники.

теж = також багато \neq мало

г) Завдання 108, 111. Техніка читання. Рекомендована робота у парах.

д) Виконання завдання 109, 110, 112. Вправи, спрямовані на розвиток комунікативної компетенції. Складання діалогів й формування запиту й повідомлення про процес з використанням набутих знань про дієслово.

е) Завдання 113. Рекомендовано для самостійного виконання вдома.

23. Робота по закріпленню лексично-граматичного матеріалу з елементами комунікації.

Робота з розділом «Виконай сам!»

Рекомендується:

а) виконання роботи під наглядом викладача: завдання 1, 2, 4, 7, 12, 15, 16.

б) виконання самостійної роботи вдома: завдання 5, 6, 8, 10.

в) фронтальне опитування: завдання 3, 14.

г) мовленнєвий практикум: завдання 9, 11, 13, 17, 18, 19.

VII. Контроль знань, вмінь та навичок – поточна контрольна робота №3

I. Методичні вимоги до проведення ПКР №3

1. Головний вид мовленнєвої діяльності поточної контрольної роботи № 3 (ПКР № 3) – письмо.

2. Перевіряються:

2.1. Навички:

- графіка українського письма;
- додержання вимог до письмової роботи;
- розуміння змісту завдань та їх графічне оформлення;
- адекватність відповідей на питання з опорою на паперові носії.

2.2. Вміння:

- оформлювати письмову роботу згідно порядку і зміста завдань;
- оформлювати адекватну відповідь на питання у вигляді простих або складних речень.

2.3. Знання:

- лексичний мінімум урока;
- граматичні критерії іменників, порядкових та кількісних числівників, особових і присвійних займенників;
- вживання дієслів та їх словоформ при дієвідмінювання (I дієвідміна, теперішній час);
- побудова простих і складних речень;
- засоби запиту або повідомлення інформації про ім'я, професію або статус учасників мовленнєвого акту, їх дії.

II. Змістовне наповнення ПКР № 3 (всі завдання виконуються письмово).

Кількість варіантів – 12.

Кількість завдань у кожному варіанті – 5.

- Завдання № 1 «Розділ іменників за родом» (15 слів).
- Завдання 2 «Розподіл іменників на істотні та неістотні» (10 слів).
- Завдання № 3 «Вживання особових займенників при запиті і повідомленні інформації про ім'я» (5 речень).
- Завдання № 4 «Вживання дієслів I відміни» (5 речень).
- Завдання 5 «Відповіді на питання» (5 питань).

III. Термін часу для виконання ПКР № 3 – 2-академічні години (1 пара).

IV. Критерії оцінювання поточної контрольної роботи №3

Завдання № 1	«5» - 0-1 помилка «4» - 2-3 помилки «3» - 4-6 помилок «2» > 6 помилок
Завдання № 2	«5» - 0 помилок «4» - 1-2 помилки «3» - 3-4 помилки «2» > 4 помилки
Завдання № 3	«5» - 0 помилок «4» - 1 помилка «3» - 2 помилки «2» > 2 помилок
Завдання № 4	«5» - 0 помилок «4» - 1 помилка «3» - 2 помилки «2» > 2 помилок

Завдання № 5	«5» - 0-1 помилка «4» - 2-3 помилки «3» - 3-4 помилки «2» > 4 помилок
--------------	--

Помилки:

- неадекватність відповіді питанню;
- невірний вибір слів;
- орфографічні помилки при написанні слів;
- порушення графіки письма: написання англійських літер, відсутність великої літери на початку речення та інше;
- помилки граматичного характеру: порушення узгодження присвійних займенників з іменниками у роді, у дієвідміні дієслів, невірний лексичний вибір у відповіді на питання.

2. Загальне оцінювання ПКР №3 – середній бал. 5 завдань.

УВАГА!

«4,5» → «4»

«5» - 4,6 – 5,0

«3,5» → «3»

«4» - 3,6 – 4,5

«3» - 3,0 – 3,5

Вступний фонетико-комунікативний курс

Змістовий блок 4

Урок №4

I Структурно-логічна схема змістового блоку 4 (урок 4)

II Метою уроку № 4 є розвиток мовленнєвих навичок та вмінь на основі наступних зразків:

1. Мовний етикет: привітання:

Пошанна форма	Непошанна форма
Добрий ранок! Доброго дня! Здрастуйте!	Привіт! Здрастуй!

2. Мовний етикет: фрази прощання:

Пошанна форма	Непошанна форма
До побачення! До зустрічі!	Бувай!

3. Мовний етикет: запрошення до діалогу (до контакту):

Пошанна форма	Непошанна форма
Як Ви? Як Ваші справи? Мої добре. А Ваші?	Як справи? Як ти? Все добре?

4. Запит інформації про належність предметів чи осіб:

Чий це зошит? – Мій.	Чиї це батьки? – Його.
Чия це кімната? – Її.	Чиї це подруги? – Мої.
Чие це місце? – Твоє.	Чиї це завдання? – Наші.

5. Запит інформації про ознаку предмета або осіб:

Яка твоя кімната? – Красива і затишна.
Твоя кімната велика? – Ні, маленька.
Який це університет? – Медичний.
Це медичний університет? – Так, медичний (Ні, технічний).
Яке це місто? – Це українське місто. <u>Це місто Запоріжжя.</u>

Які тут студенти? – Тут іноземні студенти.

Які це книжки? – Дуже цікаві! Це «Анатомія» і «Біологія».

6. Вказівка на суб'єкт чи об'єкт мовленнєвої дії.

Ця дівчина – українка, а та дівчина – нігерійка.

Цей студент зараз відпочиває, а той – працює.

Це слово велике, а те – маленьке.

Ці студенти тут, а ті – там.

7. Уточнення належності, ознаки, вказівки на суб'єкт чи об'єкт мовленнєвої дії.

Чий це підручник? Твій?

Чия це подруга? Ваша?

Чие це місце? Моє?

Чії це зошити? Наші?

Який це фільм? Цікавий?

Яка це буква? Англійська?

Яке це місто? Велике?

Які це слова? Нові?

Який студент зараз вдома? Цей?

Яка дівчина читає? Та?

Яке завдання моє? Це?

Які фрукти смачні? Ці чи ті?

8. Уточнення інформації про суб'єкт дії й саму дію.

Хто читає? Ахмед?

Що робить друг? Слухає?

Хто тут працює? Ваша група?

Що ти зараз робиш? Відпочиваєш?

9. Запит інформації про особу-суб'єкт дії.

Хто пише?

Хто працює?

Я пишу.

Батьки працюють.

10. Запит інформації про дію особи-суб'єкта дії.

Що ти робиш?

Що робить студентка?

Я працюю.

Читає (Вона читає).

11. Запит, надання та уточненні інформації про національність та рідну країну.

Яка твоя рідна країна? – Україна (Моя рідна країна Україна).

Яка Ваша рідна країна? Нігерія? – Так, Нігерія (Моя рідна країна Нігерія).

Ви українець? – Так, українець.

Ні, а араб (Ні, я не українець, я араб).

Вони іноземці? – Так, іноземці.

III Фонетичний матеріал. Практична фонетика.

1. Приголосні звуки [дз], [дж].

2. Асиміляція приголосних:

перед [в][м][н][л][р][й] → [ш] → наш лікар → [наш л'ікар], [ваш ректор]

перед [б][г][д][з][ж][п][х][т][с][ш] → [ж] → [наж журнал], [наж декан], [важ товариш].

3. Тверді, м'які і напівпом'якшені приголосні:

- тверді б, в, г, ґ, д, ж, з, дж, дз, к, л, м, н, п, р, с, т, ф, х, ц, ч, ш;

- м'які: д, т, з, с, ц, л, н, р, дз, й;

- пом'якшені перед і, ь, я, ю, є, ї, за винятком й (лише м'яким);

- напівпом'якшені б, п, в, м, ф, ж, ч, ш, г, к, х, дж, ґ перед [і].

4. Ритмічні моделі слів:

- чергування голосних і приголосних при зміні числа іменників:

і → о (стіл – столи)

г → з (друг – друзі)

к → ч (око – очі)

жд → ж (тиждень – тижні)

- зміна (наявність-відсутність) голосних:

о → ∅ (будинок – будинки)

е → ∅ (день – дні)

- зміна місця наголосу:

місто – міста

сестра – сестри

5. Техніка читання, письма, говоріння.

IV Лексично-граматичний матеріал

1. Уведення поняття множини іменників в українській мові.
2. Уведення поняття про прикметники однини і множини в українській мові, узгодження з іменниками в роді й числі називного відмінку.
3. Узагальнення теми «Присвійні займенники», узгодження з іменниками в роді й числі називного відмінку.
4. Уживання вказівних займенників в українській мові, їхнє узгодження з іменниками у роді й числі називного відмінку.
5. Утворення складних і складених числівників при позначення кількості.
6. Дієслівний мінімум уроку: дієслова I і II дієвідміни та їхні словоформи в теперішньому часі; вживання імперативних форм дієслів.
7. Синтаксис простого речення (структура: особові займенники й іменники однини й множини у ролі S; дієслова у ролі P; узгодження S та P у числі).
8. Словотвір прикметників від іменників за допомогою суфіксів -ськ-, -зьк-, -ічн-, -ичн-. Чергування приголосних г→ж, к→ч при творенні прикметників від іменників.
9. Словотвір іменників, що означають національність суб'єкта мовленнєвої дії.
10. Тематичні лексичні групи: «Університет», «Кімната», «Клас», «Місто», «Родина», «Кольори».
11. Уживання синонімів й антонімів.

V. Комунікативна спрямованість навчання мови

1. Формування знань мовного етикету: привітання, прощання, запрошення до діалогу (пошанна і непошанна форми);
2. Робота з мовленнєвими зразками уроку:
 - надання інформації про особу-суб'єкт дії;
 - назва дії, що здійснюється у певній мовленнєвій ситуації;
 - запит, надання або уточнення інформації про належність і ознаку предметів або осіб;
 - запит або надання інформації про рідні країни, національності співрозмовників;
 - уточнення інформації про дію й суб'єкт дії;
3. Моделювання діалогів-розпитів та діалогів-уточнень за аналогічними діалогами уроку 4.
4. Підготовка тематичних монологічних висловлювань «Моя родина», «Моя кімната», «Гуртожиток».

VI. Вказівки та рекомендації щодо вивчення змістового блоку I (урок №1)

1. Вживання присвійних займенників. Мовленнєвий практикум.

1.1. Робота з комунікативним мінімумом: відповіді на запитання. Виконання вправи 1.

1.2. Повторення засвоєного матеріалу.

- запис стверджувальних моделей говоріння на дошці та робота в парах за аналогією:

Це твій клас? – Так, це мій клас.

- робота з лексичним мінімумом. Виконання вправи 4 «Додайте іменник».

Запис моделі на дошці:

Ти → твій → твій друг, твій чоловік, твій викладач

1.3. Засвоєння нового матеріалу: присвійні займенники «наш», «ваш».

Звернути увагу на:

- узгодження іменників і присвійних займенників у роді та числі:

Правильно: Це ми. Це наш зошит.

Неправильно: Це ми. Це наші зошит.

- асиміляцію приголосних:

перед [в][м][н][л][р][й] → [ш] → наш лікар → [наш л'ікар]

перед [б][г][д][з][ж][п][х][т][с][ш] → [ж] → [наж журнал].

1.4. Виконання завдання 5 «Читайте» (хорове й індивідуальне).

1.5. Виконання вправи 6. Робота з ІК-1 й ІК-3. Індивідуальне читання з обов'язковою корекцією викладачем.

1.6. Завдання 7. Робота в парах: запитання й відповіді на запитання з використанням займенників **наш**, **ваш**. Зразок усно презентується викладачем.

1.7. Завдання 8 рекомендується для самостійної роботи удома.

1.8. Робота у парах. Читання діалогів та моделювання за зразком. Завдання 9.

2. Мовний етикет: привітання, прощання, спілкування. Мовленнєвий практикум.

2.1. Робота з моделями мовного етикету: привітання, прощання, спілкування.

Звернути увагу на:

- етикетні фрази привітання, рекомендовані для пошанної форми (Добрий ранок! Доброго дня! Здрастуйте!) і для непошанної форми (Привіт! Здрастуй!)
- етикетні фрази прощання, рекомендовані для пошанної форми (До побачення! До зустрічі!) і для непошанної форми (Бувай!)
- фрази для встановлення контакту, рекомендовані для пошанної форми (Як Ви? Як Ваші справи? А як Ваші?) і для непошанної форми (Як справи? Як ти?)

2.2. Виконання завдання 5 «Читайте» (виконується у парах). Переклад слів на позначення стану людини: добре, погано, чудово, непогано та їхнє вживання при відповіді на питання Як справи? Звернути увагу на те, що це прислівники, які не змінюють форму слова і відповідають на питання як? Моделювання діалогів за зразком.

2.3. Виконання завдання 12. Узгодження діалогів і картинок. Вправа на розрізнення пошанних і непошанних етикетних фраз.

2.4. Моделювання діалогів за малюнками, вправа 13. Звертається увага на використання пошанних і непошанних етикетних фраз.

3. Вживання іменників множини. Лексико-граматичний практикум.

3.1. Уведення поняття множини іменників в українській мові.

Пояснення:

- іменники чоловічого роду з нульовим закінченням кінці останнього складу у формі множини мають закінчення –и: чоловік-чоловіки;
 - іменники чоловічого роду з нульовим закінченням та -ь у кінці останнього складу у формі множини мають закінчення –і: стілець – стільці;
 - іменники чоловічого роду з нульовим закінченням та шиплячим приголосним у кінці останнього складу (ж, ч, ш, щ) у формі множини мають закінчення – і: викладач – викладачі;
 - іменники чоловічого роду з нульовим закінченням та прикінцевим суфіксом –ар у формі множини мають закінчення –і: лікар – лікарі;
- Звернути увагу!

Увага!	Суфікс –ар в українській мові вказує на професію особи: лікар, секретар, бібліотекар. Суфікс –ар не слід плутати зі словами, насамперед з іноземними іменами, де –ар є частиною кореня: Хажар.
---------------	---

- іменники чоловічого роду з нульовим закінченням та –й у кінці останнього складу у формі множини мають закінчення –ї: водій – водії;
- іменники чоловічого роду із закінченням –о у формі множини мають закінчення –и;
- іменники жіночого роду із закінченням –а у формі множини мають закінчення –и: студентка – студентки;
- іменники жіночого роду із закінченням –я у формі множини мають закінчення –і: пісня – пісні, а також змінюється місце наголосу;
- іменники жіночого роду із закінченням –а та прикінцевими шиплячими приголосними (ж, ч, ш, щ) у формі множини мають закінчення –і: площа-площі;

- іменники жіночого роду із закінченням –я та прикінцевим голосним –і а також слова жіночого роду із закінченням –я та апострофом, що йому передує у формі множини мають закінчення –ї: аудиторія – аудиторії; сім'я – сім'ї;
- іменники жіночого роду із нульовим закінченням у формі множини мають закінчення –і: відповідь – відповіді;
- іменники середнього роду із закінченням –о у формі множини мають закінчення –а: вікно́ – ві́кна, а також змінюється місце наголосу;
- іменники середнього роду із закінченням –е у формі множини мають закінчення –я: мо́ре – моря́, а також змінюється місце наголосу;
- іменники середнього роду із закінченням –я у формі множини мають закінчення –я (не змінюються): завдання́ – завдання́, їхня форма уточнюється словоформою дієслова Р.

Звернути увагу на:

- винятки: мати – матері;
- не мають форми множини слова:

Він	Вона	Воно
хліб	Вода	Молоко
Мед	Україна	м'ясо
Цукор	Погода	Кіно
Чай		Фото
Дніпро		Кафе
Тато		Таксі
Шоколад		Волосся
		Какао

Примітка: в українській мові не мають форми множини назви речовин (рідини, порошки, субстанції за аналогією до необчислювальних іменників в англійській мові (uncounted nouns): шоколад, цукор, мед тощо; власні назви (Дніпро, Україна), збірні поняття (студентство), назви абстрактних понять (мир, добро).

Не змінюються слова іноземного походження, які не встигли повністю асимілюватися в українській мові: кафе, кіно, таксі тощо. Ті слова іноземного походження, які повністю асимілювалися, змінюються як за відмінками, так і за числами: пальто.

- не мають форми однини слова:

Вони	
окуляри	Ліки
двері	Гроші
батьки	Карпати

Примітка: в українській мові не мають форми множини власні назви:

Альпи, Карпати; речовини: ліки; назви предметів парної чи симетричної будови: штани, окуляри.

Увага! Винятки!	людина → люди
	дитина → діти
	дівчина → дівчата
	матір → матері
	ім'я → імена

- у зв'язку з чергуванням відкритого та закритого складів в українській мові реалізуються такі чергування голосних:
 - чергування –і в однині із –о в множині: стіл – столи;
 - чергування –о в однині з нулем звука в множині: зразок – зразки;
 - чергування –е в однині з нулем звука в множині: іноземець – іноземці.
- у зв'язку з першою палаталізацією задньоязикових (к-ч), другою (г-з), занепадом редукованих (спрощення груп приголосних) в українській мові у процесі словозміни та словотворення відбуваються наступні чергування приголосних:
 - чергування –к в однині із –ч в множині: око-очі;

б) чергування –г в однині із –з в множині: друг-друзі;

Увага!	Іменник чоловічого роду «друг» у формі множини має
Винятки!	закінчення –і

в) спрощення груп приголосних: тиждень – тижня.

– у процесі словозміни відбувається зміна наголосу в словах:

Вікно́	Ві́кна
Дочка́	До́чки
Пісня	Пісн́і
Місто	Міста́

3.2. Робота зі словами та зображеннями на сторінці 142. Студенти хором читають слова, співставляють їх із зображеннями.

3.3. Сторінка 144, граматика. Вживання числівників 1, 2, 3, 4. **Винятки:**

Однина	Множина
око	очі (але 2, 3, 4) ока
плече	плечі (але 2, 3, 4 плеча)
ім'я	імена (але 2, 3, 4 імені)
дівчина	дівчата (але 2, 3, 4 дівчини)
Людина	люди (але 2, 3, 4) людини

3.4. Виконання завдання 15 «Читайте!». Рекомендується індивідуальне читання ланцюжком по одному реченню з обов'язковим аналізом студентом прочитаного та корегування як викладачем, так і іншими слухачами.

Робота зі словником: переклад нових слів.

3.5. **Завдання 16** спрямоване на відпрацювання словозміни іменників за числом.

3.6. **Завдання 14** рекомендується для самостійної роботи вдома.

4. Узагальнення: присвійні займенники. Лексико-граматичний практикум.

4.1. Повторення матеріалу: категорія особи.

- робота з лексичними моделями. Запис лексичних моделей на дошці:

Хто це?	Це батьки.
Що це?	Це родина.

4.2. Граматика. Як з'ясувати належність особи/предмета. Узагальнення матеріалу.

- **звернути увагу** на вживання запитальних слів чий? (ч.р.) чия? (ж.р.) чий? (с.р.);
- **звернути увагу** на використання пошанної форми Ваш (Ваша, Ваше, Ваші);
 - а) використання запитального слова чиї? та присвійних займенників мої, твої, його, її, наші, ваші, їхні;
 - б) займенники його, її, які не змінюються при зміні числа іменника;
 - в) узгодження іменників і присвійних займенників у роді і числі.

4.3. Виконання вправи 18, 19 «Читайте». Виконується індивідуально з подальшим аналізом.

4.4. Виконання вправ 20, 21 під наглядом викладача з подальшим коментарем та оцінюванням..

4.5. **Мовленнєвий практикум.** Студенти зачитують зразок (впр. 23), потім під керівництвом викладача ставлять один одному запитання, або ж відповідають на запитання викладача (за вибором). Слід **використовувати знайому студентам лексику.**

4.6. **Робота в парах.** Студенти зачитують діалоги (впр. 24) та моделюють свої діалоги за зразком. Слід акцентувати увагу студентів на використанні ІК-1 та ІК-3.

4.7. Завдання 22 і 25 рекомендуються для самостійної роботи вдома.

5. Лексична тема «Гуртожиток». Означення національності або громадянства особи. Кількісні, прості й складні числівники.

5.1. Повторення та закріплення матеріалу попереднього уроку. Усне індивідуальне виконання вправи 30, письмове виконання вправи 31.

Тренувальні вправи: викладач моделює запитання із запитальними словами чий/чия/чись/чийі, студенти усно дають на них відповідь.

5.2. **Лексична робота** за темою «Гуртожиток». Робота з текстом на стор. 153.

а) студенти читають текст «Гуртожиток» (рекомендується індивідуальне читання ланцюжком);

б) словникова робота: студенти позначають, виписують та перекладають незнайомі слова;

в) граматична робота: студенти аналізують випадки вживання присвійних займенників.

6. Практика монологічного мовлення

- 6.1.** Студенти готують монолог про свій гуртожиток за зразком впр. 32 і презентують його (рекомендовано 5-7 хвилин на підготовку) на наступному занятті.
- 6.2.** Студенти читають діалог 34 (у парах або індивідуально). І за зразком складають короткий монолог про Україну або про свою рідну країну.
- 6.3.** Означення національності або громадянства особи: робота з таблицею на сторінці 155.

Звернути увагу, що в українській мові використовуються різні іменники на позначення осіб чоловічої та жіночої статі: йорданець-йорданка, індієць-індійка, узбек-узбечка тощо.

Закріплення матеріалу. Мовленнєвий практикум. Викладач записує на дошці зразок:

-	Яка ваша рідна країна?
-	Моя рідна країна Нігерія. Я нігерієць.

Потім під керівництвом викладача студенти ставлять один одному запитання, або ж відповідають на запитання викладача (за вибором).

7. Практична фонетика.

7.1. Запис на дошці буквосполучень Дж [дж], Дз [дз].

Звернути увагу на:

- артикуляцію при вимові: Дз, Дж – афrikати, що утворюються дзвінкими зубними та передньопіднебінними приголосними звуками української мови. Як Дз, так і Дж належать до групи зімкнено-щілинних звуків. Артикуляція відображає не кожен складовий звук окремо, а їх злиття в один. Їхньою основою є твердий «Д».
- відповідність українського Дж [дж] англійській [J j]. Слово для закріплення – jeans (джинси).
- приголосний [дз] може пом'якшуватися.

7.2. Виконання завдання 43 «Слухайте. Повторюйте. Читайте.» (виконується хором та індивідуально). Обов'язкова корекція читання з наступним повторенням.

7.3. М'якість приголосних

В українській мові м'якими можуть бути приголосні д, т, з, с, ц, л, н, р, дз, й.

Зазначені приголосні можуть пом'якшуватися перед і, ь, я, ю, є, ї, за винятком приголосного й, який може бути лише м'яким.

В українській мові пом'якшеними можуть бути приголосні б, п, в, м, ф, ж, ч, ш, г, к, х, дж, г.

Зазначені приголосні пом'якшуються перед [і].

8. Граматика. Утворення числівників.

8.1. Пояснення:

- складні числівники 20, 30 утворюються додаванням дцять: двадцять, тридцять;
- складні числівники 50,60, 70, 80 утворюються додаванням десят: п'ятдесят, шістдесят, сімдесят, вісімдесят;
- складний числівник 90 утворюється додаванням сто: дев'яносто;
- числівник 40 – виняток: сорок;
- числівник 200 утворюється додаванням сті: двісті;
- числівники 300, 400 утворюються додаванням ста: триста, чотириста;
- числівники 500, 600, 700, 800, 900 утворюються додаванням сот: шістсот, сімсот;
- числівник 100 пишемо так: сто;
- числівник 1000 пишемо так: тисяча.
- складені числівники утворюються додаванням простих і складених кількісних числівників: 21 (двадцять один), 234 (двісті тридцять чотири).

8.2. Звернути увагу на те, що кількісні числівники відповідають на запитання

скільки?

Дати установку на випереджувальне мовлення: «Запам'ятайте!»

а) Скільки вікон? – Два.

Скільки студентів? – Двадцять.

Модель:

Скільки сторінок? – Двісті сімдесят п'ять (двісті+сімдесят+п'ять)

б) запитання для студентів:

Скільки років? – (Сорок).

Скільки гуртожитків? – (П'ять).

Скільки грошей? – (Тисяча).

Скільки літер? – (Тридцять три (тридцять+три)).

Скільки країн? – (Сто двадцять (сто+двадцять)).

Скільки днів? – (Триста шістдесят п'ять (триста+шістдесят+п'ять)).

Скільки тижнів? – (Чотири).

Скільки хвилин? – (Шістдесят).

Скільки місяців? – (Дванадцять).

Скільки голосних? – (Десять).

Скільки тут хлопців?

Скільки тут дівчат?

9. Презентація нового граматичного матеріалу: характеристика осіб або предметів, їх ознаки за допомогою прикметників.

9.1. Запис на дошці запитань прикметника Який? Яка? Яке? Які?

Запис на дошці моделей:

Що? Будинок. Будинок який? Новий.	Хто? Студентка Студентка яка? Нова.
--------------------------------------	--

9.2. Лексична робота: запис і техніка читання нових слів.

Словникова робота: удосконалення навичок роботи з українсько-англійським словником.

9.3. Закінчення прикметників:

	Він	Вона	Воно	Вони
Тверда група	-ий: новий	-а: нова	-е: нове	-і: нові
М'яка група	-ій: домашній	-я: домашня	-є: домашнє	-і: домашні

Зверніть увагу: до твердої групи належать прикметники з основою на твердий приголосний, до м'якої – з основою на м'який приголосний.

Зверніть увагу: у зв'язку з першою палаталізацією задньоязикових в українській мові у процесі словозміни та словотворення відбуваються наступні чергування приголосних: г-ж, к-ч: друг – дружний, молоко – молочний.

9.4. Рекомендується з метою поширення лексичного запасу дати студентам уявлення про кілька частотних прикметників м'якої групи та скласти словосполучення з ними: синій, середній, сусідній, сьогоднішній, учорашній, завтрашній, останній, літній, осінній.

Звернути увагу на те, що у словниках надаються форми чоловічого роду, які показують групу прикметників (м'яка або тверда).

9.5. Узгодження прикметників з іменниками у роді й числі називного відмінку.

Звернути увагу: іменники з прикметниками узгоджуються в роді, числі та відмінку. Рід, число та відмінок прикметника завжди залежить від роду, числа та відмінка іменника.

9.6. Виконання завдання 49,51 «Слухайте. Читайте.» (виконується хором та індивідуально).

Лексична робота:

- а) поняття про антоніми й сионіми;
- б) запис слів веселий≠сумний, старий≠молодий, великий≠маленький, складний=важкий≠легкий, рідний≠чужий;
- в) гарний=красивий.

9.7. Закріплення матеріалу: узгодження іменників і прикметників. Виконується під наглядом викладача. Завдання 51, 53, 54, 56, 57, 63, 64, 65. Зав вибором викладача деякі завдання рекомендуються для домашньої роботи.

9.8. Розрізнення запитань прикметників та присвійних займенників. Конструкції

Чий це друг?	Це мій друг.
Чия це сумка?	Це його сумка.
Який це друг?	Це новий друг.
Яка це сумка?	Це велика сумка.

Виконання вправи 55.

9.9. Практична фонетика:

- а) вправа 60 «Читайте». Читання хорове та індивідуальне з обов'язковою корекцією викладачем;
- б) вправа 61 «Читайте словосполучення і складіть свої». Читання хорове та індивідуальне з обов'язковою корекцією викладачем.

Творча робота: утворення нових словосполучень.

9.10. Комунікативний аспект: робота в парах. Студенти читають діалоги на стор. 170-171 та утворюють діалоги за зразком.

9.11. Лексична робота: студенти записують назви кольорів українською мовою.

Словникова робота: удосконалення навичок роботи зі словником.

10. Вживання вказівних займенників, їх узгодження з іменниками.

10.1. Дати кілька мовленнєвих зразків із вказівними займенниками;

10.2. Запис пар той≠цей

та≠ця

те≠це

ті≠ці

1. **Цей** студент марокканець, а **той** – нігерієць.
2. **Ця** аудиторія маленька, а **та** – велика.
3. **Це** слово українське, а **те** – англійське.
4. **Ці** студенти українські, а **ті** студенти – іноземні.

Звернути увагу! При наданні зразків акцентувати вказівні займенники.

Звернути увагу!

- запитання до вказівних займенників той≠цей – **Який?**
- запитання до вказівних займенників та≠ця – **Яка?**
- запитання до вказівних займенників те≠це – **Яке?**
- запитання до вказівних займенників ті≠ці – **Які?**
- вказівні займенники змінюються за родами, числами, відмінками.

Він	Вона	Воно	Вони
Цей	Ця	Це	Ці
Той	Та	Те	Ті

10.3. Моделі конструкцій із вказівними займенниками:

- Що це?	- Який це зошит?
- Це зошит.	- Це той зошит.
- Хто це?	- Яка це жінка?
- Це жінка.	- Це та жінка.

10.4. Робота із таблицею на стор. 178., впр. 79. Студенти читають, порівнюють та аналізують наведені зразки.

10.5. Завдання 80 рекомендується для самостійної роботи вдома.

11. Граматичний практикум: робота з дієслівним мінімумом. Синтаксис простого речення S + P.

11.1. Лексична робота з новими дієсловами: працювати, відпочивати.

Звернути увагу на:

- «працювати» і «відпочивати» - дієслова першої дієвідміни;
- у процесі дієвідмінювання суфікси -ува, -юва змінюються на -у, -ю: працювати – я працюю – ти працюєш;
- суфікс -ива залишається незмінним: відпочивати – я відпочиваю – ти відпочиваєш;
- форма імперативу (наказовий спосіб дієслів): працюй! працюйте! працюймо!

11.2. Уявлення про структуру простого судження.

- просте судження (речення) складається із суб'єкта та предиката;
- суб'єкт виражає персону або предмет, про які йдеться;
- суб'єкт відповідає на запитання Хто? Що? і є незмінним;
- суб'єктом може бути іменник або особовий займенник;
- предикат виражає дію, про яку йдеться;
- предикат відповідає на запитання Що робити?
- особа предиката узгоджується із суб'єктом у числі: він працює, ми працюємо тощо;
- Р – це дієслово у відповідній формі.

Моделі:

- <u>Хто</u> відпочиває?	- <u>Що</u> він <u>робить</u> ?
- <u>Батько</u> відпочиває	- Він <u>відпочиває</u> .

11.3. Вживання дієслів II дієвідміни. Лексико-граматичний та мовленнєвий практикум.

а) **пояснення**: про дієвідміни дієслів:

- за характером особових закінчень теперішнього часу дієслова поділяються на дві дієвідміни: першу й другу;
- до першої дієвідміни належать дієслова з особовими закінченнями: **-у (-ю), -еш (-єш), е (-є), -емо (-ємо), -ете (-єте), -уть (-ють)**. Закінчення записуються на дошці викладачем або студентом, демонструється словозміна слова «знати» або «думати»;
- до другої дієвідміни належать дієслова з особовими закінченнями: **-у (-ю), -иш (-їш), -ить (-їть), -имо (-їмо), -ите (-їте), -ять (-ять)**. Закінчення записуються на дошці викладачем, демонструється словозміна слова «робити». Звертається увага на форму імперативу (наказовий спосіб): (ти) роби! (ви, Ви) робіть!
- до другої дієвідміни належать дієслова, які мають в інфінітиві основу на **-и-**, **-і-(-ї-)** або на **-а-** (після ж, ч, ш), а в першій особі однини та в третій особі множини теперішнього часу (або майбутнього дієслів доконаного виду) ці голосні втрачають; усі дієслова на **-отіти**: булькотіти, бурмотіти, муркотіти, цокотіти, а також такі дієслова, як боя-тися, стоя-ти (з основою на **-я-**), спа-ти (з основою на **-а-** не після шиплячого), біг-ти (з основою на приголосний);
- усі інші слова належать до I дієвідміни.

б) **Лексична робота**: засвоєння нової лексики.

Словникова робота: вдосконалення навичок роботи з українсько-англійським словником: працювати (I -ю, -ють), відпочивати (I -ю, -ють); робити (II **-блю, -блять**), любити (II **-блю, -блять**).

11.4. Грамматична робота: особливості словозміни дієслів другої дієвідміни.

Пояснення:

- після основи на голосний слід вживати закінчення **-ю, -иш, -ить, -имо, -ите, -ять**: роблю, робиш, робить, робимо, робите, роблять;

- після основи на йотований голосний слід вживати закінчення **-ю, -їш, -їть, -їмо, -їте, -ять**: стою, стоїш, стоїть, стоїмо, стоїте, стоять;
- після основи на голосний після попереднього шиплячого приголосного слід вживати закінчення **-у, -иш, -ить, -имо, -ите, -ать**: кричу, кричиш, кричить, кричимо, кричите, кричать;

Звернути увагу:

- у дієсловах з основою на **-і** в процесі словозміни можуть відбуватися чергування, викликані рефlekсами йотації приголосних: **г/ж, з/ж, к/ч, с/ш, д/дж, т/ч**: лягти – лежу, возити – вожу, водити – воджу, летіти – лечу. У таких випадках слід вживати закінчення **-у, -иш, -ить, -имо, -ите, -ять**: сиджу, сидиш, сидить, сидимо, сидите, сидять.
- у дієсловах другої дієвідміни з основою на голосний може додаватися префікс **-л** у першій особі однини та третій особі множини: я люблю, вони люблять.

11.5. Виконання вправи 86 «Читайте». Виконується в парах.

Виконання завдання 87 «Читайте за ритмічними моделями».

11.6. Робота з текстом «Моя родина».

- а) рекомендується індивідуальне читання, виконується ланцюжком;
- б) лексична робота: засвоєння нової лексики я відпрацювання нових лексико-граматичних моделей;
- в) моделювання міні-малюнків за темою текста.

12. Комунікативний аспект.

а) виконання вправи 93. Студенти усно відповідають на запитання.

З'ясування суб'єкта судження й предиката судження. Відпрацювання конструкцій

- <u>Хто</u> відпочиває?	- <u>Що</u> він <u>робить</u> ?
- <u>Батько</u> відпочиває	- Він <u>відпочиває</u> .

б) моделювання діалогів-розпитувань та діалогів-уточнень (завдання 91, 92).

13. Лексична тема «Кімната». Моделювання за аналогією.

13.1. Лексична робота за темою «Кімната». Робота з текстом на стор. 189.

- а) студенти читають текст «Кімната» (рекомендується індивідуальне читання ланцюжком), виділяють нові слова та словосполучення, а також можливе читання про себе з фіксованим часом роботи;
- б) словникова робота: студенти позначають, виписують та перекладають незнайомі слова;
- в) граматична робота: студенти аналізують випадки вживання прикметників: знаходять словосполучення «прикметник+іменник», ставлять запитання, відзначають рід та число.

13.2. Аналіз розуміння тексту. Виконання впр. 95. Вправа виконується

письмово у підручнику, перевіряється усно. **Коментар обов'язковий!**

13.3. Удосконалення навичок монологічного мовлення. Студенти готують

письмовий твір «Моя кімната» за зразком вправи 94 та усно презентують його на наступному уроці (домашнє завдання).

14. Робота з розділом підручника «Виконай сам!»

14.1.Рекомендується:

а) виконання роботи під наглядом викладача, завдання 3, 5, 6, 10, 13, 20.

б) виконання самостійної роботи вдома, завдання 14, 22, 23.

в) мовленнєвий практикум: фронтальне опитування впр. 8. з використанням моделей:

1.

– Чий це друг ...?/ Чия це подруга... ?/ Чиї це друзі ..?

– Це мій друг. / Це його подруга. / Це їхні друзі.

2.

– Який це стіл... ? / Яка це студентка...? / Яке це завдання...?

– Це новий стіл. / Це іноземна студентка. / Це легке завдання.

3.

– Хто це... ? / Що це...?

– Це викладач. / Це зошит.

4.

– Що ти робиш? / Що ви робите?

– Я відпочиваю. / Ми працюємо.

5.

– Що робить він робить? / Що вони люблять?

– Він сидить. / Вони дивляться.

14.2. Розвиток діалогічного мовлення:

– виправлення помилок у діалогах 2а, б з поясненням виправлення;

– моделювання діалогів за темою «Мовний етикет».

VII. Методичні рекомендації до проведення поточної контрольної роботи №4.

Поточна контрольна робота № 4

1. Види мовленнєвої діяльності – аудіювання і письмо.

2. Перевіряються:

2.1 Навички:

- графіка письма;
- додержання вимог до письмової роботи: розуміння змісту завдань та їх оформлення;
- трансформація словоформ іменників, прикметників, присвійних та вказівних займенників за зразками;
- вживання дієслів у потрібній формі;
- постановка запитань до слів у простому реченні;
- розуміння інформації зі слуху, її адекватне оцінювання, логічність відповідей;
- вимова українських звуків.

2.2 Вміння:

- оформлювати письмову роботу згідно порядку і змісту завдань;
- розпізнавати зі слуху істинну та помилкову інформацію і використовувати відповіді «Так»-«Ні»;
- додержуватися вимог до графіки письма, обмеження часу виконання завдань;
- відповідати на запитання;
- складати прості речення.

2.3 Знання:

- лексичний мінімум урока;
- граматичні категорії роду, однини та множини іменників, прикметників, кількісних та порядкових числівників, особових, присвійних та вказівних займенників та їх узгодження;
- вживання дієслів I-II дієвідмін у ролі предиката у простому розповідному або питальному реченні;
- засоби запити або повідомлення інформації при вказівці на певний об'єкт, приналежність, дію;
- засоби запити або повідомлення інформації про ім'я, професію або статус учасників мовленнєвого акту, їх дії.
- основи мовного етикету: привітання, прощання, початок розмови.

3. Зміст ПКР №4:

- частина I – аудіювання тексту з тестовою перевіркою його розуміння («Так»-«Ні»);
- частина II – лексично-граматичні завдання – 6 завдань, 12 варіантів.

Термін часу для виконання ПКР № 4 – 2 академічні години (1 пара).

Оцінювання – за критеріями до кожного виду роботи або завдання. Загальна оцінка – середній бал всіх 7 завдань: тест + 6 лексико-граматичних завдань.

4. Критерії оцінювання ПКР №4:

<u>Частина I «Аудіювання»</u>	
<u>Завдання №1.</u>	Текстова перевірка розуміння тексту: «5» - 0-1 помилка «4» - 2-3 помилки «3» - 4-5 помилок «2» > 5 помилок
<u>Частина II «Лексико-граматичні завдання»</u>	
<u>Завдання №1</u>	«5» - 0 помилок «4» - 1-2 помилки «3» - 3-4 помилки «2» > 4 помилок
<u>Завдання №2</u>	«5» - 0 помилок «4» - 1 помилка «3» - 2-3 помилки «2» > 3 помилок
<u>Завдання №3.</u>	«5» - 0 помилок «4» - 1 помилка «3» - 2 помилки «2» > 2 помилок
<u>Помилки:</u>	«5» - 0 помилок «4» - 1-2 помилки «3» - 3-4 помилки «2» > 4 помилок
<u>Завдання №4</u>	«5» - 0 помилок «4» - 1 помилка

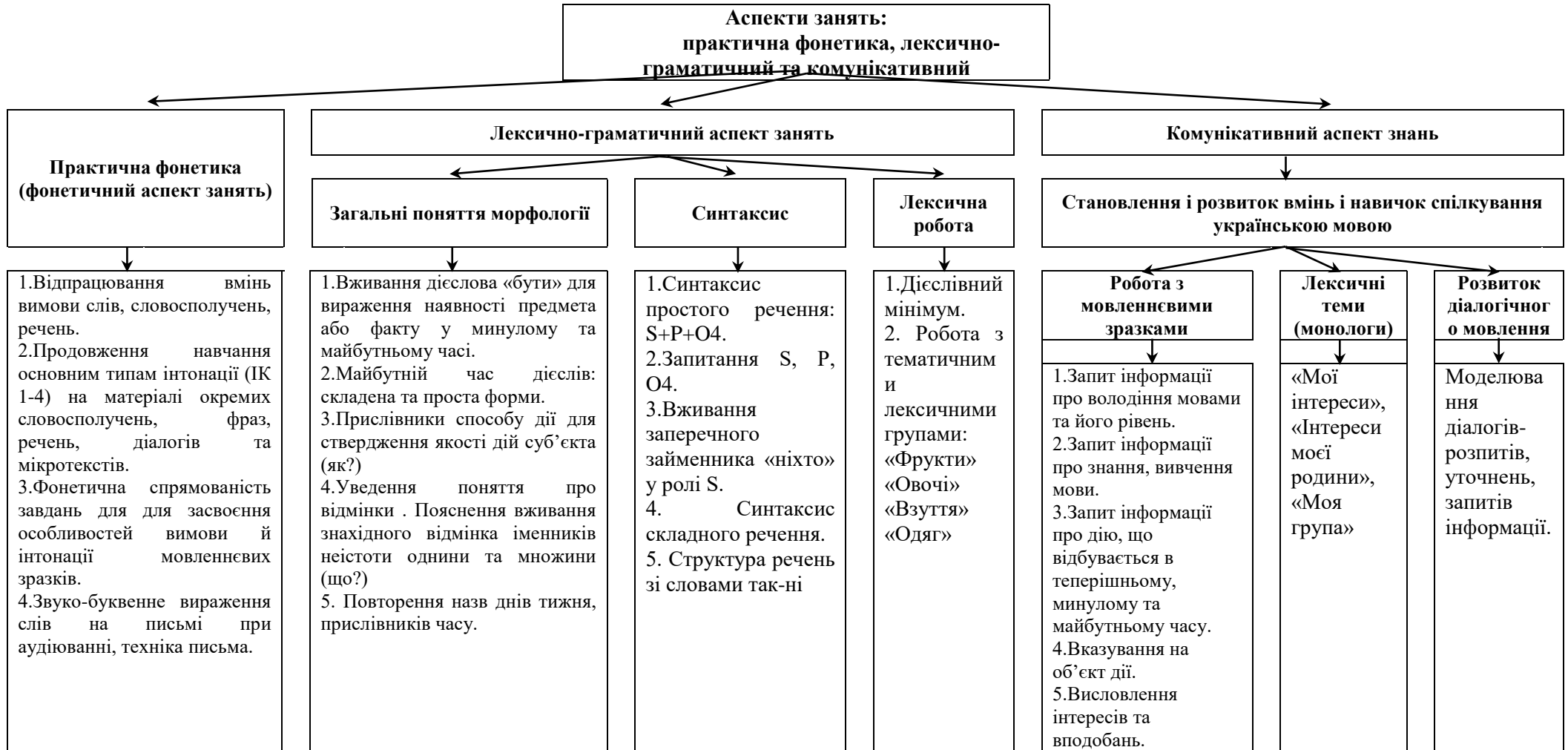
	<p>«3» - 2 помилки «2» > 2 помилок</p>
<u>Помилки:</u>	<p>«5» - 0 помилок «4» - 1 помилка «3» - 2 помилки «2» > 2 помилок</p>
<u>Оцінювання всієї ПКР №1.</u>	<p>середній бал усіх завдань: оцінка за тест «Так»-«Ні» та 6 оцінок за лексично-граматичні завдання (усього – 7 оцінок). «5» - «4,6» - «5,0» «4» - «3,6» - «4,5» «3» - «3,0» - «3,5» «2» < ніж «3,0»</p>

Вступний фонетико-комунікативний курс

Змістовий блок 5

Урок №5

І Структурно-логічна схема змістового блоку 5 (урок 5)

II Метою уроку № 5 є розвиток мовленнєвих навичок та вмінь на основі наступних зразків:

1. Запит інформації про володіння мовою та його рівень:

Якою мовою ти розмовляєш?

-Англійською. (Я розмовляю англійською).

Як ти розмовляєш українською?

-Трохи. (Добре. Не дуже добре. Погано).

Я розмовляю українською. А Ви?

-Я теж розмовляю українською.

Хто розмовляє французькою?

-Я. (Він. Вона. Амін. Марія.)

2. Запит та повідомлення інформації про знання або вивчення мови:

Ти знаєш англійську мову?

-Так.

Хто знає іспанську?

-Едуардо, бо він еквадорець.

Яку мову ти вивчаєш тут?

-Українську, а також латинську.

Як Ви знаєте англійську?

-Дуже добре. Це моя рідна мова.

3. Запит та повідомлення інформації про наявність предмета або факту у теперішньому, минулому та майбутньому часі за допомогою дієслова бути:

Що було вчора?

-Вчора був понеділок

(понеділок).

-Вчора була

екскурсія

(екскурсія).

-Вчора був дощ.

Що тут є?

-Тут столи, стільці,

шафа і дошка.

!Хто там є?

-Там є викладач і

студенти.

Що буде завтра?

-Завтра буде лекція.

-Завтра буде урок.

-Завтра буде свято.

-Завтра будуть

заняття.

- Завтра буде футбол

-Вчора було свято.

(концерт, новий
фільм).

4. Запит та повідомлення інформації про об'єкт дії.

Що ти **вивчаєш** тут?

-Тут я вивчаю медицину.

Що він добре **знає**?

-Анатомію.

Я купив каву і кекс.

Студент розуміє запитання.

Ми робимо домашнє завдання.

Викладач пояснює нові слова.

Друзі грають у футбол (у баскетбол, у крикет).

5. Запит то повідомлення інформації про інтереси і вподобання.

Що любить твоя мама?

-Вона любить музику.

Що ти любиш робити?

-Я люблю читати (малювати, співати, танцювати)

Я люблю каву, а мій друг любить чай.

Моя родина любить відпочивати разом.

Ці студенти люблять співати англійські (українські, народні) пісні.

Хлопці люблять грати у футбол.

Ця дівчина любить малювати квіти.

III Практична фонетика

1. Розвиток фонематичного слуху: вправи на розпізнавання українських звуків, місць наголосу, основних ІК (1-4).
2. Комплексне відпрацювання навичок вимови при роботі з діалогами та мікротекстами.
3. Читання уголос. Робота над вимовою. Розвиток техніки читання ситуативних діалогів та мікротекстів.
4. Удосконалення техніки письма зі слуху (звуко-буквенне співвідношення усної та письмової мови).
5. Удосконалення навичок аудіювання: вміння зрозуміти зміст реплік співрозмовника та невеликих повідомлень, що побудовані на знайомому лексично-граматичному матеріалі.

IV Лексично-граматичний матеріал

1. Вживання дієслова «бути» для вираження наявності будь-якого предмета або факту у теперішньому, минулому й майбутньому часі.
2. Вживання дієслів у простій та складеній формах майбутнього часу.
3. Робота з дієслівним мінімумом уроку (дієслова I та II дієвідміни, їхні словоформи у теперішньому, минулому та майбутньому часі).
4. Засоби вказівки на об'єкт мовленнєвої дії: вживання іменників неістоти у прямому об'єкті (що?) знахідного відмінку (O4).
5. Синтаксис простого речення: **S+P+O4**. Запитання **S, P, O4**. Вживання заперечного займенника «ніхто» в ролі суб'єкта.
6. Синтаксис складного речення.
7. Структура речень зі словами так-ні в діалогах.
8. Робота з тематичними лексичними групами «Овочі», «Фрукти», «Одяг», «Взуття».
9. Робота з лексичним наповненням монологічних висловлювань «Мої інтереси», «Інтереси моєї родини», «Моя група» (за аналогією до мікротексті і діалогів уроку).

V. Комунікативна спрямованість навчання мови

- робота з мовленнєвими зразками уроку:

а) розвиток вміння відтворювати належні мовленнєві зразки в ситуативних завданнях, діалогах, монологічних висловлюваннях;

б) розвиток навичок використовувати мовленнєві зразки з новою лексикою;

в) розвиток вміння моделювати ситуації спілкування за аналогами уроку.

- моделювання діалогів за зразками уроку (індивідуальна робота та робота в парах);

- підготовка монологічних висловлювань (лексичні теми «Мої інтереси», «Інтереси моєї родини», «Моя група»).

VI. Вказівки та рекомендації щодо вивчення змістового блоку 5 (урок №5)

1. Повторення лексико-граматичного матеріалу уроку №4. Вживання прикметників. Узгодження іменників з прикметниками в роді і числі називного відмінку. Запит та повідомлення інформації про володіння мовами та його рівень.

1.1. Лексична робота. Повторення відомої лексики і засвоєння нової.

а) запис на дошці синонімічних пар:

добрий=хороший=гарний;

невеликий=маленький;

красивий=гарний.

Утворення словосполучень з вищезазначеними словами.

Звернути увагу на особливості семантики прикметника «гарний»: як «хороший» і як «красивий», дати приклади словосполучень: гарна дівчина=красива дівчина, гарний день=хороший день.

б) запис на дошці антонімічних пар

великий ≠ маленький;

хороший ≠ поганий;

новий ≠ старий;

красивий ≠ некрасивий;

легкий ≠ складний.

Утворення словосполучень з вищезазначеними словами.

Звернути увагу на особливості утворення синонімічних пар з допомогою частки –не: некрасивий, непоганий, непогано (прислівник, як?)

в) виконання впр. 3 «Читайте». Удосконалення техніки читання.

Виконується індивідуально, ланцюжком. Помилки у вимові корегуються викладачем. Рекомендується добір студентом синонімів, де це можливо: моя мама – красива жінка = моя мама – гарна жінка.

1.2. Повторення матеріалу попереднього уроку. Виконання впр. 5. Робота з конструкціями

Який це будинок?	Це новий будинок.
Яка це студентка?	Це нігерійська студентка.
Яке це місто?	Це індійське місто.
Які це друзі?	Це гарні друзі.

Звернути увагу на родові закінчення прикметників та іменників та їхнє узгодження у роді і числі.

1.3. **Комунікативний аспект**: виконання вправи 6 «Читайте діалоги!». Завдання виконується в парах. Потім студентам пропонується моделювання власних діалогів за зразком. У випадку виникнення труднощів рекомендується записати на дошці варіанти запитань:

- Хто це?
- Хто він?
- Що він робить?
- Як його звати?
- Яка він людина?

2. **Презентація нового лексико-граматичного матеріалу**: як дізнатися чи сказати, якою мовою розмовляєте Ви або Ваш співрозмовник?

2.1. Викладач записує на дошці конструкцію:

- Ви розмовляєте українською?
- Так, я розмовляю українською.
- Якою мовою Ви розмовляєте?
- Я розмовляю гінді.
- Я розмовляю англійською. А Ви?

2.2 Засвоєння нової лексики: робота з дієсловом «розмовляти». Студенти пригадують особливості дієвідмінювання дієслів першої відміни, їхні особові закінчення. Потім викладач записує на дошці форму інфінітива дієслова «розмовляти» і запрошує одного із студентів виконати дієвідмінювання. Помилки при дієвідмінюванні коригуються іншими студентами групи.

Звернути увагу! на форму імперативу (наказовий спосіб) дієслова: (Ти) Розмовляй! (Ви) Розмовляйте! (Ми) Розмовляймо!

2.3. Граматика: використання форми суб'єкту та орудного відмінка.

Презентація конструкцій на запам'ятовування:

<u>Яка мова?</u>	<u>Якою мовою</u>	<u>Що робити?</u>
Українська	українською	читати розмовляти

Звернути увагу на вживання назв мов Індії: вони не змінюються за відмінками: я розмовляю гінді; я розмовляю бенгалі; я розмовляю гуджараті, я розмовляю убо тощо.

Виконання вправи 7 «Читайте». Виконується хором.

2.3. Презентація конструкції:

Як	Трохи	Як	Повільно
розмовляти?	Добре	читати?	Швидко

	дуже добре		Добре
	погано		Погано
	непогано		правильн о
	голосно		неправил ьно
	вільно		

Звернути увагу

- на використання прислівників способу дії із запитанням **як?**
- на вживання прислівників у словосполученнях:
 - а) розмовляти вільно – вільно розмовляти
 - б) читати голосно – голосно читати.

Лексична робота: засвоєння нової лексики

Словникова робота: удосконалення роботи з українсько-англійським словником.

Виконання вправи 12. Утворення речень за моделлю

Хто?	розмовляє читає	якою мовою?	як?
Джон	Розмовляє	Англійською	вільно
Моніка	Читає	Гінді	погано

2.5. Лексична робота з т. 16. Моделювання за аналогією.

- а) повторення та закріплення матеріалу попереднього уроку. Виконання вправи 15 «Читайте» (хорове або індивідуальне).
- б) комунікативний аспект: студенти дають відповіді на запитання:
 - Якою мовою Ви розмовляєте?

- Якою мовою розмовляють Ваші батьки?
- Якою мовою розмовляють Ваші друзі?
- Якими мовами розмовляють студенти ЗДМУ?
- Якою мовою розмовляє викладач?
- Як Ви розмовляєте українською мовою?
- Як Ви розмовляєте англійською мовою?

в) лексична робота з текстом впр. 16.

- студенти читають текст «Гуртожиток» (рекомендується індивідуальне читання ланцюжком) або читання про себе з фіксованим часом роботи;

- словникова робота: студенти позначають, виписують та перекладають незнайомі слова;

- граматична робота: студенти усно аналізують особливості вживання назв національностей та мов.

г) Робота з післятекстовими завданнями. Студенти письмово виконують завдання 17 (а, б). Результат виконання перевіряється усно, разом. До контролю бажано залучати студентів. В залежності від рівня успішності навчання в групі можливо проводити взаємоконтроль у парах студентів, заохочувати студентів до переносу теоретичних знань до практики (письмова або усна мова)

д) Виконання завдання 18 «Читайте». Виконується індивідуально ланцюжком з корекцією викладача за потреби.

е) Завдання 22 рекомендується для самостійної роботи вдома.

3. Синтаксис складного речення. Лексична робота з дієслівним мінімумом. Мовленнєвий практикум.

3.1. а) засвоєння нової лексики: робота з дієсловами «вивчати», «розуміти». Студенти пригадують особливості дієвідмінювання дієслів першої відміни, їхні особові закінчення. Потім викладач записує на дошці форму інфінітива дієслів «розуміти» і «вивчати» і запрошує одного із студентів виконати дієвідмінювання. Помилки при дієвідмінюванні коригуються іншими студентами групи.

Звернути увагу на форму імперативу (наказовий спосіб) дієслів: Ти Розумій! Вивчай Ви Розумійте! Вивчайте! Ми Розуміймо! Вивчаймо!

б) граматики: використання форми суб'єкту та знахідного відмінка.

Презентація конструкцій:

Звернути увагу

- на вживання назв мов Індії: вони не змінюються за відмінками: я розумію гінді; я вивчаю бенгалі; я розумію гуджараті, телугу.

- на вживання мов африканських країн: йорубу, ібо, банту тощо.

3.2. Граматики: презентація складних речень.

Пояснення: складне речення — це речення, яке має дві або більше граматичних основ (суб'єктів і предикатів), тобто складається з двох або більше простих речень. Ці граматичні основи можуть поєднуватися як сполучниками, так і сполучними словами.

Презентація конструкцій:

Я знаю Я не знаю	що це хто це / хто він (вона, вони) чий / чия / чиє / чиї/ це як звати де	Це... Це.../ Він (вона, вони) ... Це його / її / їх... Його/ її/ їх... звати...
---------------------	---	---

Презентація зразків:

1. Я знаю, що це. Це телефон.
2. Я не знаю, хто вона. Вона викладачка?
3. Я знаю, хто це. Це пан декан.
4. Ти не знаєш, чий це зошит? – Це його зошит.
5. Ти знаєш, як звати нову студентку? – Її звати Моніка.
6. Ви не знаєте, де банк? – Банк там.

3.3. Виконання вправи 26 Читайте та відповідайте. Моделювання за зразком.

3.4. а) засвоєння нової лексики: робота з дієсловами «писати», «відповідати», «розуміти», «повторювати», «запитувати», «пояснювати». Студенти пригадують особливості дієвідмінювання дієслів першої відміни, їхні особові закінчення. Потім викладач записує на дошці форму інфінітива дієслів «писати», «відповідати», «розуміти», «повторювати», «запитувати», «пояснювати» і запрошує одного із студентів виконати дієвідмінювання. Помилки при дієвідмінюванні коригуються іншими студентами групи.

Звернути увагу на особливості словозміни дієслова «писати»: чергування [с]-[ш].

Звернути увагу на випадання –ва у суфіксах дієслів «повторювати», «запитувати», «пояснювати»

Звернути увагу на форму імперативу (наказовий спосіб) дієслів.

б) граматики: особливості використання орудного та знахідного відмінка.

Конструкції на запам'ятовування:

<u>Що робити?</u>	<u>Якою мовою?</u>	<u>Як?</u>
читати	українською	погано
розмовляти	французькою	добре
писати	гуджараті	трохи
відповідати		вільно
<u>Що робити?</u>	<u>Яку? (-ий, -е, -і)</u>	<u>Що?</u>
знати	німецьку	мову
розуміти	китайські	слова
вивчати	нову	граматику
розповідати	великий	текст

Звернути увагу на особливості вживання іменників знахідного відмінка (О4) жіночого роду категорії неістот (not leaving), які мають закінчення –у. У тому числі слід звернути увагу на вживання запитального слова **яку?** (конструкція «яку мову ти вивчаєш?» - «я вивчаю англійську мову»).

Ще раз звернути увагу: назви індійських мов в українській мові не змінюються за відмінками. Після назви індійської мови не слід вживати власне слово «мова». Наприклад: **Я знаю французьку мову**, але **Я знаю бенгалі**.

в) робота з дієслівним мінімумом. Студенти письмово утворюють речення з новими словами та усно презентують їх.

Рекомендується також використання запитально-відповідних завдань (викладач-студент; студент-студент).

4. Повідомлення про об'єкт дії: знахідний відмінок (O4), питання що? Лексично-граматичний та мовленнєвий практикум.

4.1. Пояснення природи та об'єктів в українській мові.

Пояснення:

Речення в українській мові складається із суб'єкта, предиката і об'єктів. Об'єкти служать для вираження відношень іменника до інших слів у реченні. Наприклад, у реченні **Я вивчаю медицину** слово «**медицина**» вказує на предмет, який вивчає персона **Я** (суб'єкт). В українській мові форма суб'єкта, його закінчення завжди залишаються незмінними, а закінчення об'єктів змінюються. Існує шість об'єктів. Їх називають «відмінки»: Родовий, Давальний, Знахідний, Орудний, Місцевий. Кожний об'єкт має свої запитання і свою систему закінчень. Вживання того чи іншого об'єкта залежить від дієслова. Здатність дієслів сполучатися з певною кількістю об'єктів називають валентністю. Валентність дієслова може бути різною – від 1 до 7 об'єктів.

Знахідний відмінок, (O4 або акузатів від лат. accusativus) відповідає на запитання «кого?» (якщо йдеться про істоту, персону), «що?» (якщо йдеться про неістоту). Виражає об'єкт, що зазнає прямої дії з боку суб'єкта.

4.2. Звернути увагу на модель простого речення з об'єктом у знахідному відмінку.

S	P	що? O4
Дівчина читає книгу .		
S	P	що? O4
Викладач пояснює урок .		
S	P	що? O4
Я пишу завдання .		

S	P	що? О4
Батьки люблять дивитися фільми .		

а) S – іменник істоти або особовий займенникю

б) P – дієслово або 2 дієслова, запитання **що робить?** (S)

в) О4 – іменник неістоти у формі однини або множини, запитання **що?**

г) P (дієслово) – вказує на запитання об'єкта дії – **що?**

4.3. Пояснення вживання іменників неістоти однини або множини в знахідному відмінку (О4).

а) робота з таблицею «Знахідний відмінок іменників неістоти (що?)»

- **звернути увагу** на незмінність словоформ іменників неістоти чоловічого, середнього роду та форм множини;

N чол.рід (однина) = О4 чол.рід (що? = що?)

N сер. рід (однина) = О4 сер.рід (що?=що?)

N множина = О4 множина (що? = що?)

- **звернути увагу** зміну словоформ іменників неістоти, що мають у називному відмінку тверду й м'яку основи:

N hard	книг <u>а</u>	О4 книг <u>у</u>	-а- → -у
	музик <u>а</u>	О4 музик <u>у</u>	
	вправ <u>а</u>	О4нвправ <u>у</u>	

N soft	пісн <u>я</u>	О4 пісн <u>ю</u>	-я- -(і)я- → -ю
	аудитор <u>ія</u>	О4 аудитор <u>ію</u>	
	анатом <u>ія</u>	О4 анатом <u>ію</u>	

Але!

N soft

відповідь

О4 відповідь

-b = -b

сіль

О4s сіль

- провести роботу зі студентами з наповнення таблиці власними прикладами; фронтальне опитування задля перевірки засвоєння нового матеріалу: викладач наводить приклад іменника неістоти у називному відмінку, студенти по черзі створюють словоформу знахідного відмінка і навпаки.

- звернути увагу на наявність граматичного коментаря англійською у словнику-довіднику до уроку №5.

5. Презентація дієслівного мінімуму О4.

5.1. З О4 з наявного дієслівного мінімуму вживаємо такі дієслова: читати, писати, вивчати, знати, відповідати, запитувати, робити, повторювати, розповідати, купувати.

5.2. Введення нової лексики: робота з дієсловом «купувати». Студенти пригадують особливості дієвідмінювання дієслів першої відміни, їхні особові закінчення. Потім викладач записує на дошці форму інфінітива дієслова «купувати» і запрошує одного із студентів виконати дієвідмінювання в теперішньому часі. Помилки при дієвідмінюванні коригуються іншими студентами групи.

Звернути увагу на зміну суфіксів при дієвідмінюванні: -ува → -у, появу суфікса -л-.

5.3. Комунікативний аспект. Робота в парах. Студенти читають діалоги впр. 35, аналізують особливості вживання О4 та моделюють діалоги за зразком.

Виконання впр. 39: студенти самостійно доповнюють діалоги та разом аналізують випадки вживання О4.

Завдання 40 рекомендується для самостійної роботи вдома.

5.4. Введення нової лексики: робота з дієсловом «грати». Студенти пригадують особливості дієвідмінювання дієслів першої дієвідміни, їхні особові закінчення. Потім викладач записує на дошці форму інфінітива дієслова «купувати» і запрошує одного із студентів виконати дієвідмінювання в теперішньому часі. Помилки при дієвідмінюванні коригуються іншими студентами групи.

Зверніть увагу! на вживання О4 та препозиції (прийменника) у/в:

Джон грає у футбол (О4).

Амір і Асад грають у крикет (О4).

Але!

Я граю на піаніно.

Друзі грають на гітарі.

5.5. Вживання дієслова «любити» для повідомлення про об'єкт дії та захоплення.

а) засвоєння нової лексики: робота з дієсловом «любити». Студенти пригадують особливості дієвідмінювання дієслів другої дієвідміни, їхні особові закінчення. Потім викладач записує на дошці форму інфінітива дієслова «купувати» і запрошує одного із студентів виконати дієвідмінювання. Помилки при дієвідмінюванні коригуються іншими студентами групи.

Звернути увагу на появу при словозміні суфікса –л в першій особі однини і третій особі множини: *я люблю, вони люблять, я куплю, вони куплять, я роблю, вони роблять.*

б) виконання вправи 42 «Слухайте. Повторюйте. Читайте» (виконується хором та індивідуально). Корекція викладача обов'язкова з наступним повторенням безпомилкового варіанту.

в) комунікативний аспект: робота в парах. Студенти читають діалоги впр. 45, аналізують особливості вживання дієслова «любити» та моделюють діалоги за зразком.

6. Засвоєння нової лексики. Робота з лексичними групами «Фрукти та ягоди», «Овочі», «Одяг», «Взуття». Мовленнєвий практикум.

6.1. Засвоєння нової лексики: робота з лексичними групами «Фрукти та ягоди», «Овочі».

Словникова робота: удосконалення роботи з українсько-англійським словником.

6.2. Комунікативний аспект: виконання вправи 47. Студенти розповідають, які овочі, фрукти та ягоди люблять або не люблять, які овочі, фрукти та ягоди люблять чи не люблять їхні родичі, друзі, сусіди, одногрупники тощо. Завдання може виконуватися у формі індивідуального опитування, у формі діалогів між студентами або ж у вигляді ланцюжкового опитування студентами один одного.

6.3. Засвоєння нової лексики: робота з лексичними групами «Одяг», «Взуття».

Словникова робота: удосконалення роботи з українсько-англійським словником.

6.4. Комунікативний аспект. Студенти розповідають, які одяг та взуття часто купують, які одяг та взуття люблять, які не люблять тощо. Завдання може виконуватися у формі індивідуального опитування, у формі діалогів між студентами або ж у вигляді ланцюжкового опитування студентами один одного.

7. Лексико-граматичний практикум. Засвоєння форми любити+інфінітив.

7.1. Виконання вправи 49 «Читайте текст».

а) студенти читають текст (рекомендується індивідуальне читання ланцюжком);

б) граматична робота: студенти аналізують особливості вживання дієслова «любити».

7.2. Граматика. Конструкція любити + інфінітив.

Пояснення: в українській мові якщо у реченні вживають Р - два дієслова, то перше змінюється за особами та часом, а друге залишається у формі інфінітива:

Я(S) люблю читати(P) книги.

Моніка(S) любить слухати(P) музику.

Звернути увагу:

а) на варіантність та синонімічність лексико-граматичних конструкцій з дієсловами любити: любити що (О4)?, любити що робити (інфінітив)?

Я люблю книги = Я люблю читати книги.

Друзі люблять музику = Друзі люблять слухати музику.

б) на те, що після моделей Р любити+інфінітив другого дієслова О4 залишається незмінним: любити музику = любити слухати музику.

8. **Засвоєння нової лексики**: робота з дієсловами «співати», «танцювати». Студенти пригадують особливості дієвідмінювання дієслів першої дієвідміни, їхні особові закінчення. Потім викладач записує на дошці форму інфінітива дієслів «співати», «танцювати» і запрошує одного із студентів виконати дієвідмінювання в теперішньому часу. Помилки при дієвідмінюванні коригуються іншими студентами групи.

Звернути увагу! на особливості дієвідмінювання дієслова «танцювати»: -ва випадає: танцювати – я танцюю (ва).

8.1. Мовленнєвий практикум: студенти виконують завдання 53. Завдання може виконуватися у формі індивідуального опитування, у формі діалогів між студентами або ж у вигляді ланцюжкового опитування студентами один одного.

8.2. Виконання вправи 54. Студенти ланцюжком читають текст, а вдома моделюють твір за зразком.

Задля перевірки вмінь студентів використовувати мовні зразки (знаходити їх у тексті, включати у відповідь). **Рекомендуються** запитально-відповідальні завдання:

- Як звати студента?
- Яка його рідна країна?
- Що любить робити Енріке?
- Що люблять робити його батьки?
- Яку музику любить слухати мама?
- Що ще любить робити мама?
- Який вид спорту любить батько?
- Які книжки читає тато?
- Хто ще любить спорт?
- Хто любить танцювати й співати?
- Що роблять удома друзі?

9. Засоби вираження наявності предмета або факту.

9.1. Як виразити наявність предмету, факту.

Пояснення:

а) дієслова в українській мові змінюються за особами та часами: минулим, теперішнім і майбутнім.

Наявність або відсутність предмета, особи або факту можна виразити за допомогою дієслова «бути» (to be).

У теперішньому часі дієслово «бути» має лише одну форму: **є**. Це дієслово може вживатися, а може випадати. Дієслово «є» обов'язково вживається, коли йдеться про місцезнаходження предмета, факту або особи (англійські конструкції з there is, there are):

Це бібліотека. Тут є книги, підручники, журнали.

Це моя кімната. Тут є мій стіл, стілець, шафа.

б) виконання вправи 55 «Читайте». Рекомендується індивідуальне читання ланцюжком по одному реченню з обов'язковим аналізом студентом прочитаного.

в) комунікативний аспект: виконання вправи 56. Рекомендуються індивідуальні усні відповіді студентів.

9.2. Утворення словоформ дієслова **бути** в минулому часі:

а)

- бу+**в**=був (чол.рід)

- бу+**ла**=була (жін.рід)

- бу+**ло**=було (сер.рід)

- бу+**ли**=були (множина)

! Дати на випередження запитання:

Що було
вчора?

Учора був концерт

Учора була неділя

Учора було свято

Учора були заняття

б) виконання вправи 57 «Читайте». Рекомендується індивідуальне читання ланцюжком по одному реченню з обов'язковим аналізом студентом прочитаного.

в) комунікативний аспект: виконання вправи 59. Рекомендуються індивідуальні усні відповіді студентів.

9.3. Вживання дієслова бути в майбутньому часі.

а) пояснення:

Дієслово «бути» в майбутньому часі змінюється за особами.

Я	буду	ми	будемо
Ти	будеш	ви	будете
він/вона/во но	буде	вони	будуть

б) складена форма майбутнього часу. Конструкція:

бути + інфінітив
Я буду читати.
Ти будеш розмовляти.
Студенти будуть багато працювати.
Ранія буде вивчати французьку мову.
Я думаю, що скоро буду добре знати анатомію.

в) письмове виконання вправи 64: складіть речення з дієсловом «бути» у майбутньому часі.

9.4. Вживання дієслова «бути». Мовленнєвий практикум.

а) робота в парах. Студенти зачитують діалоги (впр. 24) та моделюють свої діалоги за зразком.

б) комунікативний аспект: виконання вправи 67. Рекомендуються індивідуальні усні відповіді студентів.

9.5. Вживання дієслів у майбутньому часі.

а) складена форма майбутнього часу: словоформа дієслова **бути** + інфінітив другого дієслова:

- Я **буду читати.**

- Ти **будеш повторювати.**

- Він **буде співати.**

- Вона **буде писати.**

- Ми **будемо відпочивати.**

- Всі **будете працювати.**

- Вони **будуть вивчати.**

б) **проста форма** майбутнього часу: зміна словоформи дієслова за особами.

Алгоритм роботи:

Inf + ending

Звернути увагу на просту форму майбутнього часу дієслів з закінченням на –ся.

читат я читати+**му**

и

ти читати+**меш**

він читати+**ме**

вона читати+ме

ми читати+memo

ви читати+мете

вони читати+муть

дивит

ися

я дивити+му+ся (сь)

ти дивити+меш+ся

він дивити+меть+ся

вона дивити+меть+ся

ми дивити+memo+ся

ви дивити+мете+ся

вони дивити+муть+ся

Так утворюють словоформи майбутнього часу від дієслів I і II дієвідміни.

- Навички трансформації часу дієслів. **Рекомендується** вправа:

Студент, читати

- Студент читає
- Студент читав
- Студент читатиме

Завдання готує і надає студентам викладач.

в) робота з таблицями уроку (завдання 66).

г) виконання завдань 67, 68.

д) **для закріплення** навичок утворення простої форми майбутнього часу **рекомендується** завдання на трансформацію складеної форми в просту:

я буду читати – я читатиму

він буде малювати – він малюватиме

Завдання – це вибором викладача.

10. Робота з розділом підручника «Виконай сам!»

Рекомендується:

- а) виконання роботи під наглядом викладача, завдання 1, 2, 6, 9.
- б) виконання самостійної роботи вдома, завдання 3, 8.
- в) мовленнєвий практикум: фронтальне опитування впр. 12. з використанням лексико-граматичних моделей уроку:

–Що люблять робити люди?

–Що ти любиш?

–Як Ви розмовляєте якою мовою?

–Яку мову Ви вивчаєте?

–Що Ви робили вчора?

–Що Ви будете робити завтра?

–Який день був учора/позавчора?

–Який день буде завтра/післязавтра?

–Що було вчора (який день був учора?)

–Що буде завтра (який день буде завтра?)

–Що друзі робитимуть вдома?

–Що буде робити викладач?

–Що робитимуть студенти?

VII. Методичні рекомендації до проведення поточної контрольної роботи №5.

Поточна контрольна робота № 5

1. Види мовленнєвої діяльності – аудіювання і письмо.

2. Перевіряються:

2.1. Навички:

- додержання вимог до письмової роботи: графіка українського письма, розуміння змісту завдань та їх оформлення;
- конструювання висловлювань у вигляді простих синтаксичних моделей з додержанням необхідного порядку слів та використанням потрібних граматичних моделей.
- адекватність відповідей питанню зі слуху за змістом прослуханого аудіотексту.

2.2. Вміння:

- грамотно писати відповідно до норм української мови;
- моделювати завершене висловлювання;
- розуміти на слух як основний зміст, так і окремі деталі тексту, що побудовані на загально-функціональному мовному матеріалі;
- будувати власні висловлювання;
- дізнаватися або повідомляти про дію та її об'єкти, а також про мову спілкування.

2.3. Знання:

- лексичний мінімум уроку;
- вживання дієслів теперішнього, минулого та майбутнього часу (проста й складна форма);
- вживання дієслова **бути** з метою вираження наявності предмета або факту;
- засоби вираження свого ставлення до чогось за допомогою дієслова **любити**.

3. Змістовне наповнення поточної контрольної роботи № 5:

3.1. Частина I «Аудіювання і письмо»:

- текст (загально-функціональний мовний матеріал), об'єм – 150 слів;
- 5 варіантів питань для письмових відповідей за змістом тексту.

3.2. Частина II «Лексико-граматичні завдання» (12 варіантів):

- завдання №1 «Моделювання простих речень (S+P) з використанням дієслів у теперішньому, минулому, майбутньому простому і складному часі»;
- завдання №2 «Конструювання простих речень із заданих слів»;
- завдання №3 «Завершення простих речень (з використанням іменників неістоти O₄)»;

4. Термін часу для виконання ПКР№5 – 2 академічні години (I пара).

5. Оцінювання – за критеріями до кожного завдання. Загальна оцінка – середній бал 4 завдань.

<u>Частина I «Аудіювання» і письмо</u>	
<u>Завдання</u> <u>№1.</u>	«5» - 0-1 помилка «4» - 2-3 помилки «3» - 4-5 помилок «2» > 5 помилок
<u>Частина II «Лексико-граматичні завдання»</u>	
<u>Завдання</u> <u>№1</u>	«5» - 0-1 помилок «4» - 2-3 помилки «3» - 4-5 помилки «2» > ніж 5 помилок
<u>Завдання</u> <u>№2</u>	«5» - 0-1 помилок «4» - 2 помилки «3» - 3-5 помилок

	«2» > ніж 5 помилок
<u>Завдання</u> <u>№3.</u>	«5» - 0 помилок «4» - 1-2 помилки «3» - 3-4 помилки «2» > ніж 4 помилки
<u>Оцінюван</u> <u>ня всієї ПКР</u> <u>№1.</u>	середній бал усіх завдань. «5» – «4,6»-«5,0» «4» – «3,6»-«4,5» «3» – «3,0»-«3,5» «2» < ніж «3,0»

Вступний фонетико-комунікативний курс

Змістовий блок 6

Урок 6

1. Структурно-логічна схема змістового блоку 6 (урок 6)

II. Метою уроку №6 є розвиток мовленнєвих навичок та вмінь на основі наступних зразків:

1. Запит та надання інформації про об'єкт дії (O₄):

- Ти слухаєш цікаву лекцію? - Так, я слухаю цікаву лекцію.	- Вони читають цікаву книгу? - Так, вони читають цікаву книгу.
- Ти вивчаєш анатомію? - Так, я вивчаю анатомію.	- Ти любиш теплу погоду? - Так, я люблю теплу погоду.
- Що пише Софія? - Софія пише лекцію.	- Що читає Антон? - Антон читає українські вірші.
- Що вони дивляться? - Вони дивляться цікавий фільм.	- Що ми любимо дивитися? - Ми любимо дивитися бокс.

2. Повідомлення та заперечення інформації про об'єкт дії (O₄):

- Вона дивиться фільм? - Ні, вона дивиться теніс.	- Вони вивчають анатомію? - Ні, вони вивчають біологію.
- Ми слухаємо лекцію? - Так, ми слухаємо лекцію.	- Вона пояснює складну граматику? - Так, вона пояснює складну граматику.

3. Запит та повідомлення інформації про ознаку предмета або особи:

- Яку мову зараз вивчають іноземні студенти? - Іноземні студенти вивчають українську мову.	- Яку книгу читають студенти? - Студенти читають цікаву книгу.
- Яка це шафа? - Це велика шафа.	- Ці квіти красиві? - Так, ці квіти дуже красиві.
- Яке фото? - Старе фото.	- Ця граматика складна? - Ні, ця граматика легка.

4. Запит та повідомлення інформації про процес та об'єкт:

- Що робить викладач? - Викладач пояснює складну граматику?	- Що робить Ганна? - Ганна дивиться телевізор.
- Що роблять студенти? - Студенти слухають лекцію.	- Що робить Макс? - Макс читає книгу.

5. Повідомлення та заперечення інформації про дію:

- Ти читаєш книгу? - Ні, я не читаю книгу, я пишу лекцію.	- Ти пишеш вірші? - Ні, я читаю вірші.
- Ти дивишся фільм? - Так, я дивлюсь фільм.	- Ти зараз дивишся футбол? - Так, я зараз дивлюсь футбол.

6. Запит та повідомлення причини дії:

- Чому ти не слухаєш музику? - Тому що я її не люблю.	- Чому ти багато читаєш? - Тому що я люблю книжки.
- Чому він не пише лекцію? - Тому що погано розумію анатомію.	- Чому батько не дивиться телевізор? - Тому що він любить читати газети.

7. Запит та надання інформації про спосіб дії:

- Як читає Діана? - Діана читає правильно, але повільно.	- Як знає українську мову Тарас? - Тарас знає українську мову добре.
- Як відповідає Софія? - Софія відповідає швидко.	- Як студенти розмовляють українською мовою? - Студенти розмовляють українською мовою непогано.

8. Запит та повідомлення характеристики людини:

- Яка він людина? - Він добра людина.	- Який ти сьогодні? - Сьогодні я мовчазний.
- Який ви студент? - Я працюючий студент.	- Яка вона сьогодні? - Сьогодні вона емоційна.

9. Запит та повідомлення причини характеру особи:

- Яка ти людина і чому? - Я лінива людина, тому що люблю багато гуляти і не люблю працювати.	- Чому ти сумна? - Я сумна, тому що погано знаю українську мову.
---	---

10. Запит та надання інформації про істоту/неістоту:

- Що це? - Це бібліотека.	- Хто це? - Це студент.
------------------------------	----------------------------

11. Запит та повідомлення інформації про належність предмета:

- Це твій шарф? - Так, це мій шарф.	- Це її книга? - Ні, це його книга.
- Це ваші речі? - Так, це наші речі.	- Це їхні квіти? - Ні, це її квіти.

12. Запит та надання інформації про вподобання та інтереси (любити, любити + infinitive):

- Ви любите футбол? - Так, я люблю футбол.	- Вона любить музику? - Так, вона любить музику.
- Ти любиш грати у футбол? - Ні, я люблю грати у баскетбол.	- Він любить слухати музику? - Так, він любить слухати музику.

III. Фонетичний матеріал. Практична фонетика. Узагальнення і корегування знань, навичок, вмінь.

1. Графіка письма.
2. Техніка читання.
3. Орфоепія.
4. Орфографія.
5. Транскрипція.
6. Наголошення.

IV. Лексико-граматичний матеріал

1. Узагальнення теми «Відмінки»: Називний відмінок і Знахідний відмінок іменників-неістот (що?).
2. Узагальнення теми «Дієслово»: дієслова I та II дієвідміни. Вживання інфінітивною форми дієслова поруч з дієсловами I або II дієвідміни.
3. Узагальнення теми «Прикметники та їхнє узгодження з іменниками у роді, числі, відмінку».
4. Узагальнення теми: «Числівники»: кількісні числівники, узгодження порядкових числівників з іменниками у роді, числі, відмінку.
6. Синтаксис простого і складнопідрядного речення причини (чому? – тому що...)
7. Відпрацювання лексико-граматичних моделей та мовленнєвих зразків на матеріалі текстів уроку.
8. Тематичні лексичні групи: «Навчання», «Процес», «Опис людини», «Мої друзі», «Частини тіла», «Кольори», «Вільний час», «Професії», «Рідне місто», «Сім'я».

V. Комунікативна спрямованість навчання мови

Становлення і розвиток комунікативних вмінь і навичок:

1. Як з'ясувати причину події/явища.
2. Як охарактеризувати людину.
3. Як скласти персональну анкету.
4. Мовний етикет: знайомство, звертання, подяка.
5. Запропонування чогось особі.
6. Форма запити й повідомлення про володіння мовою, професією, вподобання тощо.

VI. Вказівки та рекомендації щодо вивчення змістового блоку 6 (урок №6)

1. Актуалізація знань. Лексико-граматичний практикум.

1.1. Завдання 1 спрямоване на повторення вивченого: вживання Знахідного відмінку з іменниками-неістотами (що?). Синтаксис простого речення S+P+O₄.

1.2. Завдання 2 спрямоване на формування навичок формувати питальні речення за допомогою схем:

Що (O₄)+P+S (іменник)?

Що (O₄) + S (особовий займенник) + P?

Що (O₄) + дивиться (P) + батько (S)? – Батько дивиться футбол

Що (O₄) + ти (S) + пишеш (P)? – Я пишу вправу.

1.3. Завдання 3 спрямоване на розвиток мовленнєвої діяльності. Монолог на тему: «Крамниця», «Ринок» (Що ми купуємо там?)

2. Лексична робота з новими словами.

2.1. Повторення вивченого про дієслово як частину мови, як Р:

Звернути увагу:

Дієслово – це самостійна частина мови, що вказує на дію або процес.

Питання: що робити? що зробити?

2.2. Словникова робота: пошук й запис нової лексеми «дивитися».

Засвоєння нових знань. Завдання виконується хором та індивідуально.

Звернути увагу:

Дієслово «дивитися» - II дієвідміна.

Постфікс –ся вказує на зворотню дію.

Буквосполучення *ться* вимовляється як [ц`я].

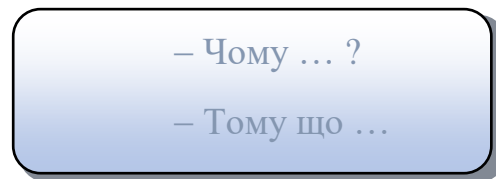
2.3. Розвиток мовленнєвої діяльності. Студенти складають речення за схемою S+P(дивитися)+O₄.

2.4. Завдання 4 спрямоване на закріплення знань. Студенти описують що відбувається на малюнках, використовують нову лексику, складають прості речення. Розвиток комунікативної компетенції.

2.5. Виконання завдань 5, 6. Розвиток мовленнєвої діяльності. Залучення нової лексики до монологу або діалогу. Рекомендується робота у парах.
(Скажіть (скажи), будь ласка, ...)

3. Запит та повідомлення інформації про причину дії.

3.1. Пояснення форми запиту та повідомлення інформації про причину дії

3.2. Завдання 7. «Читайте». Техніка читання з додержанням орфоепічних норм.

3.3. Завдання 8 спрямоване на розвиток мовленнєвої діяльності. Робота у парах.

3.4. Завдання 9. Техніка читання. Складання діалогів за подібністю. Застосування набутих знань.

4. Читання.

4.1. Розвиток виду мовленнєвої діяльності – читання. Читання спрямоване на:

- Формування повноцінної навички читання як базової в системі початкового навчання.
- Формування умінь сприймати, розуміти, аналізувати й інтерпретувати тексти.
- Виховування потреби в самостійному читанні .
- Відпрацювання вмінь та навичок вживати мовленнєві зразки, розуміти їх.

4.2. Завдання 10. «Читайте тексти та відповідайте на запитання». Пропонується студентам 4 тексти і післятекстові запитання. Виконується самостійно з подальшою обов'язковою перевіркою викладачем якості читання, правильності відповідей.

4.3. Завдання 11 спрямоване на розвиток комунікативної компетенції й вміння складати монолог «Про себе» за планом:

1. Хто Ви?
2. Як Вас звати?
3. Яка Ваша рідна країна?
4. Яка Ваша рідна мова?
5. Якою мовою Ви розмовляєте?
6. Яку мову Ви вивчаєте зараз?
7. Що Ви робите тут?
8. Що Ви вивчаєте?
9. Що ви любите?
10. Що Ви любите робити?

5. Розвиток комунікативних вмінь: як охарактеризувати людину за ознакою.

5.1. Лексична й словникова робота з новими словами.

5.2. Актуалізація знань про прикметник

Прикметник – це частина мови, що виражає ознаку предмета чи особи й відповідає на питання який? чий?

Звернути увагу!

а) Прикметники, які характеризують людину належать до прикметників, що виражають ознаку внутрішніх властивостей та зовнішніх прикмет.

б) Структуру речення: Батько – розумна, добра людина.

5.3. Завдання 12. Розвиток комунікативних вмінь й навичок. Складання речень з використанням нових лексем.

5.4. Завдання 13 спрямоване на застосування набутих знань. Письмове виконання з подальшою перевіркою й корекцією викладачем.

5.5. Завдання 14. Формування монологу. Розвиток мовленнєвої діяльності: говоріння.

6. Лексична тема: «Мої друзі».

6.1. Робота з текстом «Мої друзі».

Словникова робота: пошук нових лексем у словнику.

Лексична робота: знайомство з новою лексикою.

6.2. Індивідуальне читання з додержанням орфоепічних норм. Корекція викладача обов'язкова.

6.3. Післятекстова робота: відповіді на запитання завдання 16. запитання.

Перевірка усвідомлення прочитаного. Перевірка правильності відповідей й коректності побудові речень викладачем з подальшою корекцією помилок як самим викладачем, так і студентами..

6.5. Завдання 17. Розвиток мовленнєвої діяльності: підготовка письмового монологічного висловлювання «Мій друг» («Моя подруга») за аналогією тексту 15.

7. Актуалізація знань. Узагальнення фонетичного й лексико-граматичного матеріалу.

7.1. Завдання 18. Перевірка правильності вимови звуків української мови. Техніка читання з дотриманням орфоепічних норм. Корекція викладача обов'язкова.

7.2. Завдання 19. Перевірка засвоєних знань з фонетики. Студенти самостійно пояснюють правила написання м'якого знаку, апострофа, позначення твердості/м'якості приголосних, наближення звуків один до одного в особливих позиціях, коли букви я, ю, є, ї позначають один звук, а коли два тощо.

8. Лексико-граматичний практикум: складання анкети.

8.1. Введення поняття про анкету й схему її заповнення:

Звернути увагу:

Анкета – структурно організований набір запитань, кожне з яких логічно пов'язане з основною метою дослідження, отримання інформації відбувається шляхом опитування.

8.2. Завдання 20. Схема анкетування особи. Кожен студент відповідає на питання анкети. Рекомендоване фронтальне опитування. Розвиток мовленнєвої діяльності за темою.

8.3. Завдання 21. Рекомендовано для самостійного домашнього виконання.

9. Лексико-граматичний і мовленнєвий практикум. Робота з діалогами та текстами. Моделювання за аналогією. Актуалізація й повторення вивченого.

- 9.1. Завдання 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 42, 44, 50, 56. Складання розповідних й питальних речення за зразком. Застосування знань про іменник (рід, число, Знахідний відмінок, істоти/неістоти), дієслово (інфінітив, I й II дієвідміни), прикметник, прислівник, особові й присвійні займенники, числівники. Удосконалення вмінь й навичок.
- 9.2. Завдання 30. Переклад на рідну мову. Техніка читання з додержанням орфоепічних норм.
- 9.3. Завдання 41. Застосування знань про фонетику. Заповнення пропусків.
- 9.4. Завдання 43, 49. Розвиток комунікативних вмінь. Складання діалогів за зразком. Робота у парах.
- 9.5. Завдання 45, 46. Моделювання монологів й діалогів на задану тему.
- 9.6. Завдання 47. Фонетико-граматичний практикум. Складання анкети.
- 9.7. Завдання 51, 52, 53, 54, 55. Лексична робота з текстом. Техніка читання. Розвиток мовленнєвої діяльності. Виконання після текстових завдань для перевірки усвідомлення прочитаного. Розвиток говоріння: складання монологу за аналогією.

10. Робота по закріпленню лексично-граматичного матеріалу з елементами комунікації: розділ «Виконай сам!»

Рекомендується:

- а) виконання роботи під наглядом викладача: завдання 10, 11.
- б) мовленнєвий практикум: завдання 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9.

VII. Контроль знань, вмінь та навичок – ПКР №6

I. Методичні вимоги до проведення ПКР №6

1. Головний вид мовленнєвої діяльності ПКР №6 – письмо(лексико-граматичні завдання)

2. Перевіряються:

2.1 Навички:

- додержання вимог до оформлення письмової роботи: графіка українського письма, розуміння змісту завдань та їхнє оформлення;
- конструювання висловлювань у вигляді простих і складних синтаксичних моделей з додержанням необхідного порядку слів та використанням потрібних лексико-граматичних конструкцій;
- адекватність відповідей на питання та їх відповідність до вимог оформлення письмової мови.

2.2. Вміння

- використання норм грамотного письма;
- моделювання завершеного висловлювання за заданим початком;
- розуміння змісту завдань та їхнього загально-функціонального мовного матеріалу;
- спроможність вибирати необхідний лексичний матеріал та використовувати потрібні граматичні форми згідно рівня мовної компетенції початкового етапу навчання.

2.3. Знання:

- лексичний мінімум уроку;
- вживання присвійних займенників, іменників неістоти та прикметників у формах однини і множини та їх узгодження у роді і відмінках (N, O4);
- дієвідміни дієслів, використання форм теперішнього, минулого та майбутнього часу;
- синтаксис простого і складного речення.

3. Змістове наповнення поточної контрольної роботи №6.

Лексично-граматичні завдання:

- Вживання присвійних займенників.
- Трансформація простих речень у формі однини у прості речення з формами множини (суб'єкти, предикати, присвійні та вказівні займенники, прикметники та порядкові числівники).
- Вибір необхідних за змістом дієслів та їх використання у необхідній формі.
- Закінчення простих та складних речень за заданим початком.
- Відповіді на питання у відповідності до вивчених лексичних тем.

4. Термін часу для виконання ПКР №6 – 2 академічних години (I пара)

II. Критерії оцінювання ПКР №6

1.Завдання № 1 Вживання присвійних займенників.(5 позицій).

«5» - 0 помилок

«4» - 1 помилка

«3» - 2 помилки»

«2» > 2 помилок

Оцінюється:

1. Вибір необхідної форми (рід, число) присвійного займенника у відповідності до змісту першої частини завдання.

2. Техніка письма.

Завдання № 2. Трансформація простого речення з формами однини у прості речення з формами множини.(5 позицій).

«5» - 0-1 помилка вживання форм множини.

«4» - 2-4 помилки вживання форм множини.

«3» - 5-6 помилок вживання форм множини.

«2» > 6 помилок вживання форм множини.

Оцінюється:

1. Використання форм множини S та P присвійних, вказівних займенників та прикметників.

2. Узгодження частин речення.

Завдання № 3 Вибір дієслів та використання необхідних словоформ у відповідності до лексично-граматичного наповнення речень.

«5» - безпомилковий вибір дієслова та правильність його словоформи.

«4» - 1 неправильний вибір дієслова та 1 помилка у словоформах.

«3» - 2 неправильних вибори дієслова та 2 помилки у словоформах.

«2» > ніж 2 неправильних вибори дієслова та 2 помилок у словоформах.

1.2 Оцінюється:

1. Розпізнавання дієслів на лексичному рівні.

2. Знання I та II дієвідміни дієслів.

Завдання №4. Закінчення речення за заданим початком.

«5» - 0 помилок

«4» - 1-2 помилки

«3» - 3-4 помилки

«2» > ніж 4 помилки

Оцінюється:

1. Вибір лексичних одиниць і адекватність їх використання.

2. Побудова простого речення (порядок слів).

3. Побудова складного речення (відповідність завершувальної частини заданому початку, використання необхідних словоформ).

Завдання № 5 Відповіді на запитання.

«5» - 0 помилок: повна адекватність відповіді запитанню, безпомилкова побудова відповіді.

«4» - 1-2 помилки у побудові відповіді при повній адекватності відповіді запитанню.

«3» - 2-3 помилки у побудові відповіді при неповній адекватності відповіді запитанню.

«2» > ніж 3 помилки у побудові відповіді та наявність неадекватності відповідей запитанням.

Загальна оцінка ПКР № 6 – середній бал 5 завдань.

«5» - «4,6» - «5.0»

«4» - «3,6» - «4,5»

«3» - «3,0» - «3,5»

«2» > ніж «3,0».

РЕКОМЕНДОВНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Українська мова для іноземців. Вступний фонетико-комунікативний курс / К. І. Гейченко, О. І. Агіна, Н. О. Коновальчук, Г. С. Манаєва, О. А. Цупікова. – Запоріжжя, ЗДМУ, 2019. - 275 с.
2. Лексико-граматичний довідник з української мови (для іноземних студентів I – II курсів) / К. І. Гейченко, С. А. Гнатенко, О. Ю. Андрєєва. - Запоріжжя, ЗДМУ, 2018 – 236 с.
3. Богуславська Л. Ф. Поурочний лексико-граматичний довідник з української мови / Л. Ф. Богуславська. – Запоріжжя: ЗДМУ, 2019.

Додаткова:

1. Чистякова А. Б. Українська мова для іноземців : підруч. для інозем. студ. вищ. навч. закл. / А. Б. Чистякова, Л. І. Селіверстова, Т. М. Лагута ; МОН України, Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. - Харків : ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2008. - 524 с.
2. Українська мова для іноземців : навч. посіб. / О. Г. Барчук [та ін.] ; за ред.: Т. О. Дегтярьової. - 3-тє вид., стер. - Суми : Унів. кн., 2018. - 400 с.
3. Мова для всіх : навч. посіб. з укр. мови для інозем. студ. підгот. ф-ту / Харківський національний автомобільно-дорожній ун-т. - Х. : ХНАДУ, 2007. Ч. 1 / Н. С. Моргунова, О. О. Резван. - [Б. м.] : [б.в.], 2007. - 85 с.
4. Вступний курс з української мови для студентів-іноземців підготовчого відділення : навч. посіб. / О. М. Волкова [та ін.] ; за ред.: Т. О. Дегтярьової. - 5-тє вид., стер. - Суми : Унів. кн., 2018. - 415 с.
4. Українська мова : практичний курс для іноземців для студентів вищих мед. та фарм. закл. освіти II-IV рівнів акредитації / уклад.: Х. Ш. Бахтіярова, С. С. Лукашевич, І. З. Майданюк. - Тернопіль : Укрмедкнига, 1999. - 319 с.
5. 1000 українських дієслів. Словник синтаксичної сполучуваності (для студентів-іноземців) / уклад. В.М. Романова. – Київ: Видавництво: центр КНЛУ, 2008. – 244 с.
6. Українська мова. Фонетика. Словотвір. Морфологія. Синтаксис. Лексика і фразеологія / І.В. Копитіна – Харків: Веста: Видавництво Ранок, 2008. – 48с.
7. Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків : [нац. (міжкафедр.) підруч. з аудіододатком для англомов. студентів, лікарів-інтернів, викл., слухачів післядиплом. освіти мед. закл. вищ. освіти МОЗ України] : у 2-х кн. Кн. 1. Соціокультурна комунікація / С.М. Луцак [та ін.] ; за ред.: проф. С. М. Луцак. - Київ : ВСВ Медицина, 2019. - 502 с.